

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2022

Chișinău

Cu privire la aprobarea Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2022 – 2025

În temeiul art. 5 lit. a) și art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul de ordine și securitate publică pentru anii 2022 – 2025 (se anexează).

2. Implementarea activităților Programului menționat se va efectua din contul și în limitele bugetelor instituțiilor/autorităților specificate în Planul de acțiuni privind implementarea Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025, precum și din contul altor surse, conform legislației.

3. Autoritățile și instituțiile responsabile:

1) vor realiza acțiunile incluse în Planul de acțiuni privind implementarea Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025;

2) vor prezenta anual, Ministerului Afacerilor Interne, până la 10 februarie, precum și la solicitare, rapoartele privind implementarea Planului de acțiuni privind implementarea Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025.

4. Ministerul Afacerilor Interne va prezenta Guvernului:

1) anual, până la 15 martie, raportul de progres privind implementarea Programului nominalizat;

2) până la 15 aprilie 2024, raportul de evaluare intermediară pentru 2 ani;

3) până la 15 aprilie 2026, raportul de evaluare finală.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Afacerilor Interne.

6. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorului Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Ana Revenco

Ministrul finanțelor

Dumitru Budianschi

Ministrul muncii
și protecției sociale

Marcel Spatari

Ministrul sănătății

Ala Nemerenco

Ministrul educației
și cercetării

Anatolie Topală

Ministrul mediului

Iordanca-Rodica Iordanov

Ministrul economiei

Dumitru Alaiba

Ministrul justiției

Sergiu Litvinenco

Aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. /2022

PROGRAMUL de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025

Capitolul 1 INTRODUCERE

Programul de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025 (*în continuare - Programul*) detaliază direcțiile principale de politici racordate la obiectivele de ordine și securitate publică stabilite în Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 (*în continuare - SDDAI*).

Programul reprezintă una din componentele abordării multisectoriale dezvoltate în cadrul SDDAI, care este la rândul ei aliniată la Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (*în continuare - SND „Moldova Europeană 2030”*), în special la obiectivul strategic nr. 9 „*Promovarea unei societăți pașnice, sigure și incluzive*”.

Suplimentar, Programul va asigura realizarea țăintelor strategice reflectate la obiectivele strategice ale SND „Moldova Europeană 2030” nr. 2 „*Creșterea accesului oamenilor la infrastructura fizică, utilitățile publice*” și nr. 8 „*Asigurarea unei guvernări eficiente și incluzive și a supremației legii*”, precum și a Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Astfel, Programul va contribui la soluționarea problemelor proiectate, inclusiv prin țăintele stabilite pentru Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (*în continuare - ODD*):

- ODD 16: *Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile;*

- ODD 3: *Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă;*

- ODD 5: *Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor;*

- ODD 8: *Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor;*

- ODD 10: *Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta, și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă;*

- ODD 13: *Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor și a unei munci decente pentru toți.*

Nivelul de contribuție în realizarea ODD-urilor este reflectat prin acțiunile, indicatorii corelați cu acestea, precum și indicatorii de impact stabiliți pentru obiectivele generale și specifice.

Programul, este un document de politici publice, care vine în concordanță cu Programul de activitate a Guvernului „*Moldova vremurilor bune*”, ce abordează

direct rata alarmantă a accidentelor rutiere, violenței în familie și a celei sexuale, escrocheriile și furturile, care, în comun au dus la o erodare a gradului de încredere în capacitatea de intervenție a forțelor de ordine publică, precum și la o percepție de reacție la aceste incidente considerată formală și insuficientă.

Programul, va asigura realizarea obiectivului de dezvoltare a Programului de activitate a Guvernului „Moldova vremurilor bune”, care vizează „Reducerea cu 15% a infracțiunilor contra vieții și sănătății omului, a violurilor și hărțuirii sexuale și a violenței pe bază de gen, a accidentelor, înecurilor, incendiilor și intoxicațiilor”.

Nu în ultimul rând, Programul sprijină implementarea prevederilor Acordului de Asociere (în continuare - AA), care la Titlul III „Libertate, securitate și justiție”, prevede că „Respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale va ghida toate activitățile de cooperare în domeniul libertății, al securității și al justiției” (art.12) și va fi asigurată interacțiunea între părți „...în ceea ce privește prevenirea și combaterea tuturor formelor de activități infracționale și ilegale, organizate sau nu, inclusiv cele cu caracter transnațional” (art.16) și a Agendei de Asociere dintre Republica Moldova (în continuare RM) și Uniunea Europeană (în continuare UE) prin obiective și acțiuni, care vizează prioritățile pe domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, rele tratamente și tortură, violența de gen, politica de securitate, specificul de activitate al Poliției și Carabinierilor, siguranța rutieră, și anume:

1) *cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului:*

- integrarea în activitatea serviciilor de ordine și securitate publică a abordării bazate pe drepturile omului;

- integrarea cerințelor de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități în normativele de amenajare a infrastructurii serviciilor de ordine publică și a instrumentelor de comunicare cu persoanele cu dizabilități senzoriale;

- abilitarea angajaților din sectorul de ordine publică cu competențe pentru protejarea libertății de exprimare și libertății de întrunire în mediul digital.

2) *cu privire la rele tratamente și tortură:*

- prevenirea actelor de tortură și rele tratamente aplicate persoanelor aflate în custodia serviciilor de ordine publică și facilitarea semnalării și investigării cazurilor suspecte;

- înființarea și amenajarea, în cadrul subdiviziunilor teritoriale ale poliției, a sălilor de audiere, a sălilor de prezentare în vederea recunoașterii persoanei, a sălilor de ședințe în condiții confidențiale ale persoanelor bănuite/învinuite și a sălilor de așteptare (tranzit), conform standardelor UE.

3) *cu privire la violența în bază de gen:*

- dezvoltarea celor mai bune practici internaționale pentru a reduce și a preveni violența, inclusiv violența împotriva femeilor.

4) *cu privire la politica de securitate:*

-asigurarea condițiilor necesare pentru crearea oportunităților egale de integrare a femeilor în sectorul de securitate.

5) *cu privire la specificul de activitate al Poliției și Carabinierilor:*

- elaborarea unui nou document de politici publice pe domeniul ordinii și securității publice, care să definească rolul și mandatul instituțiilor relevante (inclusiv Poliția și Carabinierii) în cadrul Ministerului Afacerilor Interne (în continuare - MAI), luând în considerare provocările existente și cele mai bune practici internaționale;

- dezvoltarea cooperării cu Europol, inclusiv asigurarea schimbului de informații operaționale și strategice;

- continuarea avansării reformei comprehensive a Poliției, în conformitate cu standardele europene și cele mai bune practici, pentru a dezvolta în continuare o forță de poliție accesibilă, responsabilă, eficientă, transparentă, lipsită de corupție, profesionistă și cu resurse suficiente la nivel național și local;

- consolidarea responsabilității și asigurarea eliminării influențelor nejustificate asupra serviciilor de ordine și securitate publică;

- îmbunătățirea interoperabilității intra-instituționale și interinstituționale în baza unor proceduri clare de coordonare, schimb de date și operaționalizare în beneficiul siguranței populației.

6) cu privire la siguranța rutieră:

- îmbunătățirea sistemului actual al RM de colectare a datelor referitoare la siguranța rutieră prin alinierea la CADaS (cadrul comun de date privind accidentele rutiere în Europa) pentru o politică de siguranță rutieră mai adaptată.

Programul oferă soluții la provocările majore pentru siguranța publică identificate în urma analizei problemelor care afectează populația. Subiectele analizate vizează amenințările pentru siguranța la domiciliu, în comunitate și în spațiile publice, cauzele siguranței precare în traficul rutier, condițiile care favorizează încălcarea drepturilor populației de către structurile de ordine publică, precum și amenințările emergente legate de utilizarea tehnologiilor digitale.

În mod specific, intervențiile Programului vizează eliminarea deficiențelor din sistemul instituțiilor de ordine și securitate publică, care afectează calitatea serviciilor prestate populației și favorizează perpetuarea fenomenelor periculoase. Principalele deficiențe țin de insuficiența resurselor umane din prima linie, motivația slabă și scăderea nivelului de profesionalism al personalului, precaritatea colectării și analizei informației, vidul de proceduri de intervenție uniforme și predictibile, precum și dotările insuficiente.

Obiectivele Programului urmăresc creșterea siguranței în toate mediile de activitate ale populației, cu respectarea abordării bazate pe drepturile omului în procesul de livrare a serviciilor de ordine și securitate publică.

Programul presupune intervenții pe mai multe paliere, inclusiv continuarea inițiativelor nefinalizate din documentele de politici publice anterioare:

- Strategia de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia (Hotărârea Guvernului nr.587/2016);

- Strategia de reformare a Trupelor de Carabinieri pentru anii 2017-2020 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia (Hotărârea Guvernului nr.357/2017);

- Strategia națională de ordine și securitate publică pentru anii 2017 – 2020 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia (Hotărârea Guvernului nr.354/2017);

- Concepția privind activitatea polițienească comunitară și Planul de acțiuni pe anii 2018-2020 pentru implementarea acesteia (Hotărârea Guvernului nr.100/2018);

- Planul de acțiuni privind siguranța rutieră pentru anii 2020-2021 (Hotărârea Guvernului nr.39/2020).

Cele mai pregnante probleme care au rămas nesoluționate din anterioarele documente de politici publice vizează:

- definitivarea procesului de delimitare a competențelor de asigurare a ordinii și securității publice între Poliție și Carabinieri, concomitent cu dezvoltarea sistemului de proceduri operaționale standard;

- sistemul de management operațional, ceea ce afectează coordonarea integrată a forțelor și mijloacelor, cooperarea internă și interoperabilitatea cu alte instituții.

- îmbunătățirea calității documentării accidentelor rutiere soldate cu victime;

- implementarea conceptului de regionalizare;

- dezvoltarea sistemului electronic de constatare și evidență a contravențiilor rutiere;

- crearea unei platforme unice a sistemelor informaționale automatizate de evidență a evenimentelor publice pe domeniul de competență al MAI.

Suplimentar, în această ordine de idei, se relevă că unele acțiuni nu au fost realizate din cauza unor autorități naționale, și anume transferarea competențelor improprii ale Inspectoratului General al Poliției, prevăzute prin Hotărârea Guvernului nr. 415/2003 „Despre aprobarea Regulamentului cu privire la supravegherea tehnică exercitată de poliția rutieră”.

Este planificată introducerea de abordări noi în planificarea și livrarea serviciilor de ordine publică, bazate pe reorganizarea structurilor și capacitatea efectivului din prima linie pentru a face față provocărilor specifice. Soluțiile propuse urmăresc apropierea serviciilor de ordine publică de populație, inclusiv prin o mai bună acoperire a teritoriului și prin dezvoltarea abilităților de comunicare și interacțiune.

Complementar, Programul pune bazele unei culturi polițienești orientate spre necesitățile populației, fundamentată pe o abordare analitică care va fi extinsă la toate nivelurile decizionale. Un alt aspect vizat este asigurarea sinergiei între subdiviziunile specializate în domeniul ordinii și securității publice – care va fi produsă prin uniformizarea procedurilor de intervenție, instruirilor, coordonării și fluxului de informații. O prioritate este și asigurarea dotărilor moderne necesare pentru angajații din prima linie și a structurilor de suport – indispensabilă pentru un răspuns eficient și profesionist la provocările pentru ordinea publică.

Intervențiile propuse prin Program, reprezintă un fundament pentru implementarea calitativă a documentelor de politici publice, în care MAI îi sunt

stabilite responsabilități conform competențelor, precum și a altor angajamente, după cum urmează:

- Programul național pentru protecția copilului pe anii 2022-2026 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia (Hotărârea Guvernului nr.347/2022);
- Programul de creare și dezvoltare a Mecanismului național de referire pentru protecția și asistența victimelor infracțiunilor pe anii 2022-2026 și Planul de acțiuni pentru anii 2022-2024 privind implementarea acestuia (Hotărârea Guvernului nr. 182/2022);
- Planul Individual de Acțiuni al Parteneriatului Republica Moldova – NATO pentru anii 2022-2023 (Hotărârea Guvernului nr.26/2022);
- Setul de indicatori pentru monitorizarea implementării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (Hotărârea Guvernului nr.1033/2016)
- Programul național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022 (Hotărârea Guvernului nr.723/2017)
- Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022 (Hotărârea Parlamentului nr.89/2018);
- Strategia națională de apărare și Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de apărare pentru anii 2018–2022 (Hotărârea Parlamentului nr.134/2018).

Atingerea obiectivelor Programului este condiționată și de implementarea Programului de consolidare a încrederii și siguranței societății prin formare, integritate și digitalizare a sistemului afacerilor interne pentru anii 2022-2025, care vizează trei domenii transversale: digitalizare, integritatea și combaterea corupției, educație și managementul resurselor umane.

Acțiunile propuse sunt planificate pentru implementare în perioada anilor 2022-2025, cu obiective specifice, care urmează a fi atinse gradual. O parte din acțiunile majore, planificate în cadrul Programului, vor avea nevoie de continuitate în următorul ciclu pe termen mediu - anii 2026-2030, sub umbrela SDDAI, cu stabilirea unor noi ținte pentru realizare.

Programul a fost elaborat într-un mod participativ, cu contribuția reprezentanților autorităților publice centrale, fiind discutat cu experți din cadrul serviciilor specializate, precum și cu grupuri de experți din societatea civilă.

Capitolul 2

ANALIZA SITUAȚIEI

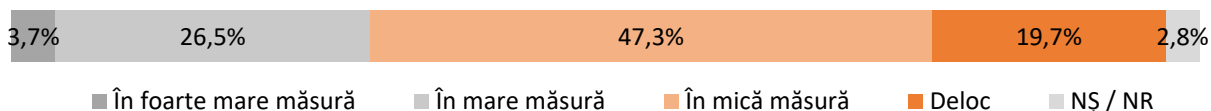
Ordinea publică este definită¹ ca o stare de legalitate, de echilibru și pace socială, prin care se asigură securitatea publică și a persoanei, a colectivităților și a bunurilor, sănătatea și morala publică și care permite exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, precum și funcționarea eficace a instituțiilor în statul de drept.

---

¹Hotărârea Guvernului cu privire la Centrul Național de Coordonare Integrată a Acțiunilor de Ordine Publică nr. 1206/2016 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=129492&lang=ro#
y:\004\anul 2022\hotărâri\30906\redactat-30906-program-ro.docx

Conform sondajului Barometrului de Opinie Publică (*în continuare - BOP*) din iunie 2021², doar 30,2% din populație se simțea în siguranță în mare și foarte mare măsură. Cealaltă parte a populației se simțea în mică măsură în siguranță (47,3%) sau deloc în siguranță (19,7%). Conform aceluiași BOP, 68,7% din respondenți consideră că, cetățeanului în Republica Moldova, nu îi este asigurată securitatea personală.

În ce măsură vă simțiți în siguranță în Republica Moldova?

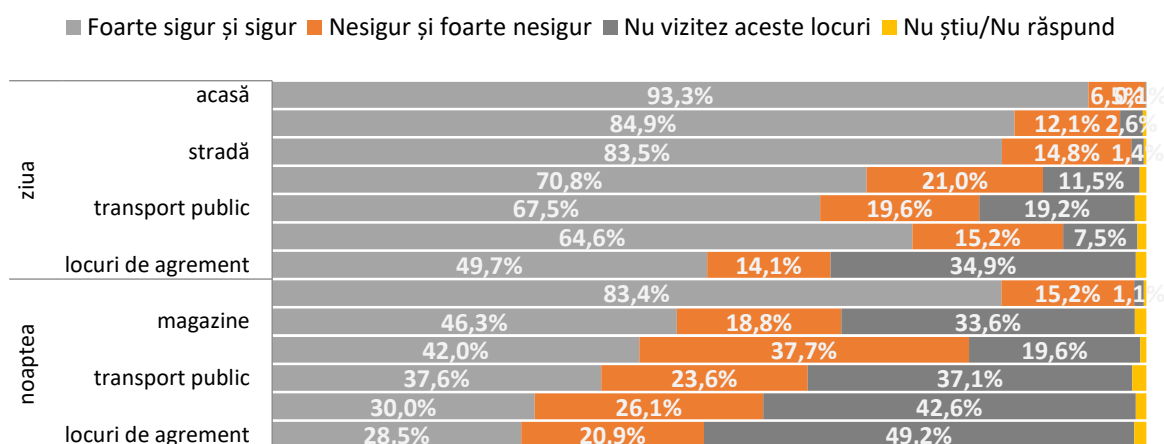
Sursa: Barometrul Opiniei Publice (iunie 2021)

În virtutea unor factori obiectivi și subiectivi, nivelul de siguranță variază în general, în funcție de locul și contextul în care se găsește subiectul. În cadrul descrierii analizei curente, sunt analizate câteva medii și contexte, prin prisma particularităților specifice, care sunt în vizorul preocupărilor de ordine și securitate publică din RM, și anume: siguranța la domiciliu, comunitate sau spații publice, siguranța la evenimente publice, siguranța în trafic și în zona de securitate.

Secțiunea 1. Siguranța la domiciliu, în comunitate și în spații publice

Conform studiului privind *Victimizarea și gestionarea fenomenului infracționalității în Republica Moldova*³ realizat în anul 2021, „acasă” este perceput ca un loc sigur și foarte sigur de 93,3% din respondenți pe timp de zi și 83,4% pe timp de noapte.

Percepția de siguranță în diferite locuri pe timp de zi / noapte (2021)

Sursa: Studiul privind *Victimizarea și gestionarea fenomenului infracționalității în Republica Moldova*

² IPP, BOP iunie 2021 <https://ipp.md/2021-07/barometrul-opiniei-publice-iunie-2021/>

³ Fundația Soros Moldova, 2021, "Victimizarea și gestionarea fenomenului infracționalității în Republica Moldova" y:\004\anul 2022\hotărâri\30906\redactat-30906-program-ro.docx

Analiza efectuată denotă că, pe timp de zi, percepția de siguranță este mai mare pentru toate locurile vizate. Astfel, ziua se simt sigur și foarte sigur în magazine - 84,9% și pe stradă - 83,5% din respondenți. Percepția de siguranță este mai mică la piață (70,8%), în transport (67,5%), în parcuri (64,6%) și în locuri de agrement (restaurante, baruri, cinema etc.) (49,7%), cu mențiunea că procentul persoanelor care nu frecventează aceste locuri este mai mare.

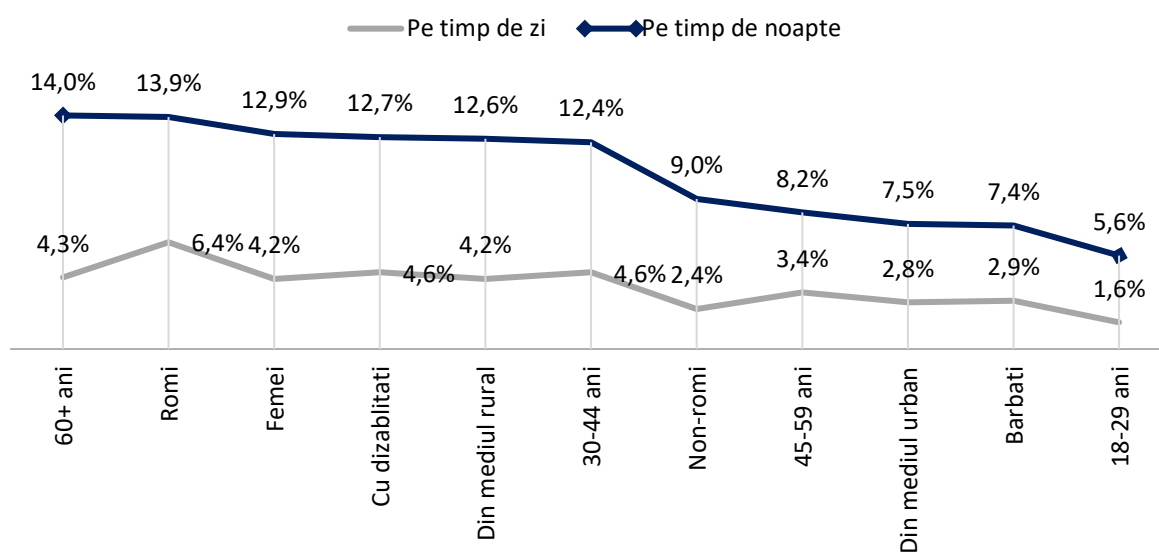
Percepția privind siguranța populației în spații publice a indicat că piețele erau în topul locurilor celor mai nesigure, 21% din respondenți au spus că nu se simt în siguranță în piețe. Acest indicator s-a îmbunătățit comparativ cu anul 2010, când 30% din respondenți se simțeau nesigur în piețe. Alte spații în topul percepției de nesiguranță au fost transportul public (19% în anul 2021 față de 25% în anul 2010) și 15% în parcuri și pe stradă.

Percepția siguranței scade pe timp de noapte în toate spațiile vizate. Până la 38% dintre respondenți afirmă că nu se simt în siguranță în stradă pe timp de noapte. Cifrele arată o îmbunătățire comparativ cu situația din anul 2010, când acest indicator era de 50%. Diferențele de percepție au apărut, în special, în plan regional, unde municipiul Chișinău este perceput ca cel mai nesigur pe timp de noapte - 52% din respondenți au raportat că, nu se simt în siguranță pe stradă în timpul nopții, semnificativ mai mulți decât media națională.

Autorii studiului sugerează că, măsurile care pot îmbunătăți sentimentul de siguranță în spațiile publice ar avea cel mai mare impact asupra fricii (de exemplu, o mai bună patrulare a piețelor în timpul zilei, precum și iluminatul străzilor și parcurilor pe timp de noapte).

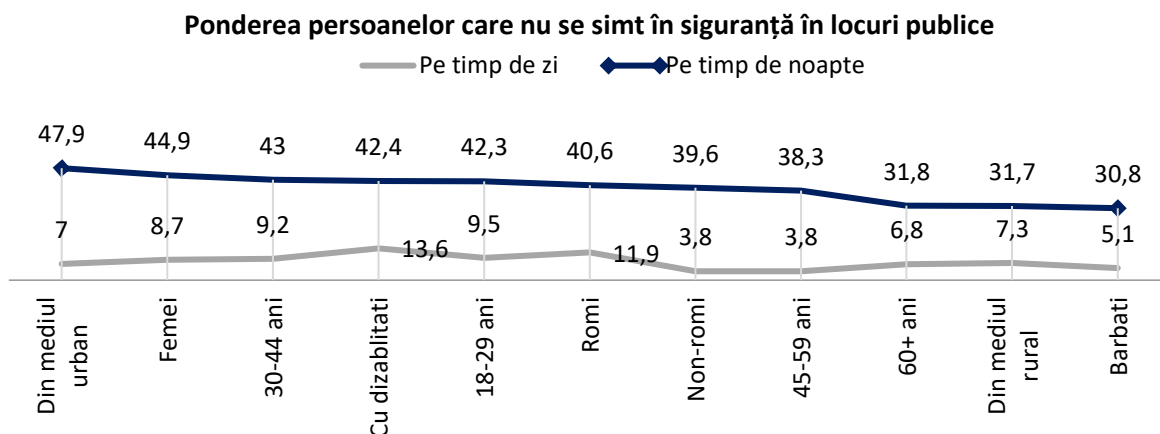
Nivelul perceput de siguranță este mai mic la grupurile vulnerabile (persoanele pensionare, cu dizabilități, cele de etnie romă, femei, din mediul rural, cu venituri mai mici) pe timp de zi și noapte atât la domiciliu, cât și în spațiile publice. Nivelul de nesiguranță la domiciliu pe timp de noapte a acestor persoane, în unele cazuri, este de două sau chiar trei ori mai mare, decât pentru populația generală.

Ponderea persoanelor care nu se simt în siguranță la domiciliu

Sursa: Sondaj național de opinie desfășurat la comanda Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare în anul 2021 (Nivelul perceput de siguranță în comunitate și la domiciliu, %)

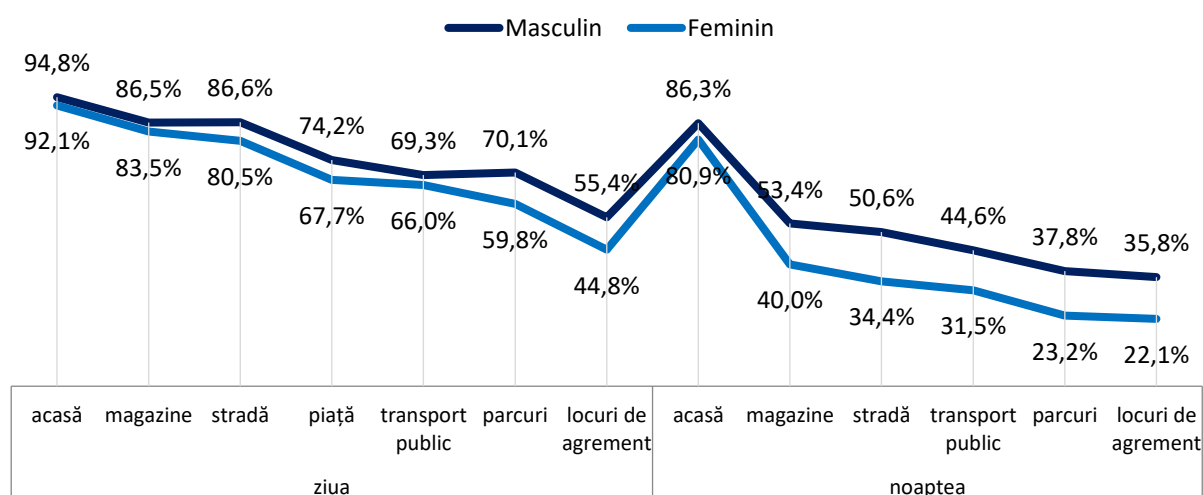
În spațiile publice, persoanele din grupurile vulnerabile se simt într-o proporție mai mare în nesiguranță chiar și pe timp de zi (persoanele cu dizabilități – 13,6%, persoanele de etnie romă – 11,9%, comparativ cu 3,8% în rândul celor non-rome). Pe timp de noapte această pondere crește semnificativ.

Sursa: Sondaj național de opinie desfășurat la comanda Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare în anul 2021 (Nivelul perceput de siguranță în comunitate și la domiciliu, %)

Datele dezagregate pe sexe privind aceiași indicatori de măsurare a siguranței arată o diferență clară de percepție între persoanele de sex feminin și cele de sex masculin. În general, persoanele de sex feminin se simt mai nesigure în oricare din locurile vizate de sondaj. Cea mai mică diferență este înregistrată la domiciliu pe timp de zi (doar 2,7% diferență). Această diferență crește ziua până la 6% în locurile publice (piață, stradă) și peste 10% în parcuri și locuri de agrement. Pe timp de noapte diferența de percepție a siguranței este mai accentuată (5,4% acasă), peste 13% în majoritatea locurilor publice (magazine, transport, parcuri, locuri de agrement) și peste 16% diferență în stradă pe timp de noapte. Este de remarcat că, mai multe persoane de sex feminin, se simt în siguranță pe timp de zi în magazine (83,5%), decât acasă pe timp de noapte (80,9%).

Percepția de siguranță pe timp de zi / noapte, pe sexe (2021)

Sursa: Studiul privind Victimizarea și gestionarea fenomenului infracționalității în Republica Moldova

Fiecare din spațiile analizate prezintă diverse pericole care țin în general de viața, sănătatea și patrimoniul persoanelor. În mod specific, siguranța la domiciliu este amenințată de infracțiuni contra familiei, contra vieții și sănătății sau patrimoniului.

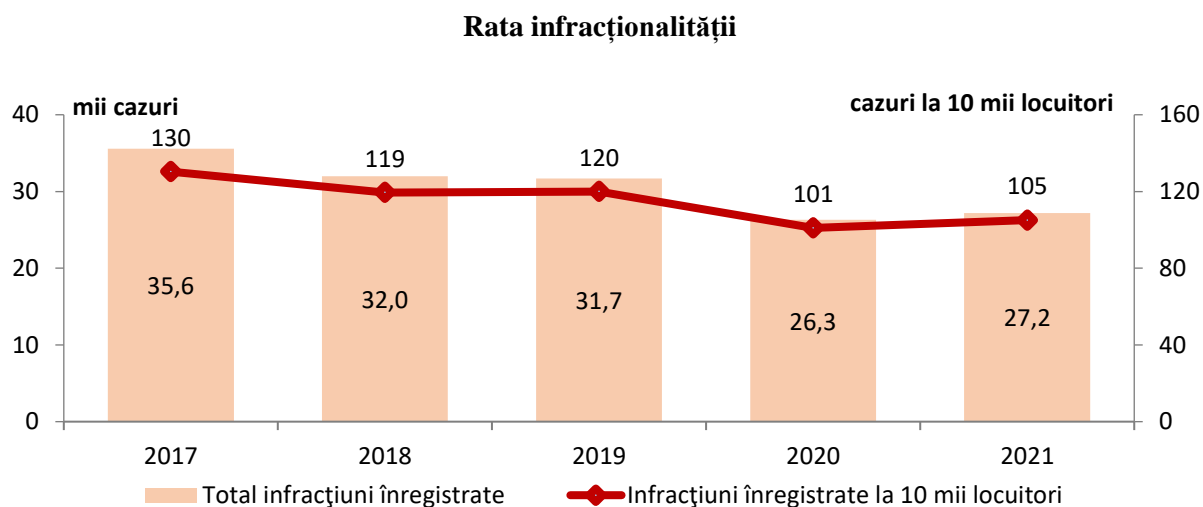
Violența în familie este un fenomen major care se manifestă prin abuz fizic, sexual, psihologic, spiritual sau economic. În anul 2021 au fost înregistrate 11 decese ca urmare a violenței în familie și alte 556 victime ale infracțiunilor de violență în familie, la care se adaugă 1569 victime ale contravențiilor (marea majoritate a acestor victime fiind femei). Conform aprecierilor societății civile active în domeniu⁴ violența în familie se întâmplă în cel puțin 65% din familiile din Republica Moldova și nu depinde nici de statutul social, nici de situația financiară și, uneori, nici de educația agresorului.

În spațiile de trai există provocări privind încălcarea regulilor de trai în comun (spelunci, consum de droguri sau alcool, utilizarea contrar destinației a spațiilor de locuit, tulburarea liniștii, regulilor de întreținere a animalelor de companie, antisănătare). În acest sens, o atenție deosebită trebuie acordată consumului de alcool și de droguri, care sunt catalizatori pentru comportamentele, ce amenință siguranța.

Pe parcursul ultimilor ani, indicatorii privind infracționalitatea au fost în scădere. Numărul de infracțiuni înregistrate a scăzut cu 23,7%, de la aproape 36 de mii în anul 2017 - la sub 28 de mii în anul 2020. Rata criminalității la 10 mii de locuitori a fost de asemenea în descreștere, de la 130 în anul 2017 - la 105 în anul 2021, dar reprezentând o scădere mai mică, de 19,3%. Dinamica pozitivă a fonului infracțional necesită analize suplimentare pentru a înțelege mai bine cauzele care au

⁴ <https://stopviolenta.md/violenta-in-familie/informatie-generalala/54-violenta-in-familie.html>

determinat un astfel de ritm de descreștere, și eventual, pentru a spori eficiența măsurilor care au contribuit la această dinamică.

Sursa: Biroul Național de Statistică

Principalele instituții ale MAI, responsabile de ordinea și securitatea publică (*în continuare - OSP*) sunt Poliția și Carabinierii, ca structuri de suport, care sunt organizate în subdiviziuni distincte, respectiv Inspectoratul General al Poliției (*în continuare - IGP*) și Inspectoratul General de Carabinieri (*în continuare - IGC*).

Aceste instituții aplică o gamă variată de instrumente și metode pentru realizarea competențelor în vederea asigurării unui mediu sigur pentru populație. Efectivul total antrenat în prestarea serviciilor de ordine și securitate publică este compus din peste 1000 de polițiști din cadrul Inspectoratului național de securitate publică (*în continuare - INSP*), peste 6000 de angajați ai Inspectoratelor de Poliție și 1100 de carabinieri.

Intervențiile acestor structuri sunt compuse din activități specifice polițienești (care includ patrularea, organizarea și desfășurarea raziilor, constatarea contravențiilor, reacționarea la apelurile de urgență, menținerea, asigurarea și restabilirea ordinii publice în cadrul evenimentelor publice, activități de investigație și suport pentru urmărirea penală), dar și activități de informare, sensibilizare și educare, comunicare cu populația și colaborare cu alte instituții publice. Suplimentar carabinierii au atribuții privind paza și protecția misiunilor diplomatice.

Percepția populației în privința calității serviciilor forțelor de OSP este împărțită. Conform studiului recent privind *Victimizarea și gestionarea fenomenului infracționalității în Republica Moldova*, 46,9% din populație consideră că polițiștii își exercită funcțiile bine și foarte bine, iar 21,4% - rău și foarte rău, pe când 34,2% consideră că nici bine, nici rău. Această percepție este influențată de factori obiectivi, care țin de dinamica fenomenelor cu impact asupra siguranței, dar și felul în care este reflectată activitatea forțelor de ordine în mediul informațional, uneori

cu distorsionări de informații privind activitatea MAI. Totodată, o mare parte a populației, nu cunoaște competențele și nici nu face diferență între carabinieri și polițiști, sau între diferite subdiviziuni ale Poliției, făcând prezumții false despre obligațiile angajaților forțelor de ordine. Această confuzie se manifestă prin contopirea percepției referitor la toate serviciile de ordine și securitate publică, în imaginea Poliției.

Deficiențele cu caracter general ale serviciilor de OSP privind siguranța populației.

De fapt, subdiviziunile MAI care prestează servicii în susținerea OSP, se confruntă cu un spectru divers de deficiențe și provocări, care afectează calitatea serviciilor prestate cu impact negativ asupra nivelului de siguranță al populației, în fiecare dintre mediile analizate. Suplimentar la deficiențele reflectate în secțiunea curentă, în fiecare din contextele analizate, siguranța populației este amenințată de o serie de deficiențe și provocări specifice ale serviciilor de OSP, care sunt reflectate în secțiunile dedicate.

În primul rând, de mai mulți ani **subdiviziunile MAI se confruntă cu un deficit major de angajați la nivel operațional.** În Poliție, o perioadă îndelungată există un flux continuu de personal și în mod constant, se păstrează circa 10% funcții vacante.

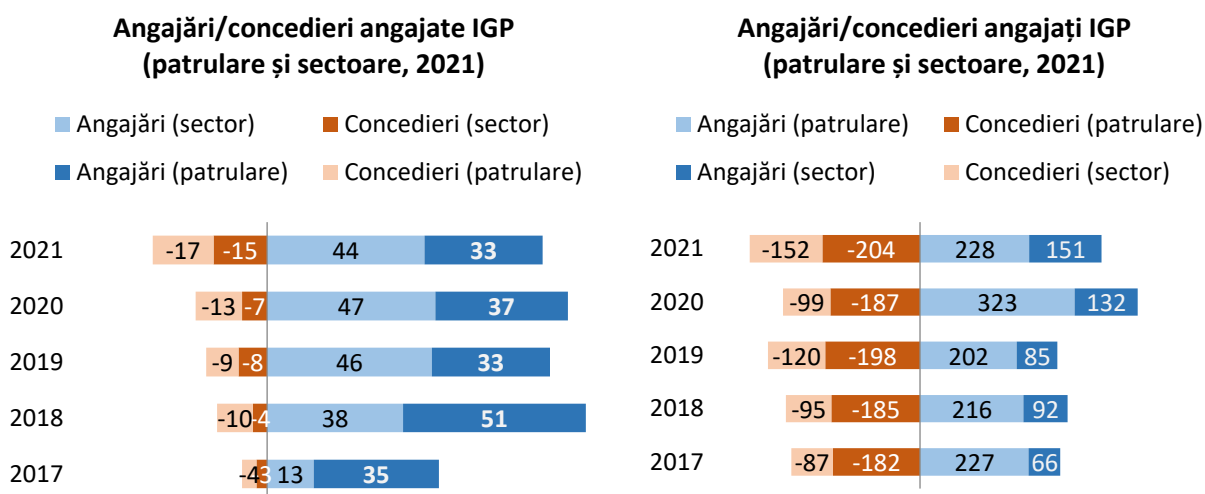
<i>Motivele încetării raporturilor de serviciu din cadrul Poliției</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>
prin demisie	750	649	655	420	559
după acumularea vechimii în munca ce permite dreptul la pensie, cu excepțiile stabilite de lege	157	313	199	208	248
concedieri	0	35	32	23	31
la atingerea limitei de vârstă în serviciu, cu excepția cazului stabilit la art. 19 alin. (2)	4	5	7	13	21
în cazul transferului la o alta autoritate publica	116	53	37	71	17
pentru încălcări repetate ale disciplinei de serviciu pe parcursul unui an sau pentru comit. unei încălcări grave	27	10	17	22	15
în cazul condamnării în baza unei sentințe judecătorești definitive, inclusiv în cazul intervenirii termenului	21	12	6	6	8
în caz de deces	7	5	11	11	6
Altele	33	37	46	73	24
Total	1115	1119	1010	847	929
Efectivul total	8407	8467	7731	8042	8497

Sursa: Inspectoratul General al Poliției

Suplimentar, la plecarea angajaților din Poliție, începând cu anul 2018, prin moratoriul privind angajarea în sectorul public, a fost blocată posibilitatea angajării pentru 1050 de funcții. Astfel, la începutul anului 2021, numărul total de angajați în Poliție a fost de 8497 de persoane, din limita efectivului stabilită de 9156 angajați.

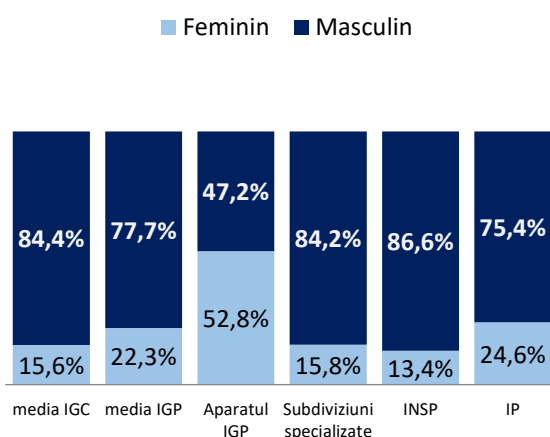
Spre deosebire de Poliție, în anul 2021, efectivul de carabinieri nu avea funcții vacante, fiind completate 1152 de funcții disponibile după profesionalizarea efectivului. Completarea funcțiilor a fost realizată și din contul efectivului de polițiști, transferat de la IGP la IGC.

Datele privind angajările și concedierile în Sectoarele de Poliție și serviciile de patrulare ale IGP, în ultimii ani, arată o fluctuație mai mică în rândul angajaților de sex feminin. În perioada anilor 2017-2021, în sectoarele și structurile de patrulare au fost efectuate 377 de angajări și 90 de concedieri ale persoanelor de sex feminin (+76,1%). În același timp, au fost efectuate 1722 de angajări și 1509 concedieri ale persoanelor de sex masculin (+12,4%), cu sold negativ la nivelul sectoarelor. Având în vedere această dinamică, ar trebui examinată oportunitatea angajării unui număr mai mare de persoane de sex feminin, pentru completarea cu efectiv/personal a structurilor de ordine publică.

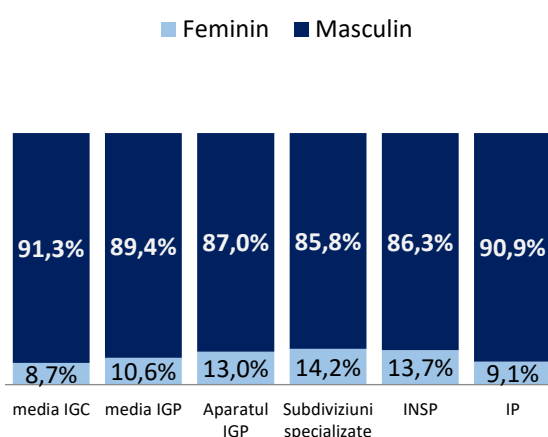

Din punct de vedere a structurii pe sexe a efectivului, în anul 2021, în cadrul IGP erau 22,3% de angajate de sex feminin, iar în IGC - 15,6%. În IGP, ponderea angajatelor de sex feminin în funcții de conducere era de 12,3% (mai mică decât ponderea totală) - valoare explicabilă prin faptul că, peste 60% dintre angajate, au o vechime în muncă de sub 10 ani și prin faptul că, majoritatea angajatelor ocupă funcții administrative (52%), care le oferă oportunități proporțional mai mici să accedă în funcții de conducere. În funcții de ordine publică erau implicate 25% dintre angajatele din poliție. În IGC, 8,7% din funcțiile de conducere, erau ocupate de angajate de sex feminin.

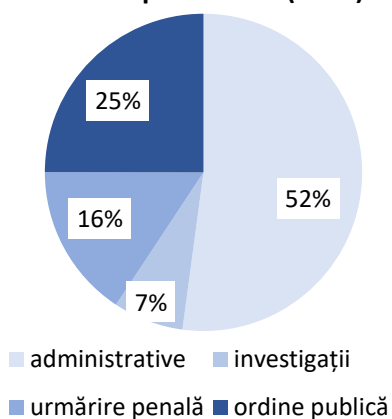
Distribuirea pe sexe a angajaților (2021)

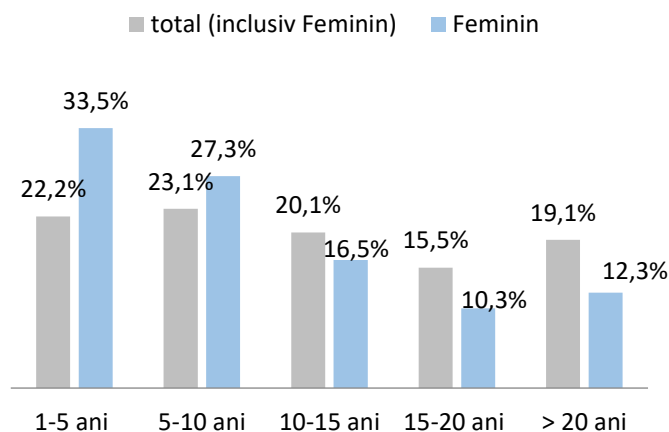
Funcții de conducere, pe sexe (2021)

Ponderea angajaților de sex feminin pe domenii (2021)

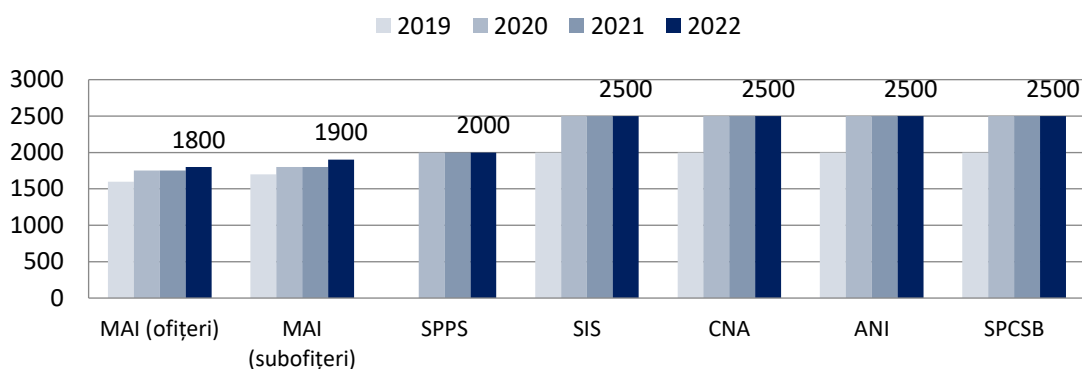
Vechimea în sistem

Sursa: Inspectoratul General al Poliției

De menționat că, angajații IGP beneficiază de cel mai mic pachet social dintre toate instituțiile de aplicare a legii. Valoarea de referință pentru ofițerii și subofițerii MAI nu depășea 1800 de lei în anul 2021, pe când valoarea minimă de referință la SPPS este de 2000 de lei, iar la toate celelalte structuri de forță este de 2500 lei. Angajații IGC au statut militar și beneficiază de o schemă distinctă de salarizare conform acestui statut.

Mărimea valorii de referință și dinamica acesteia 2019-2022

Sursa: Inspectoratul General al Poliției

Lipsa predictibilității în evoluția în carieră și favoritismele la promovarea în funcție, contribuie la scăderea atractivității activității în cadrul IGP și îi determină pe foarte mulți angajați cu experiență să se concedieze, sau să se transfere în alte subdiviziuni ale MAI, sau în alte autorități de aplicare a legii, unde condițiile de activitate sunt mai atractive. În prezent nu funcționează un mecanism de recrutare, informare pentru conștientizarea activității în cadrul MAI, pentru angajații fără experiență.

În condițiile unui număr mare de funcții vacante, **personalul angajat trebuie să execute un volum mai mare de sarcini**, care este planificat pentru un efectiv complet. La nivelul cadrul IGP nu există un Sistem informațional automatizat (*în continuare - SIA*) de evidență și gestionare a resurselor instituției, iar acest lucru favorizează utilizarea abuzivă a resurselor umane și repartizarea incorectă a sarcinilor, mai ales de către unii conducători, care nu au abilități manageriale.

Pe lângă volumul mare de sarcini, **o parte semnificativă a timpului angajaților este consumată de activitățile de raportare**, care uneori se și dublează. În consecință, unii ofițeri de sector ajung să facă mai mult timp muncă de birou, decât să fie prezenți în teren, pentru a presta efectiv servicii de ordine publică. O soluție pertinentă pentru economisirea timpului ar putea fi introducerea pe scară largă a tehnologiilor digitale, care ar optimiza timpul acordat pentru raportare și evidență.

Este de menționat că, IGP a făcut eforturi pentru aplicarea principiilor de activitate polițienească comunitară. Conceptul de Activitate Polițienească Comunitară a fost pilotat cu suportul partenerilor, și a avut un impact pozitiv în cele 5 zone de pilotare. Dezvoltarea în continuare a Conceptului la nivel național, conform aceleiași abordări, reprezintă o oportunitate pentru implementarea pe scară largă a noi metode și instrumente în beneficiul populației.

Realizarea de activități improprie este un fenomen pe larg răspândit în sistem. O parte din timpul de muncă al angajaților este utilizat pentru a realiza activități improprie cu care sunt delegați în mod abuziv. Personalul este supraîncărcat, iar programul de muncă al angajaților este încălcat și supraaglomerat. Lanțul de activități improprie pornește de la nivelurile superioare ale structurii

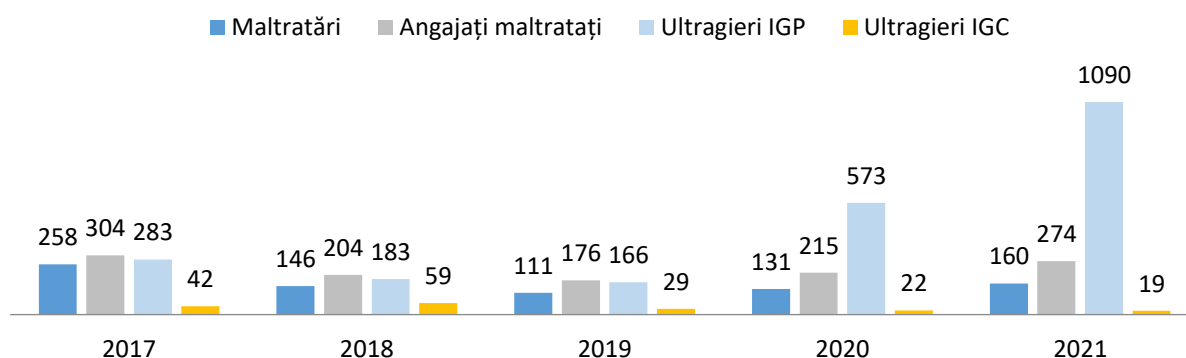

ministeriale, cu capacități limitate de a gestiona activitățile strategice pe domeniul OSP. Subdiviziunile specializate realizează activități strategice improprii, iar șirul se extinde până la nivelul operațional, unde angajații din prima linie consumă o mare parte a timpului de lucru pentru activități neprevăzute în fișa postului.

Un alt factor demotivant pentru personal este sistemul de evoluție în carieră distorsionat la nivelul subdiviziunilor MAI. Sistemul de evoluție în carieră nu este clar și previzibil. Conducătorii admit abateri de la prevederile ghidului de evoluție în carieră, iar avansarea în funcție și acordarea de grade speciale, nu este armonizat cu sistemul de acordare a gradelor speciale.

În ultima perioadă, angajații MAI devin mai reticenți în implicarea deplină în exercitarea atribuțiilor de serviciu, din cauza creșterii semnificative a numărului de cazuri de ultragiere și maltratare la care sunt expuși. În anul 2021, au fost înregistrate 160 de cazuri de maltratare, în care au fost maltratați 274 de angajați și 1109 de cazuri de ultragiere, dintre care 98% au vizat polițiștii. Numărul de angajați maltratați se apropie de numărul maxim înregistrat în anul 2017 (304), pe când numărul de angajați ultragiați este de patru ori mai mare decât cel înregistrat în anul 2017. În lipsa protecției adecvate din partea instituției, crește percepția de insecuritate a forțelor de ordine și frica angajaților de a interveni calitativ decisiv.

Maltratări și Ultragieri ale angajaților

Sursa: Inspectoratul General al Poliției

Suprasolicitarea și abuzurile la care este expus personalul au efecte asupra stării emoționale și stării sănătății mintale, cu consecințe în detrimentul calității intervențiilor personalului. Cu părere de rău, angajații nu beneficiază de suportul necesar pentru atenuarea impactului asupra sănătății mintale. În afară de fotoliul de relaxare, majoritatea psihologilor din sistem nu posedă metode și instrumente adaptate specificului activității polițienești, nu au nivelul profesional necesar și nici nu se implică în rezolvarea acestor probleme cel puțin prin consiliere. Majoritatea angajaților nu conștientizează importanța consilierii psihologice calificate, iar cei care au beneficiat de astfel de servicii în cadrul instituției, reclamă calitatea nesatisfăcătoare a serviciilor. În lipsa mecanismului de grijă pentru sănătatea mintală, deficiențele existente se accentuează, acestea contribuind la plecarea angajaților din cadrul IGP, alimentând în continuare lanțul cauzal, iar forțele de

ordine nu sunt prezente în comunitate în măsură necesară și nu reușesc să-și execute pe deplin obligațiile.

Prin urmare, intervențiile pe segmentul resurselor umane au fost prevăzute în Programul de consolidare a încrederii și siguranței societății prin formare, integritate și digitalizare a sistemului afacerilor interne pentru anii 2022-2025, la obiectivul specific „Garantarea protecției sociale, juridice și bunăstării angajaților”.

Pe fundalul unui **număr insuficient de angajați**, un punct slab evidențiat la nivelul subdiviziunilor de ordine publică este **planificarea inefficientă a forțelor**. Forțele disponibile în subdiviziuni nu sunt gestionate într-un sistem unic de dislocare, iar acest lucru face ca planificarea de forțe să fie deficitară. Managerii teritoriali nu au suficientă voință și capacități de a debloca situația, iar angajații de nivel operațional, sunt în consecință, suprasolicitați.

O planificare eficientă a forțelor ar trebui să se bazeze pe o analiză consistentă a provocărilor existente, însă în prezent, în subdiviziunile de ordine publică **capacitățile de analiză sunt reduse la doar câteva unități cu cunoștințe și instrumente necesare. Conceptul de activitate polițienească bazată pe informații** a fost aplicat cu succes timp de mai mulți ani în unitatea centrală de analiză a informațiilor, dar **nu s-a reușit extinderea eficientă a acestui concept la nivelul subdiviziunilor teritoriale**. Motivul principal este lipsa de interes a conducătorilor, inclusiv pentru că, la nivel teritorial, managerii nu înțeleg utilitatea conceptului. O parte din personalul implicat nu are pregătirea și experiența necesară și în consecință, informația deținută este utilizată deficient, iar analiza este superficială. SIA existente (dintre care o parte sunt depășite tehnologic), permit colectarea fragmentară a datelor, cu acces limitat, motiv pentru care baza informațională utilizată în scopul activității polițienești este precară. În eventualitatea dezvoltării SIA pentru colectarea, procesarea și analiza datelor apare inclusiv necesitatea asigurării protecției datelor cu caracter personal.

Structura și competențele existente nu răspund provocărilor și nu contribuie la o planificare eficientă a forțelor. Structurile centrale de administrare ale inspectoratelor generale au efectivul mărit în detrimentul nivelului operațional. În ultimii ani, la nivelul conducerii subdiviziunilor de ordine publică a existat multă instabilitate și lipsă de continuitate, determinând instabilitate decizională și lipsa unei viziuni clare și uniforme cu privire la competențele și distribuirea forțelor, inclusiv în profil teritorial. O consecință a organizării actuale este și prezența insuficientă a angajaților în comunitate. Combinată cu infrastructura teritorială subdezvoltată, prezența insuficientă afectează vizibilitatea serviciilor de ordine publică și diminuează eficiența și capacitatea de răspuns la fenomenele locale, care necesită monitorizare și intervenții constante.

Procesul decizional din întregul sistem este viciat. La nivelul MAI și a subdiviziunilor de-a lungul anilor a persistat practica imixtiunii în luarea deciziilor la nivel tactic și operațional, ignorându-se necesitățile și cerințele tactice și operaționale.

În condițiile descrise, în multe intervenții ale forțelor de ordine, se face remarcată **abordarea neprofesionistă din partea angajaților**. O cauză majoră

pentru intervențiile neprofesioniste ale forțelor de ordine publică este **pregătirea slabă a personalului**. Pregătirea inițială, specială și continuă oferită de structurile specializate din cadrul MAI, nu răspund cerințelor și necesităților reale ale subdiviziunilor de ordine publică. Subiecte de importanță crucială pentru OSP cum sunt comunicarea cu cetățenii, tactici de bază, comunicarea cu masele, gestionarea emoțiilor, activitatea polițienească comunitară, analiza informațiilor - nu sunt reflectate suficient în curriculum-ul propus. În prezent pregătirea pune accent pe teorie și nu pe abilități practice, iar infrastructura și calitatea predării, nu sunt conforme necesităților subdiviziunilor. Chiar și pregătirea existentă se face în diferite centre, pe bază de abordări neuniforme în procesul instruirii, ceea ce subminează sinergia și interoperabilitatea forțelor de ordine publice.

Un alt capitol, care afectează nivelul profesionalismului, ține de dotarea angajaților. **Majoritatea forțelor de OSP sunt dotate insuficient și ineficient**. Lipsesc norme de dotare standardizate, comune pentru toate subdiviziunile de ordine publică, care să vizeze sistemele de comunicare, echipamentul personal, unitățile de transport. Calitatea uniformelor nu este adaptată la toate condițiile specifice de activitate și nici la specificul anatomic al angajaților de sex feminin. O parte din dotările individuale necesare pentru activitate fie că lipsesc, fie sunt procurate de angajați. Mulți angajați folosesc în continuare dispozitivele personale pentru comunicare, procesarea datelor și a informației. Unitățile de transport sunt insuficiente și/sau neadaptate la condițiile de deplasare și nu sunt toate echipate cu dotările necesare pentru intervenții calitative. Mai mult decât atât, predomină fenomenul deservirii cotidiene a transportului de către și din contul angajaților (spălarea, schimbarea sezonieră a anvelopelor, schimbarea ștergătoarelor, lichidelor pentru spălare parbriz, deservirea tehnică anuală etc.). Evidența nivelului de dotare se face manual, ceea ce face ca mecanismul de dotare să nu fie eficient. Resursele financiare sunt adesea alocate și repartizate ineficient și insuficient, iar dotările se produc haotic, fără a se baza pe norme de calitate bazate pe necesitățile subdiviziunilor MAI. Cel mai des în bugetul instituțional nu sunt prevăzute resurse pentru mentenanța dotărilor, ceea ce duce la imposibilitatea utilizării acestora. În mod special, se remarcă acest fenomen la soft-urile specializate, care nu mai pot fi utilizate după expirarea licențelor necesare. La nivel instituțional, capacitățile de identificare a necesităților de dotare sunt afectate de coruptibilitatea și interesul personal al decidenților, în procesul de achiziționare a dotărilor. Perpetuarea acestei situații legate de dotarea angajaților, scade calitatea serviciilor prestate, amplifică neîncrederea populației și a angajaților în instituțiile publice.

Cadrul normativ este un alt factor care contribuie la problemele de profesionalism. În primul rând, în subdiviziunile de ordine publică **există lacune legate de procedurile standard de operare** (*în continuare – PSO*) care reglementează acțiunile și intervențiile acestora. În perioada anterioară, a fost demarat un proces de elaborare a procedurilor cu suportul partenerilor, dar pentru multe procese de OSP încă nu există PSO elaborate, iar multe din cele existente, necesită revizuire și îmbunătățire din perspectiva conținutului și accesibilității pentru angajați. Atât la nivel de conducere, cât și la nivel operațional, există interes scăzut

și înțelegere limitată a importanței PSO. Totuși, PSO-urile descrise pentru procesele de OSP ar oferi instrucțiuni practice cu predictibilitate pentru o abordare corectă și uniformă a situațiilor specifice și respectare a drepturilor populației.

Totodată, și subdiviziunile de ordine publică, la nivel instituțional, asigură o **comunicare defectuoasă cu publicul**, din cauza capacităților limitate de comunicare, dar și în lipsă de planuri consecvente de comunicare. La nivel individual, angajații subdiviziunilor MAI asigură rar o comunicare eficientă cu victimele infracțiunilor pe perioada examinării. Acest lucru se întâmplă, pe de o parte din cauza abilităților reduse de comunicare, dar și din cauza insuficienței de personal și lipsă de timp în condițiile în care sunt suprasolicitați și execută activități improprii.

În afară de deficiențele interne, rămân restante importante privind implementarea politicilor de OSP. Astfel, conceptul de patrulare promovat de Strategia de dezvoltare a Poliției pentru anii 2016-2020 este discreditat pentru moment, nefiind puse în aplicare metodele și instrumentele planificate. Numărul planificat de Echipe de patrulare și reacționare operativă (*în continuare – EPRO*), care ar trebui să se regăsească în prima linie, nu a fost completat din insuficiență de forțe și mijloace pentru faza operațională, având în vedere și efectivul mărit în organele centrale de administrare ale inspectoratelor generale. Unul din serviciile cheie pentru OSP – serviciul de reacționare la apelurile de urgență „112” este departe de parametrii optimi de funcționare și nu este accesibil uniform pe tot teritoriul Republicii Moldova. Timpul mediu de reacționare la apeluri este de 28 de minute la nivel național. Cea mai bună medie, de sub 20 de minute, este înregistrată în mun. Chișinău, în timp ce în unele raioane ca Orhei, Telenești și Anenii-Noi - media este de 50 de minute.

Cauzele performanțelor reduse ale serviciului de reacționare rapidă sunt multiple. În primul rând se atestă **un număr insuficient al echipelor de patrulare și reacționare operativă** la apelurile „112”. Totodată, formatul de patrulare actual este depășit și lipsește consecvența în implementarea unui format nou de patrulare, bazat pe dislocarea forțelor fundamentată pe analiza informațiilor și caracterizat prin capacități suficiente pentru serviciile de patrulare din cadrul structurilor teritoriale. EPRO inclusiv **autospecialele acestora sunt dotate necorespunzător** pentru îndeplinirea atribuțiilor și nu au acces în timp real la informația necesară. Și **dispeceratele se confruntă cu o serie de dificultăți**. Acestea sunt în situația de a gestiona inclusiv apeluri non-urgente, apeluri false sau apeluri care nu țin de competențele poliției sau cu atribuirea neoficială a unor competențe poliției. De asemenea, dispeceratele sunt limitate în coordonare operațională, iar procedurile de livrare a fișei evenimentului către echipa de intervenție, este imposibilă în condițiile tehnice actuale.

Neintervenția în soluționarea problemelor și cauzelor descrise, va genera pe termen mediu și lung consecințe asupra serviciilor de ordine și securitate publică, cu efecte negative în lanț, asupra siguranței publice și percepției de siguranță a populației. Instituțiile de ordine și securitate publică vor fi afectate, în primul rând, cu privire la disponibilitatea și calitatea resurselor umane. Dacă

tendențele actuale nu vor fi stopate, va crește numărul funcțiilor vacante și se va diminua numărul angajărilor. Angajații vor migra către servicii mai atractive, în alte autorități de forță/securitate ale statului, iar în subdiviziunile MAI vor fi angajate din ce în ce mai multe persoane prost pregătite, dificil de reeducat și instruit. Fluctuația de personal și plecarea resurselor calificate din cadrul instituției va duce la diminuarea memoriei instituționale și capacitatea haotică și fragmentară a efectivului. Deficitul de personal va avea ca rezultat repartizarea inechitabilă a sarcinilor și a resurselor umane, va fi încălcat regimul de muncă și prevederile actelor normative în domeniu, în special, care vizează orele de muncă suplimentară, în zilele de odihnă, de noapte etc. Suprasolicitarea continuă a angajaților din sistem va crește numărul angajaților cu „arderea profesională” și cu afecțiuni cronice. Toate acestea vor determina o fluctuație și mai mare de personal, lipsa încrederii în instituție din partea angajaților și reticența de a se identifica cu instituția.

Scăderea calității personalului va duce la diminuarea accentuată a profesionalismului angajaților MAI și va afecta considerabil capacitățile instituției de a-și realiza atribuțiile, inclusiv prestarea necalitativă a serviciilor. În primul rând, nu va fi putea fi asigurată o prezență suficientă în teren a angajaților. Serviciile de ordine și securitate publică vor avea intervenții întârziate și ineficiente la apelurile populației. Angajații și instituțiile vor avea în continuare o comunicare precară cu populația. Serviciile de ordine publică nu vor avea capacitatea să se adapteze la prevenirea și contracararea noilor modalități de comitere a faptelor ilegale, noi căi de eschivare de la prevederile actelor normative.

Scăderea nivelului de pregătire a angajaților va duce la înmulțirea acțiunilor, care nu răspund necesităților reale ale populației, va genera comportament agresiv cu populația și intervenții necalitative și neprofesionale cu risc pentru viața angajaților și a populației. Nivelul redus de profesionalism se va manifesta inclusiv prin neaplicarea forței fizice sau a mijloacelor speciale conform prevederilor legale în procesul exercitării atribuțiilor de serviciu, utilizarea abuzivă a resurselor instituției pentru realizarea atribuțiilor improprie, vătămarea fizică a angajaților în realizarea atribuțiilor. O urmare directă va fi majorarea numărului acțiunilor în judecată, soldate cu pierderi financiare mai mari (despăgubiri materiale și morale etc.) pentru instituție.

Lipsa de respect și protecție pentru angajații MAI va duce la creșterea numărului cazurilor de ultragiere și maltratare a angajaților MAI. Angajații subdiviziunilor de ordine și securitate publică vor fi mai vulnerabili la corupere.

Scăderea calității resurselor umane va fi accentuată de insuficiența dotării. În lipsa resurselor necesare și a unei abordări vizionare, serviciile de ordine publică vor fi în continuare dotate haotic, parțial și nestandardizat cu echipament și instrumente de lucru necalitative, iar interacțiunea serviciilor din subordinea MAI, va fi în continuare haotică și necoordonată.

Cele mai importante consecințe ale neintervenției în situația curentă vor fi cele care vor afecta siguranța populației. Scăderea calității serviciilor de ordine și securitate publică va duce la discreditarea instituțiilor publice și scăderea încrederii populației în aceste instituții. Ar putea crește numărul de cazuri de

încălcarea a drepturilor omului și a garanțiilor procesuale. Va scădea siguranța și percepția de siguranță în societate. În acest context, ar putea apărea destabilizări sociale și economice, precum și fenomene antisociale de o amploare imprevizibilă care vor duce la creșterea criminalității, amplificarea cazurilor de violență, inclusiv a celor soldate cu deces, creșterea reticenței în raportarea infracțiunilor.

Secțiunea a 2-a. Siguranța în traficul rutier

Traficul rutier în țară prezintă riscuri semnificative pentru viața și sănătatea populației. Accidentele rutiere sunt o cauză majoră de decese și traumatisme în rândul persoanelor angajate în trafic ca șoferi, pasageri, bicicliști, pietoni și chiar a celor neangajate în trafic.

După cum arată analizele de specialitate, cauzele accidentelor rutiere țin de combinația mai multor factori, printre care cei mai importanți sunt factorul uman, elementele drumului și vehiculul. În ce privește calitatea drumurilor, Republica Moldova ocupa în anul 2019 ultimul loc din Europa, cu doar 2,6 puncte (comparativ cu 6,4 pentru primul loc ocupat de Țările de Jos)⁵. Problematika siguranței în traficul rutier este complexă și necesită abordare multisectorială din partea mai multor autorități publice cu competențe în domeniu.

Subdiviziunile MAI au un rol secundar complementar privind siguranța în traficul rutier, cu competențe în special în constatarea și prevenirea încălcărilor în trafic. În consecință, Programul curent nu vizează soluționarea problemelor de infrastructură rutieră sau a celor privind parcul de autovehicule, dar abordează consolidarea capacităților de prevenire a încălcărilor în trafic și educare a culturii de siguranță rutieră, pentru a contribui la obiectivul european⁶ asumat pe termen mediu de a reduce cu 50% numărul de decese și vătămări grave cauzate de accidentele rutiere între anii 2020 - 2030.

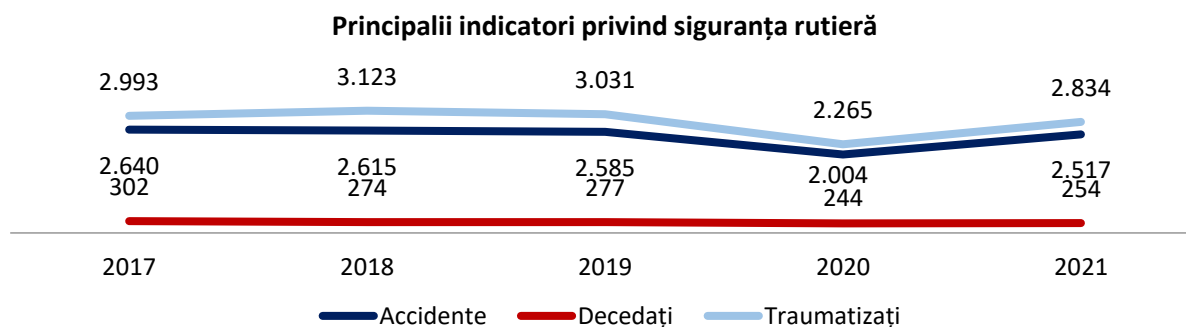
În perioada anilor 2000-2018, RM avea cei mai alarmanți indicatori din Europa cu o medie de 103,2 decese și 855 de persoane traumatizate la 100 mii de autoturisme⁷. Pentru comparație, Ucraina avea o medie de 101,5 decese la 100 mii de autoturisme, România – 55,6 decese, iar Italia - 13,6.

Ulterior, pe parcursul anilor 2017-2021, s-a înregistrat o ușoară tendință pozitivă în dinamica valorilor absolute ale principalilor indicatori privind siguranța rutieră. Numărul de accidente înregistrate a scăzut cu 4,7%, de la 2640 - la 2517, fiind influențat și de introducerea la sfârșitul anului 2019 a procedurii de constatare amiabilă a accidentelor. În aceeași perioadă numărul de traumatisme a scăzut cu 5,3% - de la 2993 - la 2834, iar numărul de decese a scăzut cu 15,9% - de la 302 - la 254. În anul 2020, urmare restricțiilor anti-pandemice, au fost înregistrate valori minime ale acestui fenomen, datorită circulației rutiere reduse.

⁵ https://www.theglobaleconomy.com/rankings/roads_quality/Europe/

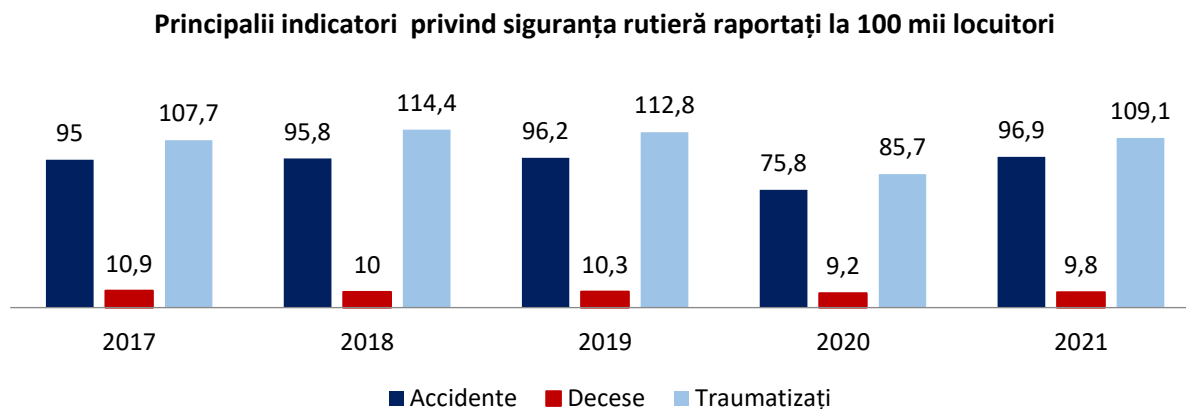
⁶ Cadrul de politică al UE privind siguranța rutieră 2021-2030 – Recomandări privind următorii pași către „Viziunea zero” https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2021-0407_RO.html

⁷ IGP (DAI), 202,1 Dinamica accidentelor rutiere soldate cu traumatisme în Republica Moldova
y:\004\anul 2022\hotărâri\30906\redactat-30906-program-ro.docx

Sursa: Inspectoratul General al Poliției

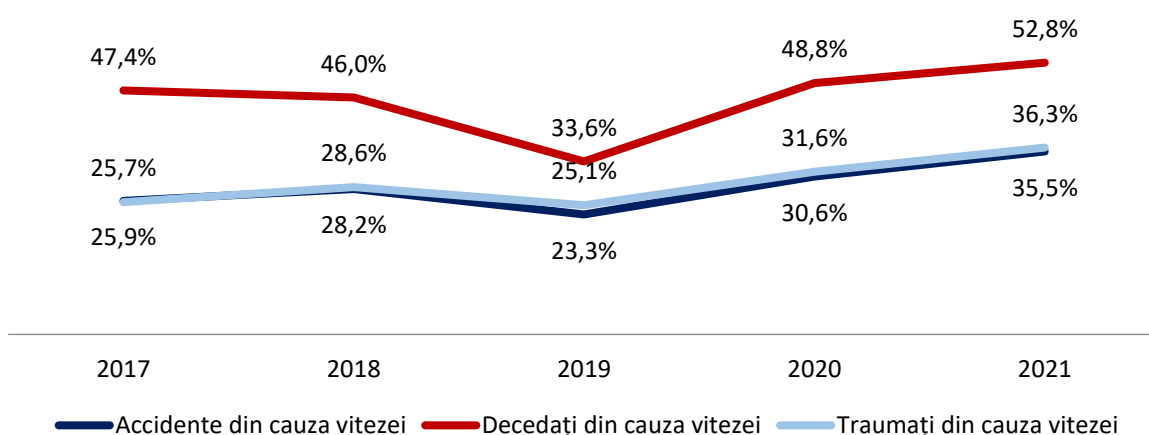
Raportate la sută de mii de locuitori, indicatorii relevă o situație oarecum diferită pentru perioada anilor 2017-2021. Astfel, se menține o dinamică pozitivă în privința numărului deceselor: rata deceselor a scăzut cu 10,1%, de la 10,9 decese la o sută de mii de locuitori până la 9,8 decese; și în raport cu numărul de autovehicule s-a înregistrat o dinamică pozitivă a ratei deceselor, de la 51,4 decese la o sută de mii de autovehicule în anul 2017 - la 36,2 decese în anul 2020. În schimb, a crescut cu circa 2% rata de accidente - de la 95 la 96,9 la sută de mii de locuitori și cu 1,3% rata persoanelor traumatizate - de la 107,7 la 109,1 traumatizați la sută de mii de locuitori.

Sursa: Inspectoratul General al Poliției

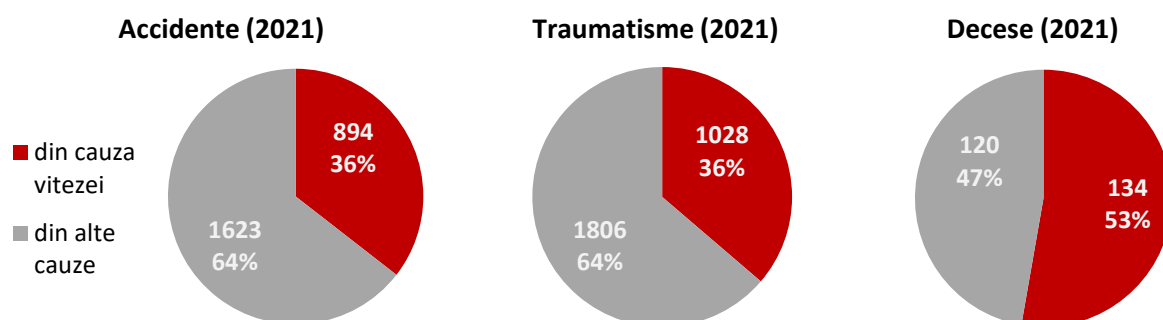
Viteza excesivă a fost principala cauză pentru accidentele rutiere și decesele rezultate din acestea. Ponderea acestei cauze a crescut constant din anul 2017 până în anul 2021, de la aproape 26% la 35,5% în totalul accidentelor și de la 47% la aproape 53% din totalul deceselor.

Poderea cauzei vitezei excesive în totalul accidentelor și deceselor rezultate

În anul 2021, viteza excesivă a fost cauza la peste 35% din accidentele rutiere, aproape 53% din decese și peste 36% din toate traumatismele înregistrate ca urmare a accidentelor. În perioada ce urmează, intervențiile de prevenire vor viza viteza excesivă în trafic, ca unul din principalii factori cauzali ai deceselor și traumatismelor.

Ponderea cauzei vitezei excesive în accidente în consecințele acestora (2021)

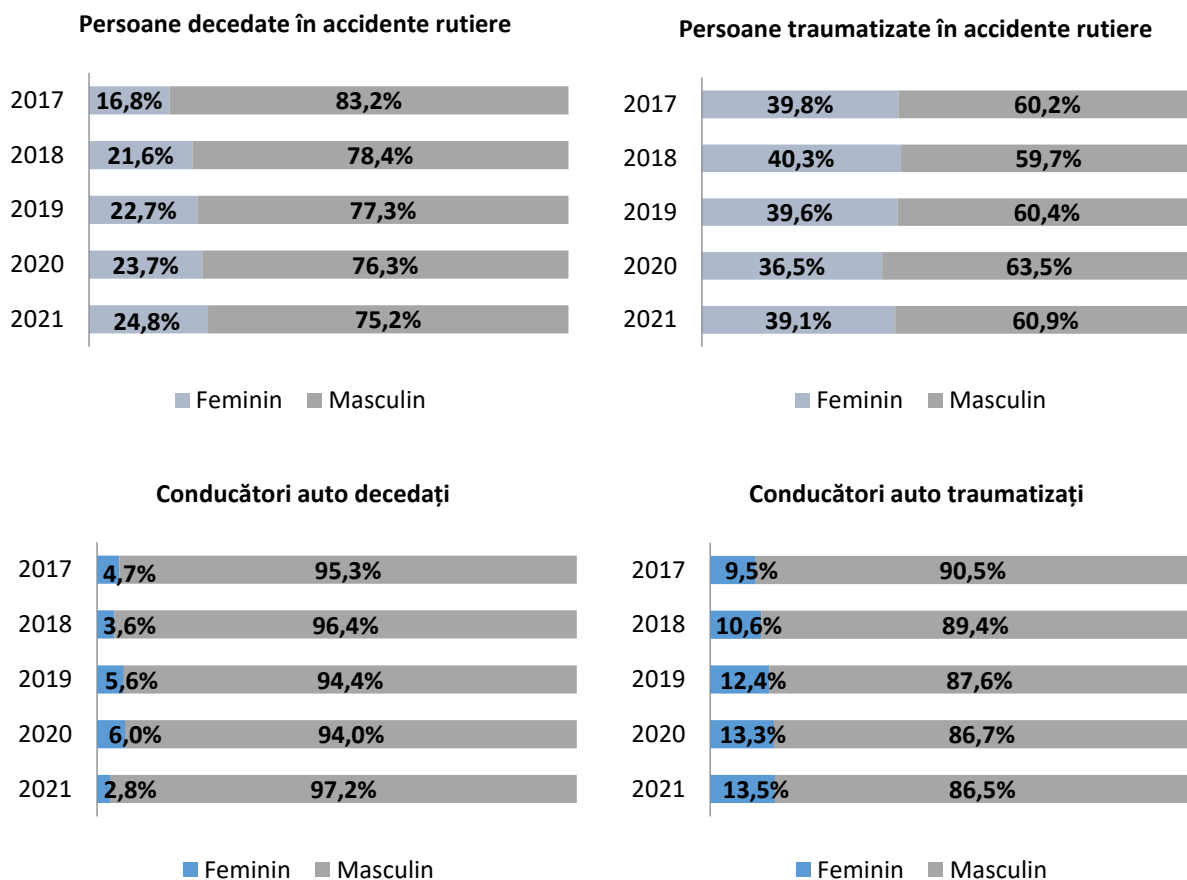
Sursa: Inspectoratul General al Poliției

Din perspectiva divizării pe sexe a victimelor accidentelor, se constată că 63 de persoane decedate în anul 2021, au fost de sex feminin (24,8%). Numărul deceselor femeilor în accidente rutiere în ultimii ani a fost în creștere - de la 49 în anul 2017, la 63 în anul 2021, în timp ce numărul deceselor bărbaților a fost în scădere - de la 243 în anul 2017, la 191 în anul 2021. Totodată, a crescut numărul de accidente rutiere produse cu implicarea conducătorilor auto de sex feminin - de la 191 la 247. Suplimentar, conducătorii de sex feminin reprezintă 25,6%⁸ din numărul conducătorilor auto, având o rată de implicare în accidente rutiere de doar 13% (anul 2021). Rata persoanelor traumatizate a fost de 13,1%, în timp ce rata accidentelor

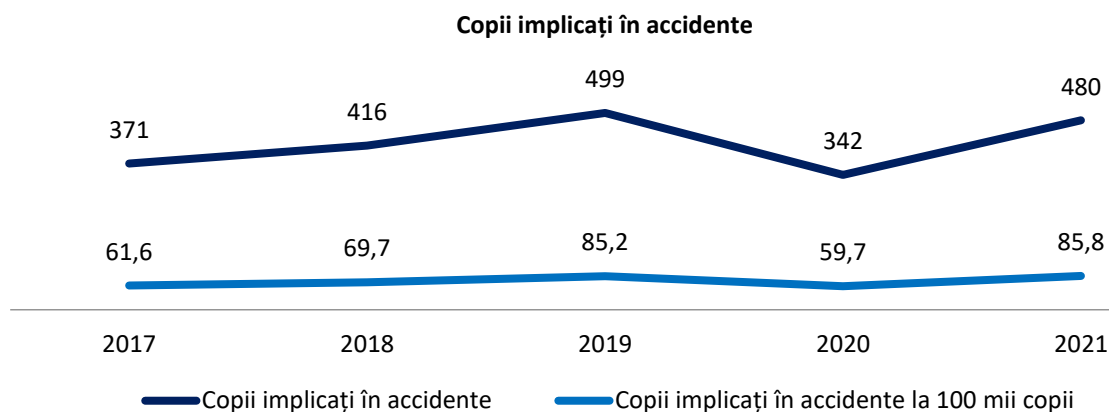
⁸ La 01.01.2022 în Registrul de stat al conducătorilor de vehicule erau înregistrați 995 453 de conducători auto de toate categoriile, dintre care 254 854 de sex feminin, <https://asp.gov.md/sites/default/files/informatii-utile/date-statistice/rscv/rscv/2022/01.2022-rscv.pdf>

rutiere soldate cu decesul persoanei a fost de 2,8%, din totalul conducătorilor auto ce au comis accidente. Analiza accidentelor rutiere denotă că, majorarea numărului de victime de sex feminin s-a produs preponderent din cauza pasagerilor, pietonilor și altor participanți la trafic.

O altă problemă o constituie creșterea numărului de copii implicați în accidentele rutiere - de la 371 în anul 2017, la 480 în anul 2021 (+29%), în special, raportat la suta de mii de copii (+39%) de la 61,6 copii în anul 2017, la 85,8 în anul 2021. Intensificarea lucrului educativ cu copiii pe de o parte și intervențiile de prevenire în rândul conducătorilor auto atât de sex masculin, cât și feminin pe de altă parte - vor constitui activități prioritare în următorii trei ani.

Sursa: Inspectoratul General al Poliției

Din cele trei cauze componente ale accidentelor (factorul uman, elementele drumului și vehiculul) poliția are competențe minime cu privire la drumuri și vehicule. Aceste competențe se rezumă la inspectarea drumurilor publice și înaintarea sesizărilor cu privire la lichidarea neajunsurilor/problemelor care afectează siguranța rutieră, avizarea plasării publicității, construcțiilor în adiacența drumurilor publice, certificarea reutilării unităților de transport.

În schimb, poliția are unele competențe de prevenire a încălcărilor și educarea atitudinii participanților la trafic. În scopul prevenirii încălcărilor, poliția supraveghează respectarea legislației rutiere și aplică sancțiuni pentru nerespectare. Paleta de acțiuni include activitățile de aplicare a legii (prin patrulare auto, monitorizarea traficului rutier (viteză), ridicarea mijloacelor de transport parcate neregulamentar, ieșiri la accidente rutiere, operațiuni speciale, reacționarea 112 și sancționare), activitatea de analiză, avizare și certificare.

Încălări constatate în traficul rutier

	2017	2018	2019	2020	2021
Proceduri inițiate	143525	235195	375030	284595	150667
Contravenții constatate	41574	55028	36660	22155	26189
Randament	27,58%	23,33%	9,77%	7,77%	17,38%
Procese-verbale întocmite pentru depășirea limitei de viteză	74209	172839	134122	105158	167066
Conducători de vehicule depistați sub influența băuturilor alcoolice	6445	5126	5332	5851	5989

În scopul formării culturii de siguranță rutieră, poliția realizează activități de informare, educare și sensibilizare a participanților în trafic despre modalitățile de reducere a riscurilor pentru siguranța rutieră. Acestea includ activități de informare, lecții în școli, formarea deprinderilor sigure pentru copii în 3 orașele de siguranță

(Ialoveni, Rezina și Ungheni), 5 centre mobile de informare și prevenire, cooperare și parteneriate cu ONG-le, APL-le, APP-le.

Deficiențele serviciilor de OSP privind siguranța în traficul rutier.

Pe fondul unui număr mare de încălcări ale Regulamentului circulației rutiere (*în continuare - RCR*) comise de participanții la trafic, în anul 2021, angajații MAI au întocmit peste 167 de mii de procese - verbale pentru depășirea limitei de viteză. Totuși, capacitățile subdiviziunilor MAI de constatare și sancționare a încălcărilor RCR sunt diminuate.

Sistemul se confruntă cu insuficiență de personal, iar subdiviziunile specializate sunt implicate deseori și în **activități improprii** pentru soluționarea problemelor critice, care nu țin de competența poliției, cum ar fi decongestionarea traficului la orele de vârf și dirijarea trecerilor pietonale. În consecință, echipele specializate **acoperă precar traseele naționale**, lăsând astfel loc pentru încălcări nesancționate în trafic și respectiv, pentru perpetuarea unui comportament periculos în trafic.

În plus, **cele mai multe norme de dotare ale echipelor specializate sunt depășite, iar în condiții de finanțare precară**, apar probleme de insuficiență a dotării și echipării. Comunicarea în plan operațional este defectuoasă; echipele nu au acces în timp real la date și informații relevante prin sisteme și dispozitive securizate, cu consecințe directe asupra calității și duratei intervențiilor. **Soft-urile de monitorizare a echipelor nu sunt dezvoltate, iar camerele de corp** sunt deocamdată în **număr insuficient și cu probleme de conectivitate**. Soluțiile digitale ridică probleme de utilizare a unor SIA compromise din punct de vedere al securității, evidenței și dezvoltării. În același timp, lipsesc capacitățile pentru a implementa standarde pe domeniul securității datelor.

Un factor important care încurajează perpetuarea încălcărilor este **impunitatea încălcărilor constatate**. Cauza majoră a impunității este **coruptibilitatea angajaților MAI și traficul de influență** în rândul angajaților, care se soldează cu neaplicarea sancțiunilor prevăzute de legislație. Totodată este vorba și de **corupția în sistemul de justiție**, care permite eschivarea de la aplicarea sancțiunilor pentru încălcările din trafic și încurajează încălcarea regulilor de circulație rutieră.

Vulnerabilitatea la corupție a angajaților indică asupra necesității unor soluții de constatare încălcărilor și aplicare a sancțiunilor, care ar exclude factorul uman. Pentru moment, sunt puse în aplicare unele soluții **IT de constatare a încălcărilor**, dar deocamdată acestea **sunt insuficiente**. **Sistemul electronic existent de monitorizare video (Control Trafic)** a traficului rutier are acoperire geografică limitată în mare parte în municipiul Chișinău (10 locații) și 26 de locații de pe traseele naționale, cu risc mare de accidente majore, lăsând descoperită o mare parte a rețelei rutiere naționale. În plus, cadrul legal privind sistemul de sancționare a contravențiilor constatate prin intermediul sistemului de monitorizare video este deficient. Spre exemplu, în anul 2020, mai puțin de 20% din contravențiile constatate prin sistemul de monitorizare video, au fost finalizate cu achitarea amenzii.

Evidența și analiza datelor cu privire la contravenții și accidentele rutiere este determinantă pentru studierea fenomenelor și planificarea eficientă a intervențiilor. Calitatea evidenței și analizei este afectată și de **includerea datelor eronate în registrul electronic al accidentelor**. Este vorba, în primul rând, despre evidența defectuoasă a consecințelor accidentelor, care se soldează cu neactualizarea datelor despre persoanele decedate, ca urmare a accidentelor. În plus, indicatorii în baza cărora se face înregistrarea datelor privind accidentele rutiere, nu sunt ajustați conform Sistemului unic european de date „CADaS”, ceea ce face dificilă și realizarea unor analize comparative pentru planificarea intervențiilor.

Tabloul de cauze pentru precaritatea siguranței în trafic este completat de **cooperarea inefficientă între autoritățile publice cu competențe în domeniul siguranței rutiere (din afara MAI)**, alocarea insuficientă de resurse financiare și **nerealizarea de către acestea a atribuțiilor pe segmentul siguranței rutiere**.

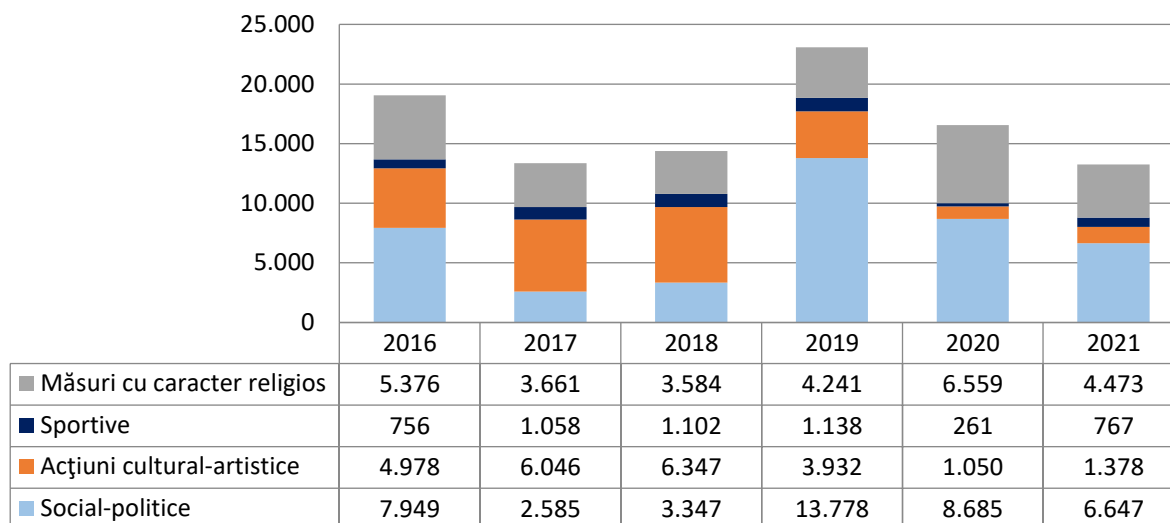
Neintervenția în soluționarea subproblemelor descrise, va genera amplificarea comportamentelor periculoase în trafic, cu creșterea numărului de accidente și de victime, dintre care o mare parte - din cauza vitezei excesive. Va continua să crească numărul copiilor implicați în accidente rutiere. În lipsa mijloacelor inteligente de constatare a încălcărilor, implicarea resurselor umane în realizarea de activități improprii și planificarea inefficientă a patruleșilor pe trasee, va scădea eficiența de prevenire a încălcărilor în trafic.

Există în continuare, riscul creșterii numărului de cazuri de corupere a angajaților MAI, ceea ce va duce la nesancționarea persoanelor care încalcă RCR și la încurajarea unui comportament iresponsabil în trafic, sub protecția impunității. Populația, în general, va percepe o scădere a sentimentului de siguranță în trafic, iar indicatorii de siguranță rutieră - vor rămâne la cele mai mici valori din Europa.

Secțiunea a 3-a. Siguranța la evenimentele publice

În ultima perioadă, în medie, pe teritoriul țării s-au desfășurat circa 16 mii de evenimente publice anual, cu o valoare maximă pre-pandemică de peste 23 de mii de evenimente în anul 2019. După tipul de evenimente, cele mai numeroase sunt acțiunile social-politice (6674 în anul 2021), măsurile cu caracter religios (4473 în anul 2021) și acțiunile cultural artistice (1378 în anul 2021 – în scădere din cauza pandemiei). La toate evenimentele desfășurate pe parcursul anului 2021 au participat cumulativ peste 2,6 milioane de persoane, iar la asigurarea evenimentelor au participat circa 42 de mii de polițiști și carabinieri. Numărul de angajați implicați la evenimentele publice este în scădere în ultimii ani, de la o medie de 6,2 angajați pentru eveniment în anul 2016, la 3,2 - în anul 2021. Totodată, raportul dintre numărul de participanți și numărul de angajați a fluctuat de la 52 în anul 2017, la 111 în anul 2019 și a ajuns la 62 în anul 2021.

Evenimente publice pe tipuri și pe ani

Date privind evenimentele publice (2016-2021)

Evenimente publice	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total evenimente publice	19059	13350	14380	23089	16555	13265
Total participanți	7294810	4280808	5058438	8563095	3238367	2612896
<i>Total angajați IGP</i>	118728	82447	85854	77313	61580	37253
<i>Total angajați IGC</i>	15059	10463	18747	7585	10155	5233
<i>Nr. angajați per eveniment</i>	6,2	6,2	6,0	3,3	4,3	3,2
<i>Nr. participanți per 1 angajat</i>	61	52	59	111	45	62

Sursa: Inspectoratul General al Poliției/Inspectoratul General de Carabinieri

Aglomerările de persoane la evenimentele publice sunt un catalizator pentru o serie de riscuri și amenințări, care se manifestă prin contravenții și infracțiuni patrimoniale, amenințări pentru siguranța fizică, dar și amenințări pentru ordinea și securitatea publică în general, cum ar fi violența fizică și alte riscuri asociate evenimentelor cu caracter sportiv (în special la meciurile de fotbal).

Întrunirile publice, sunt o formă de exercitare a dreptului la libertatea de întrunire pașnică, pe care instituțiile statului au obligația de a o asigura și proteja. Problemele specifice pentru întruniri țin de siguranța exercitării libertății de întrunire pașnică pe subiecte de sensibilitate sporită în societate. În aceste cazuri, persistă riscul degenerării în acțiuni violente, îndreptate contra participanților pașnici, contra bunurilor private și publice, inclusiv prin provocări din partea contramanifestațiilor sau terțelor persoane. În acest sens, periodic se înregistrează cazuri de încălcare a libertății de întrunire și/sau exprimare și din partea instituțiilor publice. Ultimul caz de încălcare a Articolului 10 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a fost constatat de CEDO la 30.11.2021⁹, care a acordat reclamantului 5850 de euro prejudiciu moral și 1800 de euro pentru costuri și cheltuieli.

⁹ <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-213712%22%5D%7D>
y:\004\anul 2022\hotărâri\30906\redactat-30906-program-ro.docx

Cadrul normativ incomplet pentru evenimentele publice generează dificultăți pentru serviciile de OSP. Evenimentele publice sunt reglementate prin intermediul Legii nr. 26/2008 privind întrunirile, care a fost concepută special pentru facilitarea libertății de întrunire. Prevederile legii asigură un cadru conform standardelor internaționale privind libertatea de întrunire, însă, anumite prevederi ale legii ar putea necesita o ajustare conform Comentariului General al Comitetului pentru Drepturile Omului al ONU nr. 37 (2020)¹⁰ cu privire la dreptul la libertatea întrunirilor, care oferă o protecție mai largă pentru întrunirile din spațiul online și din spațiile private.

În timp ce Legea nr. 26/2008 privind întrunirile este potrivită pentru întrunirile publice, aceasta nu reglementează situațiile specifice pentru alte tipuri de evenimente publice, cum ar fi cele cu caracter comercial, religios sau sportiv, pentru care este necesară o abordare distinctă și reglementare separată. Aceste tipuri de evenimente se desfășoară conform prevederilor legii enunțate, deși la momentul adoptării, măsura a avut caracter temporar *până la adoptarea unor acte normative speciale*¹¹, care așa și nu au fost adoptate până în prezent. În practică, evenimentele cu caracter sportiv, comercial sau cultural-artistic comportă alte drepturi și obligații pentru organizatori, participanți și autoritățile publice, fapt care creează impedimente privind gestionarea evenimentelor, care nu sunt întruniri publice în sensul Legii nr.26/2008.

Deficiențele serviciilor de OSP privind siguranța la evenimentele publice.

Competențele structurilor de OSP, în raport cu evenimentele publice, presupun aplicarea unui set divers de metode și instrumente realizate prin analiză, informare, prevenire, reacție rapidă, activități de investigație, care sunt încadrate în trei niveluri de intervenție: menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice.

La nivel instituțional, capacitatea de intervenție și livrare a serviciilor calitative de OSP la evenimentele publice, este diminuată de o serie de factori, cei mai importanți fiind enumerați în continuare.

OSP la evenimentele publice sunt asigurate prin competențe complementare ale mai multor subdiviziuni subordonate MAI. **Interoperabilitatea redusă între subdiviziunile MAI** determinată de diferențele de proceduri, comandă, pregătire, dotare, sisteme informaționale, motivație și cultură organizațională, afectează semnificativ sinergia și eficiența efectivelor implicate. Începând din anul 2021, competențele polițienești la evenimentele publice sunt în proces de preluare de IGC. Acest proces anevoios, nu are un termen stabilit și o formulă neechivocă de interoperabilitate între cele două structuri. Până în prezent intervenția integrată la evenimente publice nu a fost clar delimitată și necesită a fi definitivată prin descrierea clară a rolurilor și limitelor competențelor subdiviziunilor MAI. La interoperabilitatea redusă dintre subdiviziunile MAI, se adaugă interoperabilitatea redusă cu alte instituții de stat, cu impact direct asupra calității serviciilor prestate.

¹⁰ <https://digitallibrary.un.org/record/3884725?ln=en>

¹¹ Articolul 24 (2) Legea privind întrunirile nr. 26 / 2008
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110166&lang=ro
 y:\004\anul 2022\hotărâri\30906\redactat-30906-program-ro.docx

Coordonarea și comanda comună a subdiviziunilor MAI este esențială pentru eficiența intervențiilor, **însă și la acest capitol sunt lacune importante** în cadrul sistemului. În lipsa unei viziuni clare privind interacțiunea forțelor, Inspectoratul de Management Operațional (în continuare - IMO) a preluat acest rol de puțin timp și are capacități și experiență insuficientă pe fondul unui volum mare de muncă.

PSO care stau la baza serviciilor OSP **pe segmentul evenimentelor publice** nu sunt coordonate și armonizate între structurile MAI cu competențe în domeniu. Mai multe procese nu sunt acoperite cu PSO, iar din PSO-urile existente nu toate sunt aliniate la cerințele abordării bazate pe drepturile omului. Astfel, apar consecințe negative pentru aplicarea coordonată și consecventă a intervențiilor serviciilor de OSP, printre care și premise pentru încălcarea drepturilor participanților la evenimente.

O altă cauză, care afectează calitatea serviciilor de OSP, ține de **comunicarea defectuoasă a forțelor de ordine cu organizatorii și participanții** la evenimentele publice. În acest sens, este vorba despre capacitățile limitate de comunicare ale angajaților, dar și despre faptul că, la nivel instituțional, nu există angajați certificați în intervenții de dialog. În consecință, la nivel instituțional lipsesc instruirile specializate pentru aplicarea metodelor non-fizice, iar capacitățile minime existente nu sunt valorificate pentru acumularea expertizei necesare și dezvoltarea culturii organizaționale în această direcție.

Periodic, sistemul de OSP se confruntă și cu existența încă a **practicilor neconforme pe domeniul intervenției la evenimentele publice, inclusiv situațiile de aplicare excesivă a forței și mijloacelor speciale**. Acest fapt reprezintă o amenințare pentru drepturile și libertățile populației din partea forțelor de ordine, care de fapt ar trebui să fie garantul OSP la evenimentele publice. Astfel de practici își au originea în cunoașterea insuficientă a legislației de către angajații implicați în misiune, care poate fi corelată atât cu calitatea scăzută a personalului selectat, cât și cu capacitățile instituționale de pregătire a personalului, care nu răspund necesităților pe segmentul de evenimente publice. Subsecvent, calitatea personalului este o consecință a atractivității în scădere a profesiei de polițist, iar insuficiența de personal calificat rămâne o preocupare transversală pentru toate domeniile de OSP.

O altă deficiență instituțională ține de **comunicarea defectuoasă și întârziată** în derularea proceselor de suport pentru intervenție la evenimentele publice. În prezent, comunicarea se produce în continuare prin metode depășite, cu dotare precară și în lipsa unor sisteme informaționale și soluții inteligente securizate. În consecință, este generat un flux informațional precar cu consecințe directe asupra calității serviciilor prestate și a deciziilor tactice și operaționale.

Principala consecință a neintervenției ar fi planificarea și utilizarea deficitară a forțelor de ordine publică, inclusiv sub aspectul dotării, cu eventualitatea prestării necalitative a serviciilor. La modul practic, în cadrul evenimentelor publice ar putea exista situații de neaplicare a forței fizice sau a mijloacelor speciale conform prevederilor legale în procesul exercitării atribuțiilor de serviciu. În consecință, este

posibilă vătămarea fizică a participanților la evenimentele publice sau chiar a angajaților.

De asemenea, există riscuri ca serviciile de ordine publică să nu asigure protecția necesară a persoanelor pașnice la evenimentele publice sau chiar să încalce libertatea de întrunire pașnică. Asta ar duce la scăderea sentimentului de siguranță la evenimentele publice, majorarea numărului acțiunilor în judecată soldate cu pierderi financiare pentru instituție, creșterea cazurilor de ultragiere și maltratare a angajaților MAI, creșterea plângerilor pentru încălcarea drepturilor omului și a garanțiilor procesuale.

O altă eventualitate ține de menținerea vulnerabilității la practicile de imixtiune în activitățile subdiviziunilor MAI.

Secțiunea a 4-a. Siguranța în zona de securitate

Ca urmare a „Acordului cu privire la principiile de reglementare pașnică a conflictului armat din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, semnat de Republica Moldova și Federația Rusă la 21 iulie 1992”, în regiunea de est a țării a fost instituită zona de securitate, care presupune un regim special și o situație de facto, cu provocări specifice pentru siguranța populației. Zona de securitate include 110 localități amplasate de-a lungul râului Nistru, inclusiv municipiul Bender - o zonă cu un regim de securitate sporit, aflată pe malul drept al Nistrului.

Pe lângă problemele obișnuite de OSP, populația aflată în zona de securitate se confruntă cu multiple amenințări nespecifice pentru restul teritoriului, printre care limitarea libertății de circulație, sechestrarea terenurilor agricole, reținerea ilicită la posturile ilegale de control, răpirea de persoane, deschiderea neautorizată a focului sau exerciții militare.

Zona de securitate este militarizată și se află sub monitorizarea forțelor de menținere a păcii convenite în cadrul formatului de menținere a păcii. Subdiviziunile MAI nu au acces egal în zonă, astfel **carabinierii nu au dreptul de aflare în zona de securitate**, fiind permis doar accesul polițiștilor. Respectiv, serviciile de OSP în regiune sunt de competență exclusivă a poliției. Numărul polițiștilor din zonă este stabilit în regim de paritate cu numărul de forțe al structurilor autoprocimate. Competențele poliției în zona de securitate în domeniul OSP sunt similare celor pe care le au în restul teritoriului controlat de autoritățile constituționale, însă cu mai multe limitări legate de condițiile specifice de activitate.

Deficiențele serviciilor de OSP privind siguranța în zona de securitate.

În zona de securitate sporită, performanța Inspectoratului de Poliție (în continuare - IP) Bender este mult sub media celorlalte IP din Republica Moldova. Acest fapt nu poate fi probat cantitativ, deoarece IGP nu are un sistem de evaluare comparată a performanței subdiviziunilor teritoriale. Condițiile de activitate sunt deosebit de complicate pentru angajații poliției, care pe lângă limitările materiale, se confruntă cu impedimente legate de coabitarea cu structurile specializate ale așa numitor structuri transnistrene, care activează în același teritoriu sub protecția impunității. **Populația din regiune, precum și angajații poliției sunt**

expuși periodic la **intimidări, presiune și abuzuri din partea așa numitor structuri transnistrene. Infrastructura poliției din zona de securitate sporită este subdezvoltată.** În ultimele decade nu a fost posibilă dezvoltarea acestei infrastructuri din cauza regimului proprietăților care nu permit direcționarea resurselor necesare pentru investiții în infrastructură.

Un alt segment deficient sunt Posturile Vamale Interne de Control (în continuare - PVIC). La majoritatea posturilor nu sunt asigurate condiții minime necesare pentru angajații Poliției implicați în serviciu, în special ce țin de spațiu și mobilier. De asemenea, din dotarea angajaților **lipsește tehnica de calcul performantă, conexiunea la internet și sistemele de telecomunicații moderne.** PVIC-urile nu sunt conectate la o bază de date unică, pentru monitorizarea în timp real a traficului de persoane și mijloacelor de transport, care traversează Zona de Securitate. În aceste condiții, monitorizarea fluxului de transport și persoane, inclusiv a transportului cu marfă este inefficientă, deoarece înregistrarea se efectuează în baza registrelor pe hârtie.

O altă deficiență a PVIC sunt resursele umane. Conform statelor de organizare **nu sunt prevăzute funcții pentru activitatea PVIC,** angajații nu dispun de fișe de post corespunzătoare activității. Din acest motiv, la PVIC sunt implicați angajați ai subdiviziunilor teritoriale ale Poliției din serviciile patrulare, ofițeri de sector și din cadrul Izolatorului de detenție provizorie, fiind perturbată activitatea serviciilor din care fac parte. Angajații implicați sunt **pregătiți insuficient** pentru activitatea în PVIC și nici **nu sunt instruiți privind specificul activității în Zona de securitate în cadrul formatului de menținere a păcii.**

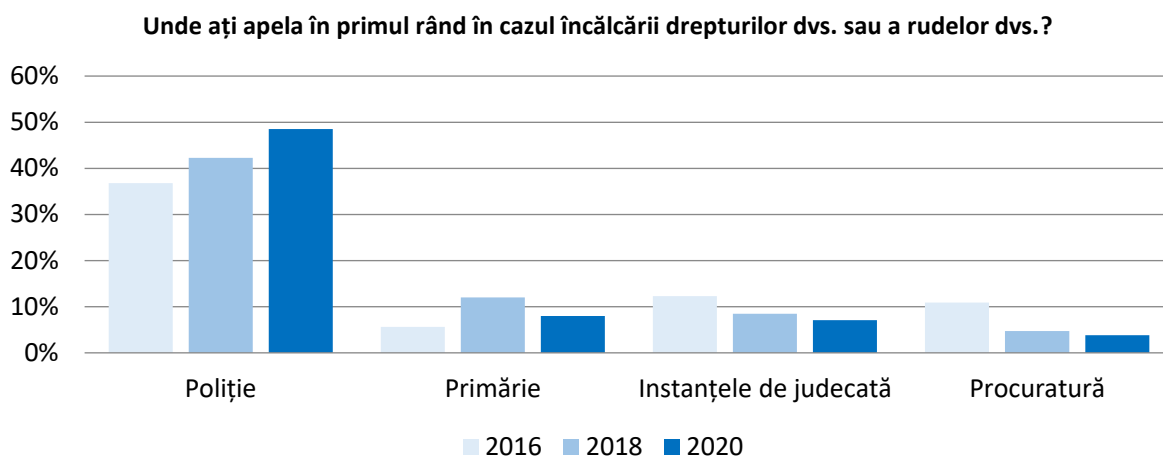
Neintervenția în soluționarea problemei descrise, va face ca serviciile de ordine publică să piardă din autoritatea și controlul asupra situației din zonă, iar o consecință directă ar putea fi creșterea cazurilor de intimidare și presiune asupra angajaților serviciilor de ordine publică în zona de securitate. Se vor înmulți cazurile de abuz din partea structurilor ilegale și asupra populației.

În general, se vor crea premise pentru înmulțirea cazurilor de soluționare a problemelor populației prin alte căi (fără a apela la serviciile de ordine publică) prin intermediul metodelor sau structurilor ilegale, cu consecințe ireversibile pentru siguranța populației și pentru autoritatea instituțiilor statului în regiune. Se vor amplifica vulnerabilitățile față de provocările regionale și față de destabilizarea situației în ansamblu.

Secțiunea a 5-a. Respectarea drepturilor și libertăților omului de către angajații subdiviziunilor MAI

În procesul de asigurare a OSP angajații MAI zilnic intră în contact direct cu populația. Anual mii de persoane apelează la serviciile subdiviziunilor specializate, sau ajung în custodia subdiviziunilor MAI. În general, Poliția este instituția la care ar apela populația în cazul încălcării drepturilor, cu o pondere de aproape 50% din respondenți, urmată cu o diferență evidentă de alte instituții ca APL, instanțele de judecată sau procuratura. În aceste condiții, Poliția trebuie să-și asume și rolul de

mediator și facilitator pentru a ghida populația spre remediul și instituția cea mai potrivită din perspectiva mandatului să soluționeze adecvat adresările.

Sursa: *Oficiul Avocatului Poporului, Studiu Percepții
Asupra Drepturilor Omului în Republica Moldova*

Totuși, percepția privind calitatea serviciilor oferite, **în general, este negativă pentru populația care intră în contact cu subdiviziunile MAI**. Din persoanele care au intrat în ultimii 5 ani în contact cu poliția, 51% au fost satisfăcute în mică sau foarte mică măsură de comportamentul poliției, 38,4% - în mare măsură și doar 8,9% au rămas satisfăcute în foarte mare măsură¹². Potrivit sondajului, doar 21,8% din populație consideră că pe parcursul ultimilor 5 ani activitatea poliției s-a îmbunătățit, pe când 21,2% consideră că s-a înrăutățit, iar 46% - că a rămas aceeași. Din datele sondajului, 35,5% din respondenți consideră că poliția contribuie bine și foarte bine la crearea unui mediu sigur de trai.

Una din cauzele percepției preponderent negative despre instituție o constituie și încălcarea legislației de către angajații MAI. Conform sondajului menționat, 30,3% din persoanele intervievate consideră că poliția respectă rău și foarte rău legea, alți 26,3% consideră că nici bine și nici rău și 34,3% - bine și foarte bine.¹³ La nivel instituțional se întreprind în general eforturi pentru a contracara acest fenomen. Doar în anul 2021 au fost aplicate 267 de sancțiuni pentru polițiști pe diverse motive, dintre care cele mai dese au fost aplicate pentru neglijență în exercitarea obligațiilor de serviciu și încălcarea disciplinei de serviciu.

Sancțiuni disciplinare aplicate angajaților IGP

<i>Sancțiuni disciplinare</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>
angajați sancționați disciplinar cu „avertisment”	83	53	43	73	115
angajați sancționați disciplinar cu „mustrare”	57	69	35	37	95
angajați sancționați disciplinar cu „mustrare aspră”	22	14	13	26	36
angajați sancționați ”retrogradare cu un grad special”	7	3	3	10	3

¹² Fundația Soros Moldova, 2021, ”Victimizarea și gestionarea fenomenului infracționalității în Republica Moldova”

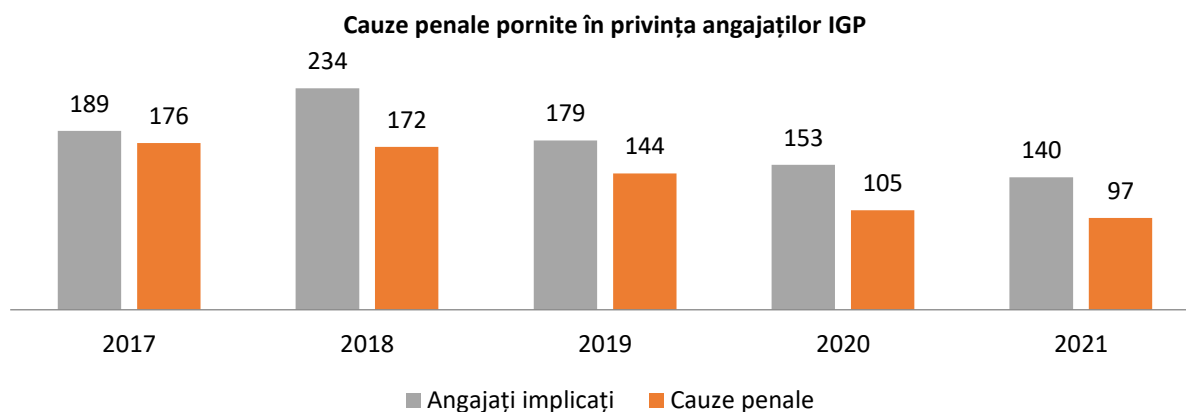
¹³ <http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2019/03/raportspecial.pdf>

angajați sancționați cu „retrogradare în funcție”	4	3	3	2	3
angajați sancționați disciplinar cu „concediere”	24	9	22	31	15
Total	197	152	131	179	267

Motivul sancțiunii (2021)	Sancțiuni
Neglijență în exercitarea obligațiilor de serviciu	95
Încălcarea prevederilor privind modul de înregistrare a contravențiilor	32
Încălcarea disciplinei de serviciu	31
Controlul slab asupra activității de serviciu a subalternilor	26
Acțiuni și un comportament în afara serviciului ce ar denigra imaginea și prestigiul Poliției	16
Pierderea legitimației de serviciu	16
Lipsa nemotivată de la serviciu	15
Încălcarea prevederilor privind înregistrarea informațiilor cu privire la infracțiuni și alte incidente	10
Consum de băuturi alcoolice/semne de ebrietate la serviciu	6
Alte încălcări	5
Încălcarea prevederilor Regulamentului circulației rutiere	4
Neprezentarea agentului constatator în instanță	2
Încălcarea disciplinei muncii	2
Sustragerea legitimației de serviciu	2
Încălcări la prelucrarea datelor cu caracter personal	2
Contrabandă	1
Încălcarea regimului juridic al armamentului și mijloacelor speciale	1
Aplicarea nelegitimă a forței fizice, maltratare, reținere nelegitimă	1
Total	267

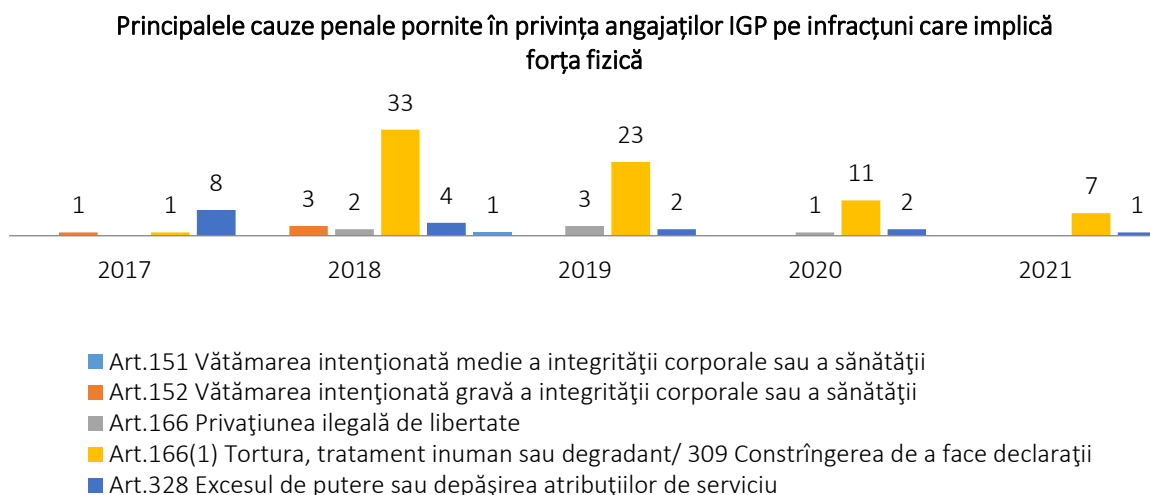
Sursa: *Inspectoratul General al Poliției*

O îngrijorare deosebită o constituie încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către angajații MAI. Conform aceluiași sondaj, 2,4% din persoanele care au contactat direct cu poliția (5,1% persoane cu vârsta între 30-44 ani) au comunicat că au fost bătute de Poliție, iar 27,4% au fost supuse la maltratări psihologice sau comportament brutal. Încălcările angajaților MAI s-ar fi manifestat prin abuz, tratament inuman, tortură și rele tratamente cu amenințări directe la integritatea fizică și psihică și chiar a dreptului la viață. În anul 2021 au fost pornite 97 de cauze penale împotriva a 140 de angajați.

Sursa: *Inspectoratul General al Poliției*

Din totalul cauzelor penale pornite în anul 2021, 7 au fost pornite pe cazuri de tortură și rele tratamente aplicate de angajați în timpul exercitării serviciului public. Deși reprezintă o diminuare semnificativă față de anii precedenți (33 cazuri în anul 2018), există în continuare îngrijorări legate de tortură și alte infracțiuni comise de angajații sistemului afacerilor interne în procesul exercitării obligațiilor de serviciu. În afară de tortură, în ultimii trei ani au mai fost pornite cauze penale privind privațiunea ilegală de libertate și excesul de putere.

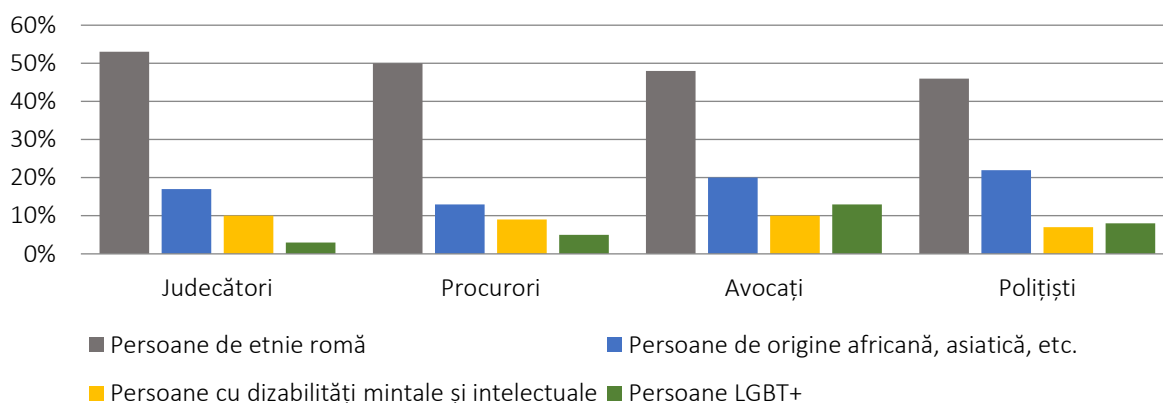
Sursa: *Inspectoratul General al Poliției*

Deficiențele serviciilor de OSP privind respectarea drepturilor și libertăților omului.

Printre cauzele acestei situații pot fi menționate **cunoașterea insuficientă a legislației de către angajați**, în mod special a drepturilor și libertăților persoanelor cu care interacționează în exercițiul funcției. Într-o anumită măsură suprasolicitarea angajaților și lipsa abilităților de comunicare au efecte asupra sănătății mentale și stării emoționale ale angajaților, care aplică disproporționat forță fizică și mijloace speciale, inclusiv la etapa de reținere. De asemenea, societatea civilă semnalează existența în rândul angajaților MAI a unor stereotipuri și

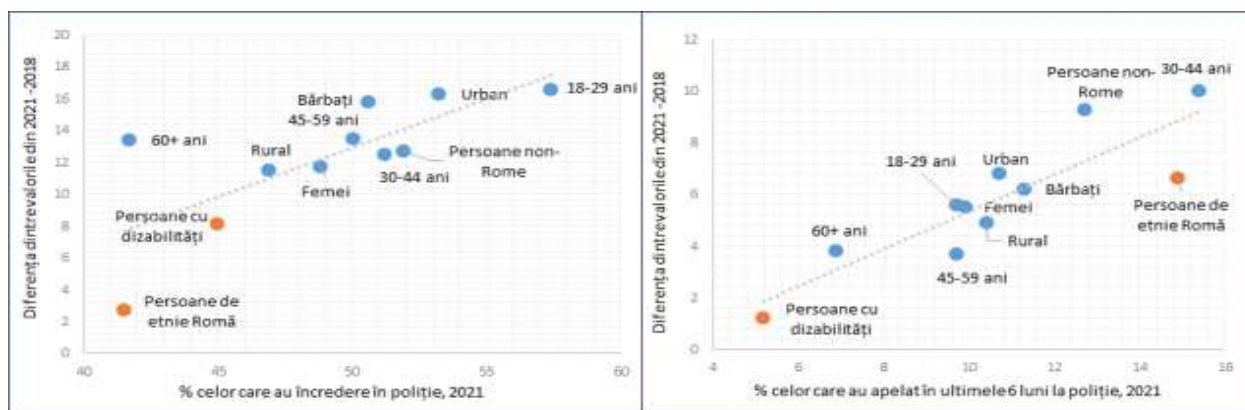
prejudecați în raport cu diverse grupuri minoritare, în special persoanele de etnie romă și persoanele LGBTQI+. *Studiul național realizat la comanda Consiliului Europei cu referire la percepția populației generale și opinia specialiștilor cu privire la pregătirea actorilor din sectorul justiției pentru a face față cazurilor de discriminare*, confirmă un grad mare de prejudecată în rândul poliției în raport cu populația romă - 46% dintre polițiști susțin că persoanele de etnie romă sunt mai predispuse decât ceilalți să fie în conflict cu legea; același lucru îl afirmă 53% din judecători, 50% din procurori și 48% din avocați. Totodată, 22% din polițiști consideră că persoanele cu dizabilități mintale și intelectuale sunt mai predispuse să fie în conflict cu legea. Același studiu a identificat că doar 51% din ofițerii de poliție cunosc despre activitatea Consiliului de Egalitate și doar 28% din ofițeri se documentează pe cazurile de discriminare examinate de Consiliu.

Ponderea celor care consideră că următoarele grupuri de persoane sunt mai predispuse decât ceilalți să comită infracțiuni sau să fie în conflict cu legea

Sursa: *Consiliul Europei Studiul național cu referire la percepția populației generale și opinia specialiștilor cu privire la pregătirea actorilor din sectorul justiției pentru a face față cazurilor de discriminare, S.C. Magenta Consulting S.R.L.*

Atitudinea față de Poliție din partea persoanelor de etnie romă și a persoanelor cu dizabilități este reciprocă. Conform studiului CPD, la aceste două grupuri sociale și la persoanele de peste 60 de ani s-a constatat cel mai mic nivel de încredere în poliție. Această neîncredere se manifestă la persoanele cu dizabilități și cele de peste 60 de ani inclusiv printr-un nivel mic de adresabilitate. În același timp, persoanele de etnie romă au printre cele mai înalte niveluri de adresabilitate.

Sursa: Sondajele naționale de opinie desfășurate la comanda CPD în 2018 și 2021

Perpetuarea prejudecăților este alimentată de lipsa de cunoștințe ale angajaților referitoare la aceste grupuri, de tolerarea în sistem a acestor atitudini. Totodată, serviciile de ordine publică au capacități și înțelegere redusă, despre cum ar putea proteja aceste grupuri împotriva agresiunii altor persoane.

Încălcarea drepturilor și libertăților nu au doar cauză umană. O parte din cauze rezidă în condițiile din instituții și cadrul normativ. În prezent, 15 izolatoare de detenție provizorie au fost amenajate conform cerințelor. În rest, **în mare parte lipsesc condițiile necesare pentru audiere, întrevederi confidențiale, recunoașterea infractorilor**, precum și de informare a persoanelor despre drepturile lor, în special a celor cu dizabilități. La acestea se adaugă **problemele sistematice semnalate în rapoartele Consiliului pentru prevenirea torturii**¹⁴ care vizează depășirea termenelor legale de detenție, omiterea examinării medicale și documentării leziunilor corporale, nerespectarea confidențialității datelor cu caracter medical, lipsa mecanismelor confidențiale de raportare a leziunilor corporale constatate, completarea neuniformă a registrelor, lipsa mecanismelor de plângeri confidențiale sau condiții materiale neigienice și insalubre. Există și dificultăți de cooperare cu alte instituții din domeniu cu consecințe asupra drepturilor deținuților (de exemplu, neasigurarea cu mâncare și apă în timpul escortării din penitenciare către instanțele de judecată, neasigurarea cu asistență juridică obligatorie în termenul legal în localitățile cu număr insuficient de avocați).

*Raportul special al Ombudsmanului privind rezultatele investigării din oficiu a cazului de deces în custodia statului a cetățeanului Andrei Braguta*¹⁵ a constatat **mai multe probleme cu care se confruntă sistemul MAI în procesul de reținere și documentare a persoanelor**. Printre altele, au fost constatate: lipsa de instruirii ale angajaților poliției; lipsa metodologiilor/reglementărilor cu privire la intervenția poliției, în cazurile de reținere a persoanelor cu tulburări mentale, dizabilități, stare alcoolică, precum și lipsa mecanismelor clare cu privire la antrenarea medicilor psihiatri, psihologi sau altor specialiști în procesul reținerii persoanelor cu risc sporit

¹⁴<http://ombudsman.md/consiliul-pentru-prevenirea-torturii/rapoarte/>

¹⁵http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2019/03/BRAGUTA_Raport_pdf_FINAL-1.pdf

de vulnerabilitate. Pe lângă necesitatea soluționării problemelor menționate, recomandările raportului vizează: acomodarea locurilor de detenție cu spații special amenajate pentru necesitățile persoanelor cu dizabilități psihice sau fizice, tulburări, violente sau cu risc de automutilare și sau suicid; identificarea unui cadru cu privire la asigurarea cu alimentație (hrană, apă) a persoanelor reținute/contraveniente; documentarea corectă și completă a tuturor faptelor și circumstanțelor în procesul reținerii persoanelor, în scopul prevenției oricăror forme de abuz, cât și respectării garanțiilor la reținere de angajații poliției; identificarea unui mecanism de conlucrare instituțională în cazul reținerii unor persoane cu dizabilități mentale, cu respectarea dreptului la datele cu caracter personal, vieții private etc.

Cazul Braguța a scos în evidență necesitatea revizuirii tuturor procedurilor și practicilor MAI în aplicarea măsurilor privative și neprivative de libertate și alinierea acestora la standardele internaționale în domeniu, în mod specific conform:

- Regulilor minime standard ale Națiunilor Unite pentru măsurile neprivative de libertate;¹⁶
- Regulilor minime standard ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților;¹⁷
- Regulilor Națiunilor Unite pentru tratamentul femeilor prizoniere și măsurile neprivative de libertate pentru femeile delincvente.¹⁸

Neintervenția în soluționarea problemei descrise, va genera și în continuare încălcări ale drepturilor omului în cazul persoanelor, care vor veni în interacțiune cu serviciile de ordine și securitate publică. Ca urmare a soluționării plângerilor privind încălcarea drepturilor omului și a garanțiilor procesuale, bugetul de stat va suporta cheltuieli suplimentare pentru plata despăgubirilor și cheltuielilor de judecată, sume care de altfel ar putea fi investite în avans pentru eliminarea cauzelor încălcărilor drepturilor omului.

Serviciile de ordine publică vor fi percepute în continuare nu ca un prestator loial de servicii, dar ca o structură cu practici torționare inumane. Imaginea MAI și a subdiviziunilor va fi afectată atât la nivel național, cât și internațional, iar neîncrederea în MAI va crește și va afecta și alte aspecte ale interacțiunii cu populația.

Secțiunea a 6-a. Siguranța în mediul online

Mediul online a devenit parte integrantă a vieții curente a majorității populației Republicii Moldova. Dezvoltarea continuă a tehnologiei creează posibilități din ce în ce mai ample, iar o mare parte din activitățile sociale, culturale, de comerț, instruire și altele, se desfășoară prin intermediul internet-ului și tehnologiilor digitale. În anii 2020-2021, pandemia de COVID-19 a servit drept catalizator pentru digitalizarea accelerată a vieții personale și profesionale a populației.

¹⁶ <https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/ProfessionalInterest/tokyorules.pdf>

¹⁷ https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/Nelson_Mandela_Rules-E-ebook.pdf

¹⁸ https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/Bangkok_Rules_ENG_22032015.pdf

O dată cu beneficiile mediului digital apar noi vulnerabilități și provocări specifice legate de siguranța în mediul online. Vulnerabilitățile curente sunt legate în primul rând de datele personale, viața privată, libertatea de exprimare online, libertatea de întrunire online, manifestări ale discursului de ură, incitarea la violență sau discriminare, siguranța copiilor, traficul de droguri și altele.

La nivel global se fac eforturi pentru reglementarea activității în mediul online. În acest scop apar concepte noi, cum ar fi drepturile digitale despre necesitatea protejării cărora se preocupă deja organismele internaționale. Astfel, în anul 2020, Comitetul pentru Drepturile Omului al ONU (*Comentariul General 37*) a subliniat necesitatea protejării libertății de întrunire indiferent de locul în care se desfășoară (în public, privat, offline sau online, sau combinație dintre acestea).

Deficiențele serviciilor de OSP privind siguranța în mediul online.

Raportul de monitorizare a întrunirilor online din Republica Moldova din anul 2021¹⁹, identifică deficiențe în modul de gestiune, de către angajații poliției, a întrunirilor din mediul online și recomandă instruirea angajaților de ordine publică, pentru a putea aplica standardele internaționale în domeniul întrunirilor digitale.

Internetul este un spațiu public, iar în acest sens instituțiile publice trebuie să întreprindă măsurile necesare pentru siguranța și protecția populației la fel, ca în mediul fizic. La nivelul subdiviziunilor MAI, responsabile de OSP, există puține competențe și capacități care vizează mediul online. În primul rând, **nu există o înțelegere clară privind amploarea și natura provocărilor pentru securitatea și ordinea publică care vin din mediul online** și care sunt diferite de provocările care țin de criminalitatea informatică. În al doilea rând, **majoritatea angajaților nu au cunoștințele necesare în domeniul digital** pentru a putea gestiona situațiile emergente. Și nu în ultimul rând, instrumentele legale și tehnice ale serviciilor de OSP, nu au fost ajustate la tendințele generale de digitalizare.

Conform fișei tematice *Discursul de ură și instigare la discriminare*²⁰, în perioada anilor 2018-2021, în Republica Moldova au fost identificate 1950 de cazuri de discurs de ură, cu peste 48 de milioane de vizualizări în mediul online. Autoritățile publice, inclusiv IGP, nu colectează date dezagregate privind discursul de ură și infracțiunile motivate de prejudecată. În acest context, pentru prevenirea și combaterea discursului de ură, inclusiv în mediul online, autorii recomandă IGP să dezvolte un sistem de colectare a datelor dezagregate pentru a oferi informații relevante asupra cazurilor, a formei și a motivelor care au stat la baza discursului de ură și a soluției aplicate, iar aceste informații să fie puse periodic la dispoziția publicului. De asemenea, IGP ar trebui să dezvolte instrumente interne (regulamente, instrucțiuni, ghiduri) pentru eficientizarea procesului de identificare și sancționare a discursului de ură și a infracțiunilor motivate de prejudecată.

Nesoluționarea încălcărilor de ordine și securitate publică în mediul online va duce la impunitate și înmulțirea unor astfel de comportamente. În lipsa unui răspuns

¹⁹ <https://promolex.md/wp-content/uploads/2021/11/Raport-de-monitorizare-a-%C3%AEntrunirilor-publice-online-2.pdf>

²⁰ https://promolex.md/wp-content/uploads/2021/11/Fi%C8%99a_tematic%C4%83_DU_2018-2021_RO.pdf
y:\004\anul 2022\hotărâri\30906\redactat-30906-program-ro.docx

coerent și sistematic din partea serviciilor de ordine publică, mediul online nu va fi protejat în egală măsură cu alte spații publice, iar o serie de încălcări, care se produc cu precădere în mediul online, vor scăpa din vizorul forțelor de ordine. În timp, fenomenele s-ar putea amplifica, iar serviciile publice vor fi depășite de situație și nu vor avea structura, expertiza și instrumentele necesare dezvoltate, pentru a face față provocărilor.

Capitolul 3 **OBIECTIVE GENERALE**

Obiectivele generale ale Programului derivă din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 și contribuie direct la realizarea obiectivelor și indicatorilor de evaluare ai Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, fiind următoarele:

1. SPORIREA SIGURANȚEI POPULAȚIEI LA DOMICILIU, ÎN COMUNITATE ȘI ÎN SPAȚIILE PUBLICE

Indicatori de impact	Valoarea de referință 2022 (2021)	Ținta care urmează a fi atinsă 2025	Ținta care urmează a fi atinsă 2030
Sporirea cu 20 p.p. a percepției de siguranță generală în țară conform sondajelor sociologice	30%	40%	50%
Creșterea cu 25 p.p. a nivelului de încredere a populației în Poliție comparativ cu sondajul din iunie 2021	31%	45%	56%
Diminuarea cu 5 p.p. a ponderii persoanelor din grupuri vulnerabile care nu se simt în siguranța în locuri publice <i>Indicator opțional (în funcție de disponibilitatea sondajelor)</i>	13,6 (<i>persoane cu dizabilități</i>)	11,6	8,6
	11,9 (<i>persoane de etnie romă</i>)	9,9	6,9
	8,7 (<i>femei</i>)	6,7	3,7

Realizarea acestui obiectiv va contribui la atingerea unor rezultate tangibile, orientate asupra societății, prin sporirea percepției de siguranță generală în țară și creșterea nivelului de încredere al societății în Poliție. Esențială va fi și contribuția în diminuarea numărului persoanelor din grupurile vulnerabile care nu se simt în siguranță în locurile publice. În esență, la prima etapă de implementare, va fi asigurată creșterea numărului de echipe de patrulare și reacționare operativă, pentru garantarea unui răspuns prompt tuturor apelurilor de urgență. Un alt pas va fi integrarea și dezvoltarea surselor de date, care vor servi drept suport la luarea deciziilor, în baza unor produse analitice, confirmate de evoluțiile ce au loc la nivel teritorial.

Totodată, va continua implementarea dar și se va asigura extinderea conceptului de activitate polițienească comunitară, pentru diminuarea ratei

infracțiunilor ce atentează la viața și sănătatea persoanei, inclusiv a celor comise în sfera relațiilor familiale.

2. ALINIAREA SERVICIILOR DE ORDINE ȘI SECURITATE PUBLICĂ LA ABORDAREA BAZATĂ PE DREPTURILE OMULUI

Indicatori de impact	Valoarea de referință 2022 (2021)	Ținta care urmează a fi atinsă 2025	Ținta care urmează a fi atinsă 2030
Diminuarea cu 100% a cazurilor de tortura, tratamente inumane și degradante (at.166 ¹ CP), exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art.328 CP), vătămare intenționată a integrității corporale sau a sănătății (art.art.151, 152 CP), constrângerea de a face declarații (art. 309 CP) privațiunea ilegală de libertate (art. 166 CP).	8	4	0

Asigurarea respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale reprezintă o prioritate - cheie pentru autoritățile din cadrul sistemului afacerilor interne. În acest context, obiectivul va proiecta soluții și rezultate direcționate spre diminuarea cazurilor de tortură, tratamente inumane și degradante, exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, vătămare intenționată a integrității corporale sau a sănătății, constrângerea de a face declarații și privațiunea ilegală de libertate.

Totodată, va fi evaluat și ajustat cadrul normativ, precum și procesele pentru conformarea condițiilor, procedurilor și practicilor din sistemul MAI, la standardele internaționale privind aplicarea măsurilor privative și non-privative de libertate. Vor fi create condiții și asigurată garantarea respectării drepturilor persoanelor în cadrul procedurilor desfășurate de Poliție.

3. CREȘTEREA SIGURANȚEI ÎN TRAFIC PE DRUMURILE PUBLICE

Indicatori de impact	Valoarea de referință 2022 (2021)	Ținta care urmează a fi atinsă 2025	Ținta care urmează a fi atinsă 2030
Diminuarea cu 50% a ratei persoanelor decedate urmare accidentelor de circulație la 100 mii populație	10,3 (2019)	7,3	5,1
Diminuarea cu minimum 25% a ratei accidentelor rutiere la 100 mii de populație	98	80	70

Traficul rutier în RM prezintă riscuri semnificative pentru viața și sănătatea populației, iar accidentele rutiere reprezintă o cauză majoră a deceselor și traumatismelor, în rândul persoanelor implicate în trafic. În acest sens, realizarea

obiectivului va contribui la diminuarea numărului persoanelor decedate, urmare accidentelor de circulație rutieră, precum și a accidentelor rutiere.

Întru realizarea obiectivului, va fi ajustat cadrul normativ privind simplificarea mecanismelor de constatare a contravențiilor din domeniul circulației rutiere, precum și, dezvoltarea procedurilor de fixare digitalizată a accidentului rutier, cu lărgirea spectrului de date colectate la fața locului și înregistrarea acestora în sistemul informațional și dezvoltarea soluțiilor IT pentru domeniul circulației rutiere.

De asemenea, procedurile standard de operare vor fi revizuite și ajustate la noile necesități și tendințe, iar principiile de patrulare rutieră pe traseele naționale, vor fi ajustate în baza analizei datelor și riscurilor identificate în traficul rutier. Accent se va pune și pe asigurarea unei educații timpurii privind siguranța rutieră, bazată pe o analiză a riscurilor, a grupurilor - țintă și categoriilor de vârstă vulnerabilă.

Cele trei obiective generale proiectează soluții la provocările majore pentru siguranța publică identificate în urma analizei problemelor care afectează populația, bazate pe studierea domeniilor care vizează siguranța la domiciliu, în comunitate și în spațiile publice, cauzele siguranței precare în traficul rutier, condițiile care favorizează încălcarea drepturilor populației de către structurile de ordine publică, precum și amenințările emergente legate de utilizarea tehnologiilor digitale.

Intervențiile asupra problemelor identificate vizează atât cadrul normativ, cultura organizațională, normele sociale, cât și mecanismele de control a intervențiilor. Respectivul intervenții au fost prioritizate în funcție de gravitatea și impactul nesoluționării problemelor.

Pentru fiecare obiectiv general au fost stabilite ținte, inclusiv în concordanță cu SND „Moldova Europeană 2030”, precum și SDDAI. Suplimentar, pentru atingerea acestora, au fost stabilite obiective specifice, care sunt reflectate în următorul capitol.

Capitolul 4 OBIECTIVE SPECIFICE

Operaționalizarea obiectivelor generale ale Programului va fi realizată prin intermediul obiectivelor specifice, incluse în tabelul nr. 1.

Tabelul 1

Obiectivele specifice, indicatorii de rezultat, valorile și țintele de referință

Nr.	Obiectivul specific	Indicatori de rezultat al politicii publice	Valoarea de referință anul 2022	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2025
1.1.	Asigurarea unui răspuns profesionist, eficient și rapid la provocările specifice până în anul 2024	Creșterea cu 49 p.p. a numărului de echipe patrulare și reacționare operativă către anul 2023	51%	100%
1.2.	Integrarea și dezvoltarea surselor de date pentru a crea informații cu valoarea adăugată în luarea deciziilor până în anul 2025	Creșterea cu 50 p.p a ponderii deciziilor adoptate în baza produselor analitice la nivel teritorial și confirmate de evoluțiile ulterioare	50%	100%
1.3.	Extinderea Conceptului de activitate polițienească comunitară în 80% a sectoarelor de poliție, până în anul 2025	Diminuarea cu 10 p.p. a ratei infracțiunilor ce atentează la viața și sănătatea persoanei și celor comise în sfera relațiilor familiale la 100 mii populație	76,5 (2021)	66,5
1.4.	Îmbunătățirea capacității de reacționare rapidă a serviciilor de ordine și securitate publică către anul 2024	Timpul mediu de intervenție la apelurile 112 diminuat cu 13 minute, către finele anului 2024	28 min	15 min
1.5.	Modernizarea infrastructurii și dotărilor serviciilor de ordine și securitate publică în zona de securitate până în anul 2025	Dotarea cu echipament modern a 91% posturi vamale interne de control	9%	100%
		Infrastructura modernizată și dotarea asigurată până la 94% a sediilor inspectoratelor și sectoarelor de poliție	6%	100%
2.1	Alinierea 100% a condițiilor de prestare a serviciilor de ordine și securitate publică la standardele drepturilor omului până în anul 2025	Creșterea cu 61 p.p a numărului spațiilor necesare pentru garantarea respectării drepturilor omului	28%	89%
2.2.	Dezvoltarea capacităților integrate a forțelor de ordine de intervenție la evenimente publice cu respectarea drepturilor omului până în anul 2025	100% din procesele de intervenție interinstituționale la evenimentele publice asigurate cu PSO alineate la standardele drepturilor omului către anul 2023	0	100%
3.1.	Consolidarea capacităților de constatare a încălcărilor	Diminuarea cu 25 p.p. a ratei accidentelor rutiere	34,4	25,8

	regulamentului circulației rutiere până în anul 2024	comise din cauza vitezei la 100 mii populație		
3.2.	Intensificarea prevenirii accidentelor rutiere până în anul 2024	Diminuarea cu 15% a ratei accidentelor rutiere cu implicarea copiilor la 100 mii copii	85,8	72,9

Capitolul 5 IMPACT

Programul de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025, urmărește să genereze **mai multă siguranță pentru oameni în toate mediile și situațiile în care își desfășoară activitățile**, acasă, pe stradă, în locurile publice, în traficul rutier sau online, în orice timp de zi sau noapte. Pentru ca acest impact să se producă, în cadrul Programului au fost proiectate intervenții, care vor avea ca efect modernizarea și capacitatea serviciilor de ordine și securitate publică cu accente pe creșterea calității serviciilor oferite și apropierea de populație.

Prin reorganizarea structurilor subdiviziunilor de ordine și securitate publică, cu separarea clară a rolurilor și responsabilităților, cu eficiența sporită a resurselor publice utilizate rezultată din reorganizare, se va obține redistribuirea teritorială a forțelor de ordine publică, și, respectiv, va fi diminuat timpul de reacționare la apelurile de urgență. Astfel, va fi sporit sentimentul de securitate publică, inclusiv în zonele rurale mai îndepărtate de centrele raionale.

Pe parcurs, vor fi actualizate și uniformizate cele mai importante proceduri aplicabile pentru procesele desfășurate de serviciile de ordine și securitate publică, ceea ce va duce la uniformizarea activității serviciilor de OSP în limitele cerințelor legale. În consecință, va fi generată **mai multă calitate și predictibilitate pentru populație**, iar angajații de ordine publică - vor avea la dispoziție repere procedurale clare, care să-i ajute să intervină corect în fiecare situație previzibilă în practică.

Alinierea tuturor proceselor și procedurilor la cele mai bune practici internaționale, cu respectarea abordării bazate pe drepturile omului, **va reduce la minim eventualitatea încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și posibilitatea unor situații, în care viața și sănătatea persoanei să aibă de suferit** ca urmare a intervențiilor forțelor de ordine. Profesionalismul sporit al subdiviziunilor de ordine și securitate publică, va genera un nivel înalt de mulțumire și satisfacție în rândul societății și respectiv, vor fi diminuate cazurile de abuz în serviciu.

În același timp, acțiunile planificate urmăresc schimbarea calitativă a modalității de operare a forțelor de ordine, de la o manieră reactivă la o manieră proactivă pentru toate nivelurile de activitate. Această schimbare presupune extinderea culturii analitice bazată pe informații pentru a servi ca bază pentru deciziile de toate nivelurile (operațional, tactic și strategic). În timp, această abordare va genera **un răspuns calitativ imediat și prompt la amenințările emergente pentru siguranța fiecărei persoane și pentru ordinea și securitatea publică în general**. Pe de altă parte, acțiunile Programului pun bazele pentru o **cultură**

organizațională a serviciilor de ordine și securitate publică **orientată spre necesitățile și așteptările populației**. În acest scop, vor fi promovate principiile activității polițienești comunitare, vor fi dezvoltate abilitățile și instrumentele de comunicare pentru **apropierea angajaților de comunitate și consolidarea încrederii reciproce**. Complementar, vor fi dezvoltate mecanisme pentru interacțiunea dintre serviciile de ordine publică și grupurile vulnerabile ale societății, astfel încât să crească accesibilitatea serviciilor pentru toate grupurile sociale. În timp, se va schimba modalitatea de comunicare și interacțiune dintre serviciile de ordine publică și populație. Comunitățile în general și grupurile sociale vulnerabile în special vor beneficia de mai multă atenție din partea serviciilor de ordine și securitate publică și vor începe să construiască relații bilaterale pe bază de încredere reciprocă.

Îmbunătățirea nivelului de dotare și a condițiilor de activitate a serviciilor de ordine și securitate publică, este o condiție indispensabilă pentru a crește calitatea intervențiilor și asigurarea schimbărilor propuse. Populația va beneficia de un serviciu modern care va oferi un răspuns eficient, prompt, va beneficia de mai multă transparență și va consuma mai puțin timp pentru procedurile specifice activității de ordine și securitate publică.

Totodată, pentru producerea impactului dorit este necesară implementarea Programului complementar sub egida Strategiei de dezvoltare în domeniul afacerilor interne pentru anii 2022-2030. Acesta este orientat la îmbunătățirea sistemului de pregătire și managementul resurselor umane din sistemul afacerilor interne, consolidarea integrității angajaților și digitalizarea proceselor și implementarea ultimelor tehnologii în fiecare etapă a activității. Combinate, acestea vor contribui la un nivel sporit de profesionalism, motivație și respectiv, reducerea timpilor de reacționare, scurtarea procedurilor legale și eliminarea dublărilor în activitatea de documentare, care în prezent consumă mult din timpul și resursele oamenilor care vin în contact cu subdiviziunile MAI.

Capitolul 6 COSTURI

Obiectiv Specific	Costuri totale (mii lei)	Costuri pe ani (mii lei)			
		2022	2023	2024	2025
1.1. Asigurarea unui răspuns profesionist, eficient și rapid la provocările specifice până în anul 2024	211,038,7		124,700,0	84,734,0	2604,7
<i>Costuri acoperite în CBTM (mii lei)</i>	<i>209,848,7</i>		<i>124,700,0</i>	<i>82,544,0</i>	<i>2604,7</i>
<i>Costuri care exced CBTM (mii lei)</i>	<i>1,190,0</i>			<i>1,190,0</i>	

1.2. Integrarea și dezvoltarea surselor de date pentru a crea valoarea adăugată și informații acționabile până în anul 2025	351,0		351,0		
<i>Costuri care exced CBTM (mii lei)</i>	351,0		351,0		
1.3. Extinderea Conceptului de activitate polițienească comunitară în 80% a sectoarelor de poliție, până în anul 2025	85902,4	662,5	29494,9	27202,5	28542,5
<i>Costuri acoperite în CBTM (mii lei)</i>	56782,0	362,5	1914,5	26562,5	27942,5
<i>Costuri care exced CBTM (mii lei)</i>	29120,4	300,0	27580,4	640,0	600,0
1.4. Îmbunătățirea capacității de reacționare rapidă a serviciilor de ordine și securitate publică către anul 2024	155162,8		76102,6	79000,7	59,5
<i>Costuri acoperite în CBTM (mii lei)</i>	155162,8		76102,6	79000,7	59,5
1.5. Modernizarea infrastructurii și dotărilor ale serviciilor de ordine și securitate publică în zona de securitate până în anul 2025	186050,0	800,0	103391,0	81859,0	
<i>Costuri acoperite în CBTM (mii lei)</i>	185250,0		103391,0	81859,0	
<i>Costuri în cadrul Programului activităților de reintegrare</i>	800,0	800,0			
2.1. Alinierea 100% a condițiilor de prestare a serviciilor de ordine și securitate publică la standardele drepturilor omului până în anul 2025	261049,5		101140,1	104101,8	55807,6
<i>Costuri acoperite în CBTM (mii lei)</i>	258207,3		101014,1	103590,6	53602,6
<i>Costuri care exced CBTM (mii lei)</i>	2842,2		126,0	511,2	2205,0
2.2. Dezvoltarea capabilităților integrate ale forțelor de ordine de intervenție la evenimente publice cu respectarea drepturilor omului	44784,6		22050,0	22734,6	
<i>Costuri acoperite în CBTM (mii lei)</i>	44784,6		22050,0	22734,6	
3.1. Consolidarea capacităților de constatare a încălcărilor regulamentului circulației rutiere până în anul 2024	141897,0		57120,0	49077,0	35700,0
<i>Costuri acoperite în CBTM (mii lei)</i>	141897,0		57120,0	49077,0	35700,0
3.2. Intensificarea prevenirii accidentelor rutiere până în anul 2024	4317,3		794,3	3334,0	189,0
<i>Costuri acoperite în CBTM (mii lei)</i>	4185,0		662,0	3334,0	189,0
<i>Costuri care exced CBTM (mii lei)</i>	132,3		132,3		
TOTAL	1090553,3	1462,5	515143,9	451043,6	122903,3
<i>Costuri acoperite în CBTM (mii lei)</i>	1056117,4	362,5	486954,2	448702,4	120098,3
<i>Costuri în cadrul Programului activităților de reintegrare (mii lei)</i>	800,0	800,0			
<i>Costuri care exced CBTM (mii lei)</i>	33635,9	300,0	28189,7	2341,2	2805,0

Din perspectiva finanțării, Programul urmează a fi bazat pe principiile de sinergie și complementaritate dintre resursele financiare publice și cele atrase, inclusiv de la partenerii de dezvoltare. O parte din obiectivele și acțiunile propuse pentru realizarea Programului vor fi acoperite din sursele financiare planificate în cadrul bugetar pe termen mediu 2022 – 2025, precum și din contul și în limitele alocațiilor prevăzute, în aceste scopuri, în bugetele autorităților și instituțiilor responsabile de implementare.

Valoarea estimativă a resurselor financiare, necesare implementării Programului pe parcursul anilor 2022-2025, constituie 1.090.553,3 mii lei.

Potrivit pct. 1 lit. f) a Ordinului ministrului finanțelor nr.208/2015 privind clasificarea bugetară”, anexa nr.7, prin care au fost aprobate programele și subprogramele, Programul „*Afaceri interne*” este constituit din 7 subprograme:

- Politici și management în domeniul afacerilor interne
- Ordine și siguranță publică
- Migrație și Azil
- Trupe de carabinieri
- Servicii de suport în domeniul afacerilor interne
- Managementul frontierei
- Cercetări științifice aplicate în domeniul afacerilor interne.

Pentru implementarea documentului de politici publice costurile financiare urmează a fi acoperite de subprogramele 35.02., „*Ordine și siguranță publică*” și 35.04 „*Trupe de carabinieri*” ale Programului „*Afaceri Interne*”.

Capitolul 7

SURSA DE FINANȚARE

Calcululele arată că, suma totală, necesară pentru realizarea acțiunilor planificate, constituie 1.090.553,3 mii lei, din respectiva 1.056.117,4 mii lei urmează a fi acoperite din bugetul Ministerului Afacerilor Interne, 33635,9 mii lei vor fi acoperite din asistență externă, iar 800,0 mii lei - în cadrul Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2022.

Finanțarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni pentru implementarea Programului, se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în bugetele autorităților publice responsabile de realizarea obiectivelor și implementarea acțiunilor planificate și prevăzute anual în bugetul de stat, precum și din alte surse conform actelor normative.

Preponderent, sumele prevăzute pentru realizarea acțiunilor au fost propuse în procesul elaborării Cadrului bugetar pe termen mediu. Costurile măsurilor cu acoperire din bugetul statului se vor ajusta anual, în funcție de disponibilul de mijloace prevăzute în cadrul bugetar pe termen mediu, pentru perioadele respective.

Adițional, vor fi identificate și sursele externe de finanțare pentru realizarea integrală a activităților planificate.

Astfel, proiectul privind „Crearea Centrului de justiție familială”, finanțat de Ambasada SUA în Moldova, se află în proces de implementare (*costul total al proiectului – 1.441.071,16 dolari*).

Suplimentar, instruirile pe segmentul domeniul combaterii infracțiunilor motivate de prejudecată, egalitate și non-discriminare sunt organizate în cadrul proiectelor „Consolidarea accesului la justiție pentru victimele discriminării, infracțiunilor generate de ură și discursurilor de instigare la ură”, co-finanțat de Uniunea Europeană și de Consiliul Europei și pus în aplicare de Consiliul Europei în cadrul Parteneriatului pentru Buna Guvernare II (*costul total al proiectului care acoperă necesitățile mai multor instituții – 940 000,00 euro*) și Proiectul Consiliului Europei „Consolidarea egalității și diversității în Republica Moldova”, finanțat de către Ministerul Afacerilor Externe al Regatului Țărilor de Jos (*costul total al proiectului care acoperă necesitățile mai multor instituții – 300 000,00 euro*).

De asemenea, Programul urmează a fi implementat din alte surse externe, cu suma estimată de 6255,5 mii lei, cu suportul proiectului „Programului suedez privind reforma Poliției pentru anii 2023-2025”, care vizează consolidarea parteneriatului Comunitate-Poliție, îmbunătățirea tacticilor și metodelor de instruire a polițiștilor, creșterea capacității Poliției prin prisma oportunităților egale de leadership, finanțat de către Regatul Suediei, precum și prin intermediul proiectelor partenerilor de dezvoltare (*Oficiul Consiliului Europei, Delagația Uniunii Europene, Misiunea Înalților Consilieri ai Uniunii Europene, Centrul de Drept al Femeilor; UN Women, Oficiul ONU pentru Droguri și Crimă, Fundația Soros Moldova, Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din RM Alianța „Infonet”, Asociația Nevăzătorilor din Moldova, Asociația Surzilor din Republica Moldova, Asociația „Motivație”, Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din RM, Centrul de Informații „GenderDocM”, Centrul Național al Romilor, Coaliția „Vocea romilor”, Automobil Club din Moldova și altele*).

Capitolul 8

RISCURI DE IMPLEMENTARE

Riscuri	Nivelul riscului	Măsuri de diminuare sau înlăturare
Alte autorități nu vor manifesta deschidere pentru implementarea acțiunilor/intervențiilor comune. <i>Implicarea „formală” în realizarea obiectivelor propuse a altor entități cu competențe în domeniu</i>	Înalt	Monitorizarea și raportarea periodică a nivelului de implementare a programului către Cancelaria de stat.
Alocarea întârziată a resurselor financiare din bugetul de stat.	Înalt	<ul style="list-style-type: none"> - Identificarea oportunităților de asistență externă; - Includerea acțiunilor planului în PND; - Revizuirea și actualizarea periodică a planului de acțiuni.
Instabilitate decizională. Schimbarea viziunii	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> - Stabilirea măsurilor pentru responsabilizarea autorităților în păstrarea cursului de dezvoltare promovat de către program; - Informarea conducerii autorităților implementatoare despre efectul realizării neconforme a intervențiilor propuse; - Optarea pentru monitorizarea civică a procesului de implementare a programului; - Evaluarea nivelului de implementare a programului preponderent prin prisma indicatorilor de rezultat și impact, cu înaintarea propunerilor de modificare a planului de acțiuni aferent acestuia.
Diminuarea memoriei instituționale, din cauza fluxului de personal	Înalt	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea grupurilor de lucru pentru implementare, coordonate la nivel central de responsabilii din partea IGP, IGC/MAI; - Elaborarea politicilor de retenție a angajaților profesioniști.
Tergiversarea procesului de modificare a cadrului legal și ca rezultat, afectarea altor procese de implementare ulterioare	Mediu	Demararea anticipată a proceselor preparatorii de modificare prin includerea acestora în planurile de activitate instituționale.
Amenințări regionale/ de altă natură care solicită în măsură foarte mare implicarea resurselor instituției	Înalt	Informarea Guvernului cu privire la riscul neexecutării și necesității luării unei decizii privind extinderea termenului de implementare sau modificarea indicatorilor de performanță.
Nivelul scăzut de implementare a programelor și proceselor conexe domeniile conexe ordinii și securității publice	Mediu	Prioritizarea obiectivelor și produselor acestora care afectează calitatea rezultatelor POSP eşalonate în timp
Viziuni diferite cu privire la sisteme informaționale/digitalizarea proceselor, precum și procedurile de personal și sistemul de educație	Mediu	Organizarea ședințelor cu factorii de decizie periodice și extraordinare

Lipsa susținerii din partea partenerilor/discreditarea. <i>Stoparea finanțării proiectelor și programelor de dezvoltare sectoriale</i>	Mediu	Transparența procesului privind problemele care apar, comunicarea în format predictibil și clar pentru parteneri.
--	-------	---

Capitolul 9 AUTORITĂȚI/INSTITUȚII RESPONSABILE

Rolurile în realizarea părții operaționale a Programului sunt stabilite pentru fiecare acțiune în parte. Prima instituție indicată va coordona implementarea acțiunii, urmată de instituțiile care contribuie la realizarea acesteia.

Astfel, în procesul elaborării și implementării Programului sunt implicate/vizate următoarele autorități și organizații ai societății civile:

Autorități	Organizațiile societății civile, parteneri de dezvoltare
Ministerul Afacerilor Interne	Regatul Suediei
Ministerul Justiției	Ambasada SUA în RM
Ministerul Educației și Cercetării	UN WOMEN Moldova
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Fundația Te Doy Moldova
Ministerul Sănătății	Asociația „Promo-LEX”
Ministerul Mediului	Fundația Soros Moldova
Ministerul Apărării	Oficiul ONU pentru Droguri și Crimă (UNODC)
Biroul Politici de Reintegrare	Centrul de Drept al Femeilor
Serviciul național unic pentru apeluri de urgență 112	Asociația Femeilor din Poliție
Agenția Servicii Publice	Coaliția Viața fără Violență
Agenția de Guvernare Electronică	Centrul de informații GENDERDOC-M
Inspectoratul Național de Probațiune	Institutul de Politici Publice
Administrația Națională a Penitenciarelor	Act for Involvement
Serviciul de Informații și Securitate	Centrul Politici și Reforme
Serviciul de Protecție și Pază de Stat	Asociația „Inițiativa pentru Pace”
Centrul Național Anticorupție	Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova
Procuratura Generală	Automobil Club din Moldova
Administrația Publică Locală	Universitatea Tehnică din Moldova
Primăria mun. Chișinău	DCAF (Centrul de la Geneva pentru Guvernarea Sectorului de Securitate)
Agenția Relații Interetnice	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare
Consiliul Suprem de Securitate	Alianța „Infonet”
Oficiul Avocatului Poporului	Centrul Național al Romilor
Consiliul privind eliminarea discriminării și asigurarea egalității din Republica Moldova	Coaliția „Vocea romilor-CVR”
	Asociația Nevăzătorilor din Moldova
	Asociația Surzilor din Republica Moldova
	Asociația „Motivație”

Capitolul 10

PROCEDURI DE RAPORTARE

Implementarea Programului de ordine și securitate publică se va realiza în conformitate cu Planul de acțiuni privind implementarea acestuia pentru anii 2022 – 2025 în două etape:

- 1) etapa I – anii 2022-2023;
- 2) etapa a II-a – anii 2024-2025.

Procesul de monitorizare și raportare se va realiza pe parcursul perioadei de implementare a Programului, în vederea stabilirii gradului de realizare a acțiunilor, gradului de conformitate a acțiunilor întreprinse cu cele planificate, identificării cauzelor nerealizării în termen a acțiunilor planificate și modificărilor pentru îmbunătățirea procesului de implementare.

Rezultatele implementării vor fi incluse în raportul de progres, care se elaborează anual de către Ministerul Afacerilor Interne, în baza informațiilor prezentate de către autoritățile/instituțiile responsabile de implementare.

În cazul acțiunilor cu mai mulți responsabili de implementare, rolul de coordonator/executor primar al implementării îi revine primei autorități/instituții indicate. Executorul primar va generaliza informațiile executorilor secundari și o va prezenta în termenii stabiliți Ministerului Afacerilor Interne. Rapoartele de progres trebuie să ofere, inclusiv, date cantitative cu privire la progresul realizării obiectivelor specifice și a indicatorilor de rezultat.

Procesul de evaluare a implementării Programului va fi desfășurat pentru formularea unei imagini obiective bazate pe relevanța, efectivitatea, eficiența, durabilitatea și impactul Programului pe termen mediu. Activitățile de evaluare privind implementarea Programului vor fi realizate după cum urmează:

1. După prima etapă de implementare (la mijlocul termenului), prin elaborarea unui raport de evaluare intermediară pentru 2 ani;
2. După finalizarea perioadei de realizare a Programului, prin elaborarea unui raport de evaluare finală pentru 4 ani.

Rapoartele de evaluare vor conține:

1. Sumarul executiv (descrierea scopului și obiectivelor Programului, rezultatele obținute în procesul de implementare, concluziile și recomandările principale);
2. Introducere (descrierea succintă a Programului, a scopului evaluării, a metodelor de evaluare și a constrângerilor în procesul de evaluare);
3. Constatări (prezentarea detaliată a rezultatelor evaluării, în conformitate cu criteriile de relevanță, eficacitate, eficiență, durabilitate și, în cazul evaluării finale, impactul Programului);
4. Concluzii (descrierea succintă a concluziilor făcute în baza evaluării);
5. Recomandări (descrierea activităților recomandate pentru îmbunătățirea situației din domeniul sau subdomeniul inclus în Program și a documentului propriu-zis, în cazul evaluării intermediare).

Rapoartele de evaluare internă vor fi elaborate de Ministerul Afacerilor Interne, cu suportul autorităților/instituțiilor responsabile de implementarea Programului.

În cazul în care evaluarea intermediară atestă devieri de la activitățile planificate (acțiunile, indicatorii de rezultat și monitorizare), raportul evaluării intermediare poate constitui temei pentru inițierea procesului de modificare a Planului de acțiuni privind implementarea Programului.

Este salutară implicarea societății civile în aprecierea nivelului de atingere a obiectivelor documentului de politici. Rapoartele alternative reprezintă un indicator important în procesul evaluării impactului documentului de politici asupra populației și sursă de informații necesare orientării corecte a acțiunilor autorităților implementatoare.

La finele fiecărei perioade de raportare și respectiv evaluare, vor fi întreprinse și măsurile de diminuare a riscurilor reflectate la compartimentul riscuri de implementare, precum și cele de remediere a deficiențelor apărute pe parcursul implementării obiectivelor/acțiunilor.

În scopul asigurării transparenței procesului de implementare a prezentului Program, rapoartele anuale de monitorizare, precum și rapoartele intermediare și finale de evaluare vor fi publicate pe pagina web-oficială a Ministerului Afacerilor Interne. Totodată, se va asigura mediatizarea progreselor pentru publicul larg, precum și diseminarea informațiilor relevante populației și partenerilor.

PLANUL DE ACȚIUNI
privind implementarea Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025

Obiective specifice	Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Instituție responsabilă și parteneri
1	2	3	4	5	6	7
Obiectivul general 1						
SPORIREA SIGURANȚEI POPULAȚIEI LA DOMICILIU, ÎN COMUNITATE ȘI ÎN SPAȚIILE PUBLICE						
Obiectiv specific 1.1. ASIGURAREA UNUI RĂSPUNS PROFESIONIST, EFICIENT ȘI RAPID LA PROVOCĂRILE SPECIFICE PÂNĂ ÎN ANUL 2024	1.1.1. Reorganizarea unor structuri de ordine și securitate publică	Viziunea de reorganizare aprobată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2022	Ministerul Afacerilor Interne
		Planul de implementare a viziunii aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2022	
		Raportul semestrial de evaluare a nivelului de implementare a planului elaborat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	
	1.1.2. Elaborarea unor standarde/criterii de repartizare/organizare a structurilor și efectivului acestora	Standarde aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul III, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		Ordin privind dislocarea forțelor, aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	
		Organizarea structurilor și dislocarea forțelor evaluată; Deficiențe constatate; Propuneri de remediere înaintate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	1.1.3. Auditarea proceselor pe domeniul de ordine și securitate publică	Raportul de audit al proceselor care vizează interacțiunea cu populația, aprobat; Nomenclatorul tuturor proceselor aprobat;	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>autorități vizate în raport</i> <i>Partener:</i>

1	2	3	4	5	6	7
		Activități improprie și cauzele acestora reflectate în raport				Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare
		Activități improprie eliminate din practică	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2024	
	1.1.4. Asigurarea uniformizării procedurilor standard de operare pe domeniul patrulării și reacționării	Ordin privind lista proceselor operaționale necesare de descris pe domeniul patrulării și reacționării, conform nomenclatorului, aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul II, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Partener:</i> Asociația Femeilor din Poliție
		Cadrul normativ modificat în baza necesităților identificate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul III, 2023	
		PSO pe toate tipurile de patrulare și reacționare, aprobate în baza listei PO descrise	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	
		Standarde ocupaționale pentru toate tipurile de patrulare și reacționare, aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	bugetul IGP	trimestrul I, 2024	
	1.1.5. Elaborarea și implementarea manualului	Manual PSO coordonat cu societatea civilă și instituții care realizează	2024-38,0	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul I, 2025	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7
	PSO pentru activitatea de ordine și securitate publică	<p>controlul activității Poliției editat și distribuit; Bunele practici privind interacțiunea cu persoanele din categorii vulnerabile, inclusiv persoanele cu dizabilități, minorități naționale, victime ale violenței, vârstnici, incluse în manualul PSO</p>	Surse externe	<p>Partenerii de dezvoltare (Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din RM Alianța „Infonet” Asociația Nevăzătorilor din Moldova Asociația Surzilor din Republica Moldova Asociația „Motivație”)</p>		<p>Serviciul național unic pentru apeluri de urgență 112</p> <p><i>Parteneri:</i> Procuratura Generală Organizațiile societății civile Consiliul privind eliminarea discriminării și asigurarea egalității din RM Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din RM Alianța „Infonet” Asociația Nevăzătorilor din Moldova Asociația Surzilor din Republica Moldova Asociația „Motivație”</p>
		<p>Cel puțin 40% din angajații care aplică PSO, instruiți anual, inclusiv pe domeniul lucrului cu categorii vulnerabile de cetățeni (minori, agresori familiali, consumatori de droguri, persoane anterior</p>	<p>2024-719,5 2025-719,5</p>	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p> <p><i>Parteneri:</i> Organizațiile societății civile</p>

1	2	3	4	5	6	7
		condamnate, persoane cu dizabilități, etc.)				
		Numărul verificărilor/încălcărilor ale PSO înregistrate anual	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP		
	1.1.6. Ajustarea normativelor de dotare conform procedurilor standard de operare (PSO) aprobate	Normele de dotare individuală, aprobate prin ordin, conform PSO și inclusiv specificului de gen	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul II, 2024	Ministerul Afacerilor Interne <i>Partener:</i> Asociația Femeilor din Poliție
		Termenul de utilizare a uniformei de serviciu, precum și criteriile de eliberare a acesteia în funcție de specificul activității, inclusiv de gen revizuite; HG nr. 284/2013 privind aprobarea uniformei, însemnelor și normelor de echipare cu uniformă ale polițiștilor, modificat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul II, 2023	
		Oportunități privind participarea producătorilor europeni la licitații, identificate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	trimestrul II, 2023	
	1.1.7. Dezvoltarea și implementarea Conceptului Police Inteligent Car („Mașină inteligentă de poliție”)	Principiile de activitate conform modelului operațional de activitate Police Inteligent Car aprobate și implementate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul III, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		613 unități de autospeciale ale Poliției echipate	2023-120.000,0 2024-73.095,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7
		Timpul de documentare a cetățenilor redus cu minimum 15 minute	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	1.1.8. Instruirea angajaților implicați în toate tipurile de patrulare și reacționare	Programul pentru pregătire la locul de muncă aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2022	Ministerul Afacerilor Interne
		Cel puțin 70% din angajații implicați în patrulare, pe tipuri, cu respectarea criteriului de gen, instruiți Cel puțin 70% din membrii EPRO, cu respectarea criteriului de gen, instruiți	2023-2.000,0 2024-2.000,0 2025-520,0	Bugetul IGP	trimestrul IV, 2025	
		Numărul verificărilor/încălcărilor ale PSO înregistrate anual	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP		
	1.1.9. Instruirea angajaților EPRO privind procedura contravențională, cercetarea locului infracțiunii și documentarea accidentelor rutiere	Cel puțin 70% din membrii EPRO instruiți pe fiecare domeniu în parte cu respectarea criteriului de gen	2023-2700,0 2024- 1998,0	Bugetul IGP	Trimestrul III, 2025	Ministerul Afacerilor Interne
		Numărul verificărilor/încălcărilor ale PSO înregistrate anual	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	1.1.10. Identificarea mecanismului de consolidare a institutului formatorilor din sursa internă	Raport de evaluare a situației formatorilor și analiza activității acestora, elaborat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		Ordin privind mecanismul de consolidare a institutului de formator, inclusiv conform rezultatelor analizei, aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	
	1.1.11. Descrierea proceselor de lucru pentru operaționalizarea SI de evidență, planificare și	Procese de lucru descrise	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7
	monitorizare a resurselor instituției					
	1.1.12. Implementarea unitară a regulilor de evaluare instituțională a performanței	Criterii clare de apreciere a activității, pe domenii, elaborate și aprobate Mecanismul de verificare/monitorizare a performanței instituit	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Semestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Partener:</i> Asociația Femeilor din Poliție
	1.1.13. Implementarea conceptului de evaluare a managerilor, inclusiv cu participarea societății civile	Conceptul de evaluare transparentă a managerilor, inclusiv cu participarea societății civile aprobat; Criterii clare de evaluare și apreciere a abilităților manageriale aprobate; Funcțiile care presupun evaluarea obligatorie, inclusiv cu participarea societății civile, aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Organizațiile societății civile
		Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de evaluare aprobat prin ordin; Comisia de evaluare cu societatea civilă inclusă, instituită;	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul II, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		100% din conducători subdiviziunilor teritoriale evaluați conform criteriilor aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul II, 2024	
		Ponderea recomandărilor Comisiei, implementate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	1.1.14. Implementarea unui program de instruire și evaluare a managerilor la locul de muncă	Programul de instruire adaptat la problemele constatate în cadrul evaluărilor, aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7
		70% din managerii subdiviziunilor teritoriale instruiți	2024-413,2 2025-413,2	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	1.1.15. Asigurarea predictibilității în carieră sub aspectul practic	Mecanismul pentru implementarea și respectarea predictibilității în carieră elaborat; Reguli/principii stabilite	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul II, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
	1.1.16. Combaterea fenomenului de ultragiare și maltratare a polițiștilor, precum și nesubordonarea acestora	Comisia departamentală privind evaluarea minuțioasă a cazurilor de ultragiare, maltratare a polițiștilor din ultimii 5 ani instituită, cu participarea societății civile	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Organizațiile societății civile
		Raportul elaborat și prezentat/consultat cu Procuratura și societatea civilă	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Partener:</i> Procuratura Generală
		Cel puțin 70% din recomandări implementate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	Ministerul Afacerilor Interne
	1.1.17. Dezvoltarea la nivel regional a infrastructurii pentru pregătirea profesională a polițiștilor, inclusiv pe principiul simulării situațiilor cu tactici aplicare/folosire armă de foc	Conceptul unic al pregătirii profesionale, aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		Echipamentul pentru pregătirea tactică achiziționat, conform conceptului aprobat	2024-4095,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	
		Minimum 4 direcții regionale amenajate și adaptate rezonabil la nevoile specifice ale femeilor și bărbaților	2025-945,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	

1	2	3	4	5	6	7
	1.1.18. Promovarea tacticilor de bază în activitatea polițienească și în alte instituții de aplicare a legii	Minimum 4 instruiți comune în domeniul tacticilor de bază cu participarea procurorilor și judecătorilor specializați organizate; Minimum 20% procurori instruiți anual; Minimum 20% judecători instruiți anual; Demersul privind includerea acestei tematici în programul de formare la Institutul Național de Justiție, expedit	2024-14,0 2025-7,0	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2025	Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Procuratura Generală Institutul Național de Justiție Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor
	1.1.19. Asigurarea evidenței și monitorizării electronice/unice a circuitului armamentului și munițiilor din dotarea/în cadrul subdiviziunilor de ordine și securitate publică	Procesul logic descris	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul III, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		Rapoarte periodice (constatări/încălcări) elaborate; Armamentul revizuit și scos din uz	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	1.1.20. Stabilirea competențelor exclusive ale șefului Poliției în angajare, numire și motivare (grade speciale) a angajaților Poliției pentru toate nivelurile	Proiect de lege aprobat și transmis Parlamentului	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Semestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
	1.1.21. Consolidarea capacităților locale ale chinologilor pentru intervenția calitativă la locația solicitată	Tactici noi de intervenție aprobate Condiții adecvate de dresare și întreținere a caninilor, asigurate	2024- 171,3	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7
	1.1.22. Implementarea modulului electronic Agenda polițistului, bazat pe date geospațiale	Procese de lucru descrise	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul III, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		Ordin, inclusiv prin prisma respectării datelor cu caracter personal, aprobat; Domenii/categoriile funcții de aplicare stabilite	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul II, 2023	
	1.1.23. Asigurarea comunicării eficiente a serviciilor de ordine și securitate publică cu instituțiile media și societatea civilă	Strategia de comunicare a serviciilor de ordine și securitate publică și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia aprobată prin ordinul MAI	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Aprilie, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Consiliul Suprem de Securitate Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din RM Alianța „Infonet” Asociația Femeilor din Poliție
			Surse externe	Partenerii de dezvoltare (Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din RM Alianța „Infonet” Asociația Femeilor din Poliție)		
		PSO pentru stabilirea nivelului de implicare a MAI în procesul de comunicare a subdiviziunilor	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Aprilie, 2023	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7
		subordonate aprobat prin ordinul MAI				
		PSO privind mecanismul de comunicare cu societatea civilă, inclusiv pentru a clarifica anumite situații aprobat prin ordinul IGP, IGC	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Mai, 2023	
		Conceptul social media aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Organizațiile societății civile
		Planul de acțiuni pentru implementarea conceptului social media, aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		Platforma de comunicare între serviciile de ordine și securitate publică și instituțiile mass-media, creată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
		Rapoarte de monitorizare și de evaluarea a nivelului de implementare a Strategiei de comunicare și Conceptului social-media elaborate anual și publicate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
		Instrumente de comunicare ale serviciilor de ordine și securitate publică (inclusiv pagini web, materiale informative, panouri, broșuri, etc) accesibilizate pentru persoanele cu dizabilități senzoriale conform standardelor legale, precum și alte	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
			Surse externe	Parteneri de dezvoltare (Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din RM		<i>Parteneri:</i> Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din RM

1	2	3	4	5	6	7
		categorii vulnerabile relevante		Asociația Nevăzătorilor din Moldova Asociația Surzilor din Republica Moldova Alianța „Infonet” Asociația „Motivație”)		Asociația Nevăzătorilor din Moldova Asociația Surzilor din Republica Moldova Alianța „Infonet” Asociația „Motivație”
	1.1.24. Gestionarea amenințărilor emergente pentru drepturile și siguranța populației asociate mediului digital	Grup de dialog creat cu participarea instituțiilor publice, societății civile și agenților economici privind amenințările emergente pentru drepturile și siguranța populației asociate mediului digital	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Economiei Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică
		Foaie de parcurs pentru gestionarea amenințărilor emergente identificate, aprobată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2023	<i>Parteneri:</i> Organizațiile societății civile agenți economici
		Recomandările puse în sarcina instituțiilor publice implementate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2025	
	1.1.25. Alfabetizarea digitală a angajaților serviciilor de ordine și securitate publică cu privire la amenințările din mediul virtual și drepturi digitale	100% angajați din prima linie instruiți	2024 - 1190,0	Partener de dezvoltare (Oficiul Consiliului Europei prin intermediul programului „Acțiune cu privire la Criminalitatea Informatică pentru Reziliența Cibernetică în regiunea Parteneriatului Estic”)	Trimestrul IV, 2024	Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Oficiul Consiliului Europei prin intermediul programului „Acțiune cu privire la Criminalitatea Informatică pentru Reziliența Cibernetică în regiunea

1	2	3	4	5	6	7
		Răspuns adecvat la amenințările din mediul digital la adresa ordinii și securității publice <i>(eliminarea cazurilor de discriminare/ încălcare a drepturilor digitale)</i> Analiza privind numărul cazurilor soluționate din cele identificate, precum și deficiențele constatate, elaborată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	Parteneriatului Estic”
Obiectiv specific 1.2 INTEGRAREA ȘI DEZVOLTAREA SURSELOR DE DATE PENTRU A CREA INFORMAȚII CU VALOAREA ADĂUGATĂ ÎN LUAREA DECIZIILOR PÂNĂ ÎN ANUL 2025	1.2.1. Descrierea PO aferent inițierii analizei informației până la implementarea și evaluarea planurilor și măsurilor, inclusiv a fluxului informațional pe segmentul analizei informației	Proces operațional interinstituțional descris; Procese operaționale instituționale descrise	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
	1.2.2. Elaborarea și aprobarea Conceptului cu privire la funcționarea sistemelor informaționale în cadrul unei platforme unice	Conceptul aprobat; Lista proceselor de lucru necesare de descris, aprobată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		Procese de lucru descrise, conform listei	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	
	1.2.3. Elaborarea instrucțiunilor/PSO privind includerea informațiilor în SI <i>(părți componente a platformei)</i>	100% PSO aprobate pentru SI integrate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
	1.2.4. Organizarea instruirilor pentru angajații care includ informații primare în SI	100% din prima linie instruiți	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	În 6 luni după operaționalizarea platformei	Ministerul Afacerilor Interne
	1.2.5. Implementarea Conceptului Intelligence Led-Policing (ILP)	Mecanismul de implementare a Conceptului ILP la nivel	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7
	conform procesului operațional descris la nivelul subdiviziunilor teritoriale	interinstituțional și intrainstituțional ajustat; Criterii de apreciere a calității produselor analitice, aprobate; Subiecte comune și instrumente necesare identificate; Controlul asupra procesului de analiza a informațiilor, elaborării și implementării produselor analitice, descris				
		Cadrul normativ după caz revizuit; Norme de dotare revizuite, la necesitate; Fișele postului după caz revizuite; Dublări de competențe excluse; Delimitarea clară a competențelor la nivel strategic, operațional și tactic asigurată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Semestrul, I 2023	
	1.2.6. Ajustarea PSO pe domeniul analizei informației la nivelul înțelegerii pentru angajații din subdiviziunile teritoriale	PSO ajustate; PSO noi pe domeniul analizei informației, după caz, aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
	1.2.7. Instruirea și promovarea culturii analitice în cadrul serviciilor de ordine și securitate publică	20 formatori formați (15-IGP, 3-IGC, 2-IMO)	2023 - 351,0	Parteneri de dezvoltare Misiunea Înălților Consilieri ai Uniunii Europene, experții Uniunii Europene	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Partener:</i> Misiunea Înălților Consilieri ai Uniunii Europene,

1	2	3	4	5	6	7
		100% analiști instruiți privind elaborarea produselor analitice	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	experții Uniunii Europene
		100% analiști instruiți privind utilizarea platformei digitalizate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	În 6 luni după operaționalizarea platformei	
		100 % conducători instruiți privind utilizarea produselor analitice în fundamentarea deciziilor	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	
Obiectiv specific 1.3. EXTINDEREA CONCEPTULUI DE ACTIVITATE POLIȚIENEASCĂ COMUNITARĂ ÎN 80% A SECTOARELOR DE POLIȚIE, PÂNĂ ÎN ANUL 2025	1.3.1. Elaborarea criteriilor de performanță pentru activitatea polițienească comunitară (APC)	Criterii de performanță pentru activitatea polițienească comunitară stabilite (sondaje, proiecte, etc)	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Partener:</i> Regatul Suediei
	1.3.2. Evaluarea externă a nivelului de implementare a principiilor APC în sectoare de poliție (SP)	Sondajul în perioada 2022/2023 realizat; Raport privind evaluarea nivelului de implementare a principiilor APC în SP și a gradului de satisfacție a populației și a angajaților, realizat	2023 - 300,0	Parteneri de dezvoltare (Programului suedez privind reforma Poliției pentru anii 2023-2025”, care vizează consolidarea parteneriatului Comunitate-Poliție, îmbunătățirea tacticilor și metodelor de instruire a polițiștilor, creșterea capacității Poliției prin prisma oportunităților egale de leadership)	Trimestrul II, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Partener:</i> Regatul Suediei
		Sondajul în perioada 2024/2025 realizat;	300,0	Parteneri de dezvoltare (Programului	Trimestrul IV, 2025	

1	2	3	4	5	6	7
		Raport privind evaluarea nivelului de implementare a principiilor APC în SP și a gradului de satisfacție a populației și a angajaților, realizat		suedez privind reforma Poliției pentru anii 2023-2025”, care vizează consolidarea parteneriatului Comunitate-Poliție, îmbunătățirea tacticilor și metodelor de instruire a polițiștilor, creșterea capacității Poliției prin prisma oportunităților egale de leadership)		
	1.3.3. Extinderea aplicării Conceptului de activitate polițienească comunitară	Criterii privind prioritizarea SP propuse pentru implementarea APC aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Partener:</i> Regatul Suediei
		Planul de acțiuni privind extinderea Conceptului de activitate polițienească comunitară pentru anii 2022-2026 aprobat prin ordin	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	
		Concept privind APC revizuit/simplificat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul II, 2023	
		Ghidul privind activitatea ofițerului de sector aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	
		Conceptul de activitate polițienească comunitară implementat în cel puțin 43 sectoare de poliție, anual	2022-362,5, 2023-562,5, 2024-562,5, 2025-362,5	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	

1	2	3	4	5	6	7
		100% conducători a subdiviziunilor teritoriale instruiți pe domeniul APC	2023 - 26,2	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	
		Campanii de comunicare pentru promovarea conceptului APC organizate anual	2024-200,0 2025-100,0	Parteneri de dezvoltare (Programului suedez privind reforma Poliției pentru anii 2023-2025”, care vizează consolidarea parteneriatului Comunitate-Poliție, îmbunătățirea tacticilor și metodelor de instruire a polițiștilor, creșterea capacității Poliției prin prisma oportunităților egale de leadership)	Trimestrul IV, 2025	Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Regatul Suediei Organizațiile societății civile
		Rapoarte de monitorizare și de evaluarea a nivelului de implementare a Planului de acțiuni privind extinderea Conceptului de activitate polițienească comunitară elaborate anual	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	

1	2	3	4	5	6	7
	1.3.4. Elaborarea normativelor, bazate pe criterii clare, privind atribuirea sectoarelor deservite și gestionarea cu acestea/forțele, reieșind inclusiv din climatul de siguranță în comunitate	Criterii pentru atribuirea sectorului deservit, aprobate; Criterii pentru gestionarea forțelor din cadrul sectoarelor de poliție aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
	1.3.5. Dezvoltarea și implementarea conceptului centrelor mobile de prevenire, cu includerea atribuțiilor specifice sectorului de poliție	Conceptul dezvoltat; Regulamentul de organizare și funcționare aprobat/revizuit (<i>cel puțin 1 centru mobil pentru fiecare IP</i>)	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		30 centre mobile cu atribuții specifice sectorului de poliție achiziționate, conform normativelor	2024-25200,0 2025-25200,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
		Raportul de evaluare aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2025	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Muncii și Protecției Sociale <i>Partener:</i> Administrația Publică Locală
	1.3.6. Dezvoltarea și implementarea conceptului de voluntariat în activitatea polițienească	Cadru normativ modificat; Domenii de implicare a voluntarilor revizuite	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Educației și Cercetării
		Numărul de inspectorate acreditate ca instituție gazdă a activității de voluntariat (numărul de referință este 15); Numărul de carnete de voluntar eliberate; Numărul de activități cu implicarea voluntarilor	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2025	

1	2	3	4	5	6	7
	1.3.7. Protecția victimei prin obținerea ordonanței de protecție prin conferință video	Minimum 30% din ordonanțe de protecție obținute prin video conferință, urmare modificării cadrului normativ	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2025	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Justiției
	1.3.8. Dezvoltarea capacităților de constatare și evaluare a riscurilor în cazurile de violență în familie	Ordinul IGP nr.360 din 08.08.2018 „Cu privire la aprobarea Instrucțiunilor metodice privind intervenția Poliției în prevenirea și combaterea cazurilor de violență în familie” modificat; Riscuri identificate conform chestionarului de constatare și evaluare a riscurilor în cazurile de violență în familie (<i>psihice, integritate, fizică, letalitate</i>)	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Semestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		100% angajați instruiți, cu privire la aplicarea Instrucțiunilor metodice privind intervenția Poliției în prevenirea și combaterea cazurilor de violență în familie, precum și completarea chestionarului digitalizat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
		Instruiri mixte a autorităților în gestionarea cazurilor de violență în familie		În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2025

1	2	3	4	5	6	7
				Parteneri de dezvoltare (Centrul de Informații „GenderDocM”, Centrul de Drept al Femeilor, UN Women)		Ministerul Educației și Cercetării <i>Parteneri:</i> Agenția Națională Asistență Socială Centrul de Informații „GenderDocM”, Centrul de Drept al Femeilor, UN Women Administrația Publică Locală
	1.3.9. Dezvoltarea capacității de reacționare la cazurile de violență	Mecanismul de înregistrare/evidență a cazurilor de violență, aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Semestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
100% angajați implicați în proces instruiți		În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Semestrul I, 2024		
Raportul analitic elaborat; Recomandări înaintate		În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025		
	1.3.10. Crearea și pilotarea Centrului de Justiție Familială (CJF) în mun. Chișinău pentru victimele violenței în familie	Conceptul aprobat; Regulamentul de organizare și funcționare a CJF aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Primăria mun. Chișinău Ambasada SUA Fundația Te Doy Moldova
PSO aprobate Scheme de referire descrise		În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023		
Centrul pilotat		2023 - 27.380,4	Parteneri de dezvoltare (Ambasada SUA Fundația Te Doy Moldova)	Trimestrul IV, 2023		
10 funcții instituite în cadrul CJF		2023 - 1325,8	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023		

1	2	3	4	5	6	7
	1.3.11. Descrierea proceselor de lucru pentru evidența electronică a agresorilor	Procese de lucru descrise	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Justiției
	1.3.12. Extinderea mecanismului de referire pentru tratament și reabilitare a persoanelor care consumă droguri	Ordinul interinstituțional aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Sănătății <i>Parteneri:</i> Oficiul ONU pentru Droguri și Crimă Organizațiile societății civile
		10% din efectivul MAI instruit în aplicarea schemelor de referire	240,0	Parteneri de dezvoltare (UNODC, Organizațiile societății civile)	Trimestrul IV, 2025	
		Schemele de referire extinse în minimum 6 raioane	Surse externe	Parteneri de dezvoltare (UNODC, Organizațiile societății civile)	Trimestrul IV, 2025	
		300 persoane din grupuri cu risc sporit de infectare referiți către servicii medico-sociale, anual	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2025	
		100% unități de transport dotate cu seturi individuale de protecție	2024-800,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	
		100% din efectivul MAI dotat cu seturi individuale de protecție instruit în protecția sănătății la locul de muncă și aplicarea seturilor individuale de protecție	2380,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	1.3.13. Elaborarea conceptului de implementare a alternativelor pentru pedepsele asociate consumului de droguri	Concept aprobat; PSO privind implementarea alternativelor pentru pedepsele asociate consumului de droguri, aprobată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Partener:</i> Oficiul ONU pentru Droguri și Crimă

1	2	3	4	5	6	7
	inclusiv pentru adolescenți și tineri adulți	Minimum 2 teritorii pentru pilotare identificate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	
		Minimum 150 angajați din prima linie instruiți în aplicarea PSO	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	
		Pilotarea demarată în minimum 2 teritorii	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	1.3.14. Dezvoltarea echipelor multidisciplinare în oferirea unui răspuns calitativ la situațiile de risc în care se află copiii	PSO privind oferirea unui răspuns calitativ la situațiile de risc în care se află copiii, aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Semestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Sănătății
		Cel puțin 2 instruirii pentru reprezentanții autorităților competente organizate anual	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2025	
		Numărul cazurilor sesizate de inactivitate a autorităților; Ponderea cazurilor sancționate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2025	
	1.3.15. Implementarea unui mecanism de comunicare, inclusiv de informare a victimei despre stadiul examinării cazului, precum și factorii care au favorizat comiterea faptei ilegale	PSO privind mecanismul de comunicare, inclusiv de informare a victimei despre stadiul examinării cazului, aprobată; Controlul respectării mecanismului descris	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Semestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Organizațiile societății civile
		Numărul abaterilor de la PSO identificate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	1.3.16. Consolidarea capacităților serviciilor de ordine și securitate publică în interacțiune cu comunitățile de romi	Mecanism (<i>proceduri, inițiere, suport metodologic</i>) de interacțiune a serviciilor de ordine și securitate publică cu comunitățile de romi, aprobat și implementat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Centrul Național al Romilor Coaliția „Vocea romilor”

1	2	3	4	5	6	7
		Campanii de promovare a înmatriculării persoanelor de etnie romă pe locuri bugetare în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” în comunitățile romilor organizate anual; Dinamica înmatriculărilor persoanelor de etnie romă	2023-100,0, 2024-100,0, 2025-100,0	Parteneri de dezvoltare (Centrul Național al Romilor Coaliția „Vocea romilor”)	Trimestrul IV, 2025	Mediatori comunitari
		Campanii de recrutare în comunitatea romilor organizate anual; Dinamica angajărilor persoanelor de etnie romă	2023-100,0, 2024-100,0, 2025-100,0	Parteneri de dezvoltare (Centrul Național al Romilor Coaliția „Vocea romilor”)	Trimestrul IV, 2025	
Obiectiv specific 1.4. ÎMBUNĂTĂȚIREA CAPACITĂȚII DE REACȚIONARE RAPIDĂ A SERVICIILOR DE ORDINE ȘI SECURITATE PUBLICĂ CĂTRE ANUL 2024	1.4.1. Consolidarea capacităților dispeceratelor în gestionarea apelurilor populației	Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului de coordonare operațională, aprobat; Coordonarea activităților dispeceratelor de către Centrul de coordonare operațională, realizată; <i>PSO pe domeniul coordonării activităților dispeceratelor de către Centrul de coordonare operațională, aprobată</i>	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		PSO pe domeniul de activitate al dispeceratelor, aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	
		100% din angajații dispeceratelor dotați cu manual de PSO pentru dispeceri	2023 - 2,1	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	
		Normele de dotare pentru dispecerate sensibile la gen, aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	semestrul I, 2023	

1	2	3	4	5	6	7
		100% dispeceri dotați conform normativelor	2900,2	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	Ministerul Afacerilor Interne Serviciul național unic pentru apeluri de urgență 112
		100% dispeceri instruiți în baza normelor de dotare și PSO	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
		100% dispeceri instruiți în domeniul comunicării cu populația, în special în situații de criză	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
		Instruiri comune pentru cel puțin 70% din dispeceri și operatori organizate anual	2023-59,5 2024-59,5 2025-59,5	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	1.4.2. Operaționalizarea principiului „Cea mai apropiată patrulă” la nivel național	100% EPRO operaționalizate	2023-76.041,0 2024-76.041,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	Ministerul Afacerilor Interne
		Ponderea pe sexe în cadrul EPRO reflectă situația din Poliție	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	<i>Partener:</i> Asociația Femeilor din Poliție
	1.4.3. Optimizarea răspunsului la apelurile de urgență	Clasificatorul apelurilor urgente și non-urgente aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2025	Serviciul național unic pentru apeluri de urgență 112 Ministerul Afacerilor Interne
		PSO interinstituțională privind gestionarea apelurilor fără conținut sau cu conținut de risc, aprobată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Semestrul I, 2023	Serviciul național unic pentru apeluri de urgență 112 Ministerul Afacerilor Interne
	1.4.4. Consolidarea conlucrării dintre serviciile de ordine publică cu alte structurile de forță și servicii publice de intervenție primară	Indexuri de caz pentru calificarea evenimentelor, aprobate; Prioritizarea revizuită a indexurilor de caz	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne Serviciul național unic pentru apeluri de urgență 112
		PSO comună între SNUAU 112 și dispeceratele Poliției, aprobată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2023	

1	2	3	4	5	6	7
		Acorduri privind intervenția comună pe cazuri de competență, aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Justiției Ministerul Apărării <i>Parteneri:</i> Serviciul de Informații și Securitate Serviciul de Protecție și Pază de Stat Centrul Național Anticorupție
Obiectiv specific 1.5. MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII ȘI DOTĂRILOR ALE SERVICIILOR DE OSP ÎN ZONA DE SECURITATE PÂNĂ ÎN ANUL 2025	1.5.1. Implementarea mecanismului de protecție a angajaților din zona de securitate	Mecanismul aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		100% angajați care activează în zona de securitate, beneficiari ai mecanismului	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	1.5.2. Amenajarea și dotarea Posturilor vamale interne de control (PVIC) reieșind din amenințările în adresa ordinii și securității publice, inclusiv în contextul schimbărilor regionale	Normele de dotare/amenajare aprobate;	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		100% PVIC amenajate și dotate	2023-3000,0 2024-2.670,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	
		Algoritmul de notificare/informare în caz de incidente în ZS, aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	
1.5.3. Crearea structurilor dedicate activității în cadrul PVIC	4 funcții create în cadrul Serviciilor de patrulare din cadrul IP care deservește PVIC din efectivul-limită al instituției	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne	

1	2	3	4	5	6	7
		PSO pe domeniul PVIC aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul II, 2023	
	1.5.4. Instruirea angajaților implicați la PVIC	Standard ocupațional pentru activitatea în cadrul PVIC, aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul II, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		100% angajați instruiți, inclusiv conform PSO	2023 - 57,6	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	
	1.5.5. Operaționalizarea sistemului automatizat de monitorizare a circulației mijloacelor de transport și de persoane în/din zona de securitate	Procese de lucru descrise	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		100% angajați instruiți privind utilizarea SI de monitorizare a circulației mijloacelor de transport și de persoane în/din zona de securitate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	
	1.5.6. Îmbunătățirea condițiilor de muncă în cadrul inspectoratelor de poliție din zona de securitate și zona de securitate sporită	Sediul IP Bender, înregistrat la Agenția Servicii Publice	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne Agenția Servicii Publice Biroul Politici de Reintegrare
		Raport al necesităților pentru IP Bender, elaborat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul I, 2023 sau în 6 luni de la înregistrare	Ministerul Afacerilor Interne Biroul Politici de Reintegrare
		100% inspectorate și sectoare de poliție din zonele de securitate și securitate sporită, modernizate și adaptate rezonabil la necesitățile femeilor și bărbaților	2022-800,0/ 2023-100333,4 2024-79189,0	Programul activităților de reintegrare a țării Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	1.5.7. Asigurarea unui răspuns la amenințările în adresa ordinii și securității	Raportul de analiză a amenințărilor, aprobat; Riscuri identificate; Recomandări înaintate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7
	publice în contextul schimbărilor regionale	Planul măsurilor pe termen mediu de mitigare a riscurilor aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul II, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Partener:</i> Consiliul Suprem de Securitate
obiectivul general 2 alinierea serviciilor de ordine și securitate publică la abordarea bazată pe drepturile omului						
Obiectiv specific 2.1. ALINIAREA 100% A CONDIȚIILOR DE PRESTARE A SERVICIILOR DE ORDINE ȘI SECURITATE PUBLICĂ LA STANDARDELE DREPTURILOR OMULUI PÂNĂ ÎN ANUL 2025	2.1.1. Elaborarea studiului de referință privind conformarea condițiilor, procedurilor și practicilor din sistemul MAI la standardele internaționale privind aplicarea măsurilor privative și neprivative de libertate.	Studiul elaborat cu recomandări privind alinierea la condițiile, procedurile și practicile privind aplicarea măsurilor privative și neprivative de libertate la standardele internaționale în domeniu <i>(inclusiv Regulile minime standard ale Națiunilor Unite pentru măsurile neprivative de libertate, Regulile minime standard ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților, Regulile Națiunilor Unite pentru tratamentul femeilor prizoniere și măsurile neprivative de libertate pentru femeile delincvente)</i> Ponderea recomandărilor puse în sarcina instituțiilor publice, implementate	2023 - 126,0	Partener de dezvoltare (Delagația Uniunii Europene prin intermediul programului „Instrumentul de Asistență Tehnică și Schimb de Informații al Comisiei Europene”)	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Delagația Uniunii Europene prin intermediul programului „Instrumentul de Asistență Tehnică și Schimb de Informații al Comisiei Europene” (TAIEX)
	2.1.2. Elaborarea conceptelor privind uniformizarea sediilor inspectoratelor de poliție și a direcțiilor regionale	Concept unic al infrastructurii unui IP (model) aprobat; Concept unic al infrastructurii direcției regionale aprobat;	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Mediului <i>Parteneri:</i>

1	2	3	4	5	6	7
		Practici prietenoase mediului ambiant incluse; Criterii de gen și accesibilitate pentru persoane cu nevoi speciale locomotorii, incluse				Asociația Femeilor din Poliție Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din RM
	2.1.3. Renovarea și accesibilizarea sediilor structurilor de ordine și securitate publică, conform nevoilor persoanelor cu diverse tipuri de dizabilități și altor categorii vulnerabile	Harta sediilor subdiviziunilor MAI, responsabile de ordinea și securitatea publică elaborată; Lista sediilor prioritizate pentru renovare/modernizare aprobată (<i>inclusiv conform repartizării teritoriale a persoanelor cu dizabilități, categoriilor vulnerabile</i>)	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Muncii și Protecției Sociale <i>Parteneri:</i> Asociația Femeilor din Poliție Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din RM Asociația „Motivație” Alianța „Infonet”
		Minimum 28 de sedii renovate (9- <i>inspectorate/direcții regionale de poliție, 15 sectoare de poliție, 4 sedii ale IGC</i>), inclusiv 36 spații destinate garantării respectării drepturilor persoanelor în cadrul procedurilor desfășurate de Poliție (celule de tranzit, camere de audiere, recunoaștere, întrevvedere confidențială)	2023-100.000,0 2024-100.000,0 2025-52504,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7
		<p>Normative de dotare privind detectoare de metal staționare și portative aprobate; 15 IDP dotate cu detectoare de metal staționare; 30 detectoare de metal portative achiziționate; Zero cazuri de utilizare/aplicare a obiectelor de metal în automutilare/cazuri de violență de către persoanele plasate în IDP</p>	<p>2024-1200,0 2025-132,0</p>	<p>Bugetul IGP</p>	<p>TRimestrul IV, 2025</p>	
	<p>2.1.4. Prevenirea situațiilor de încălcare a drepturilor omului în interacțiunea cu serviciile de ordine publică</p>	<p>PSO în domeniul ordine și securitate publică revizuite, aliniată la abordarea bazată pe drepturile omului și coordonate cu PG; PSO pe domenii de intervenție (stabilirea clară a criteriilor de aplicare proporțională a forței fizice, mijloacelor speciale, armei de foc) interinstituționale / ajustate la cerințele grupurilor vulnerabile și coordonate cu Procuratura</p>	<p>În limitele alocațiilor bugetare</p>	<p>Bugetul autorităților implicate</p>	<p>Trimestrul IV, 2025</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Procuratura Generală Oficiul Avocatului Poporului Consiliul privind eliminarea discriminării și asigurarea egalității din RM Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova Fundatia Soros Moldova Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova</p>
			<p>Surse externe</p>	<p>Parteneri de dezvoltare (Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova Fundatia Soros Moldova Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din</p>		

1	2	3	4	5	6	7
				Republica Moldova)		
		50% din angajați care aplică PSO revizuite etapizat, instruiți anual	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2025	
	2.1.5. Prevenirea situațiilor de încălcare a drepturilor omului pe durata aflării în custodia serviciilor de ordine publică	Posturile de felcer din cadrul IDP subordonate Serviciului medical al MAI	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		100% din angajații serviciilor detenție și escortă instruiți în aplicarea PSO ajustate la cerințele grupurilor vulnerabile	2023-47,5 2024-47,5	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Oficiul Avocatului Poporului Consiliul privind eliminarea discriminării și asigurarea egalității din RM Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova Fundăția Soros Moldova Alianța Organizațiilor pentru Persoane
		70% din angajații din prima linie instruiți în aplicarea PSO ajustate la cerințele grupurilor vulnerabile	966,6-2023, 966,6-2024 966,6-2025	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	

1	2	3	4	5	6	7
						cu Dizabilități din RM
		3 autospeciale pentru transportarea persoanelor cu dizabilități locomotorii achiziționate	2205,0	Parteneri de dezvoltare (Asociația „Motivație” Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din RM Alianța „Infonet”)	Trimestrul IV, 2025	Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Asociația „Motivație” Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din RM Alianța „Infonet”
		Codul de executare și cadrul normativ conex pe segmentul escortării deținuților, modificat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2024	Ministerul Justiției Ministerul Afacerilor Interne
		Mecanism de escortare, stabilit în baza modificărilor actelor normative din domeniu privind escortarea persoanelor din custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2025	Ministerul Justiției Ministerul Afacerilor Interne
		Costuri pentru eliberarea actelor de identitate a persoanelor aflate în custodia Poliției, suportate din bugetul de stat; Cadrul normativ modificat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2023	Agenția Serviciilor Publice Ministerul Afacerilor Interne
	2.1.6. Consolidarea capacităților serviciilor de ordine și securitate publică în combaterea infracțiunilor motivate de prejudecată, discurs de ură și propaganda de război	24 formatori formați în domeniul combaterii infracțiunilor motivate de prejudecată, egalitate și non-discriminare, inclusiv referitoare la persoanele de etnie romă și LGBTQ+	Surse externe	Parteneri de dezvoltare (<i>Proiectul „Consolidarea accesului la justiție pentru victimele</i>	Trimestrul IV, 2022	Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Consiliul European

1	2	3	4	5	6	7
		<p>Cadrul tematic pentru formatori elaborat; 5 instruiți regionale organizate; Minimum 1000 angajați instruiți anual</p>		<p><i>discriminării, infracțiunilor generate de ură și discursurilor de instigare la ură</i>”, co-finanțat de Uniunea Europeană și de Consiliul Europei și pus în aplicare de Consiliul Europei în cadrul Parteneriatului pentru Buna Guvernare II, Proiectul Consiliului Europei ”Consolidarea egalității și diversității în Republica Moldova”, finanțat de către Ministerul Afacerilor Externe al Regatului Țărilor de Jos)</p>	<p>Trimestrul III, 2024</p>	

1	2	3	4	5	6	7
		<p>Mecanismul de colectare a datelor dezagregate privind numărul, tipul și categoriile (în baza criteriilor protejate de lege) de infracțiuni și contravenții motivate de prejudecăți, dispreț sau ură operațional; Minimum 70% din angajați implicați în procesul colectării datelor, instruiți</p>	<p>Surse externe</p>	<p>Parteneri de dezvoltare (Proiectul „Consolidarea accesului la justiție pentru victimele discriminării, infracțiunilor generate de ură și discursurilor de instigare la ură”, co-finanțat de Uniunea Europeană și de Consiliul Europei și pus în aplicare de Consiliul Europei în cadrul Parteneriatului pentru Buna Guvernare II, Proiectul Consiliului Europei ”Consolidarea egalității și diversității în Republica Moldova”, finanțat de către Ministerul Afacerilor Externe al Regatului Țărilor de Jos)</p>	<p>Trimestrul IV, 2024</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p> <p><i>Parteneri:</i> Consiliul Europei</p>
			<p>În limitele alocațiilor bugetare</p>	<p>Bugetul IGP</p>		

1	2	3	4	5	6	7
			Surse externe	Parteneri de dezvoltare (Consiliul European, Organizațiile societății civile)		Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Justiției Ministerul Educației și Cercetării
		1 Campanie de sensibilizare cu privire infrafracțiunile motivate de prejudecată, discurs de ură, desfășurată anual	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2025	<i>Parteneri:</i> Consiliul European Procuratura Generală Consiliul privind eliminarea discriminării și asigurarea egalității din RM Organizațiile societății civile
	2.1.7. Promovarea comunicării sensibile la necesitățile grupurilor vulnerabile	Cerințe minime în baza necesităților speciale de comunicare ale grupurilor vulnerabile stabilite	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		Necesarul de echipament pentru facilitarea comunicării cu persoanele cu dizabilități senzoriale, identificat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	<i>Parteneri:</i> Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din RM
		Echipament achiziționat	2024-1376,5	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	Alianța „Infonet” Asociația Nevăzătorilor din Moldova
		2500 angajați instruiți în utilizarea echipamentului	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	În decurs de 1 an de la achiziționare	Asociația Surzilor din RM Asociația „Motivație”
		10 angajați instruiți în comunicarea mimico-gestuală	511,2		Parteneri de dezvoltare (Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din RM Alianța „Infonet”	Trimestrul IV, 2024

1	2	3	4	5	6	7
				Asociația Nevăzătorilor din Moldova Asociația Surzilor din RM Asociația „Motivație”)		
		Mecanism de comunicare mimico-gestuală la distanță pilotat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	2.1.8. Implementarea conceptului de tactici de bază în activitatea polițienească	Conceptul aprobat; Ghid de aplicare, în format atractiv, elaborat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	
		Minimum 4000 de angajați instruiți anual	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	Ministerul Afacerilor Interne <i>Partener:</i> Regatul Suediei
	Surse externe		Parteneri de dezvoltare (Programului suedez privind reforma Poliției pentru anii 2023-2025”, care vizează consolidarea parteneriatului Comunitate-Poliție, îmbunătățirea tacticilor și metodelor de instruire a polițiștilor, creșterea capacității Poliției prin prisma oportunităților egale de leadership)			

1	2	3	4	5	6	7
Obiectiv specific 2.2. DEZVOLTAREA CAPABILITĂȚILOR INTEGRATE ALE FORȚELOR DE ORDINE DE INTERVENȚIE LA EVENIMENTE PUBLICE CU RESPECTAREA DREPTURILOR OMULUI PÂNĂ ÎN ANUL 2025	2.2.1. Examinarea oportunității de modificare a cadrului legal privind evenimentele publice	Raport de evaluare elaborat în comun cu societatea civilă, inclusiv din perspectiva comentariului general 37 la art.31 al Comitetului pentru Drepturile Omului al ONU	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Semestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Justiției <i>Parteneri:</i> Centrul Politici și Reforme Asociația „Promo-LEX”
		Cadrul normativ modificat, conform recomandărilor	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2024	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Justiției
	2.2.2. Elaborarea actului normativ care vizează evenimentele publice stipulate la alin.(2) al art.2 din Legea nr.26/2008 privind întrunirile	Proiectul legii înaintat spre promovare	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2024	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Justiției
		2.2.3. Elaborarea conceptului de intervenție integrată a forțelor la evenimente publice, cu descrierea rolului decizional al Inspectoratului de Management Operațional al MAI	Conceptul aprobat prin ordin; Fluxul informațional descris	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023
	Criterii de delimitare/clasificare a evenimentelor publice, pentru a asigura nefragmentarea procesului de gestionarea a acestora aprobate		În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	
	Reprezentarea pe sexe în structurile operaționale conform ponderii per instituție, asigurată		În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	2.2.4. Identificarea și descrierea proceselor operaționale pe domeniul evenimentelor publice	Lista proceselor operaționale aprobată	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul II, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		100% din procesele operaționale identificate, descrise	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul III, 2023	

1	2	3	4	5	6	7	
	2.2.5. Dotarea serviciilor de ordine și securitate publică conform PSO aprobate pe domeniul evenimentelor publice	PSO interinstituționale pe domeniul evenimentelor publice coordonate cu PG aprobate pentru 100% din procesele descrise	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne	
		100% normative ajustate pentru PSO aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024		
		Serviciile de ordine și securitate publică dotate în proporție de 30% uniformizat, conform normativelor	2023-22050,0 2024-22050,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025		
	2.2.6. Intervenții calitative de dialog la evenimente publice și alte provocări de ordine și securitate publică	Standard ocupațional aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul II, 2023	Ministerul Afacerilor Interne	
		PO identificate și descrise; PSO privind activitatea de dialog la evenimente publice, aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023		
		4 formatori formați în domeniu	684,6	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024		
		36 angajați formați în domeniu	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024		
		Numărul de situații în care s-a intervenit (dezagregate pe tipuri); Rata situațiilor finalizate pozitiv doar prin instrumente de dialog	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025		
	Obiectivul general 3						
	CREȘTEREA SIGURANȚEI ÎN TRAFIC PE DRUMURILE PUBLICE						
Obiectiv specific 3.1. CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR DE	3.1.1. Modificarea cadrului normativ pe domeniul siguranței rutiere	Cadrul normativ modificat;	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne	

1	2	3	4	5	6	7
CONSTATARE A ÎNCĂLCĂRILOR REGULAMENTULUI CIRULAȚIEI RUTIERE PÂNĂ ÎN ANUL 2024	<i>(Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002, Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier)</i> și a sistemului de sancționare a contravențiilor constatate prin intermediul Sistemului de monitorizare video „Controlul traficului”	Procedura și mecanismul de constatare a contravențiilor simplificate; Lacunele normative privind reținerea mijlocului de transport și aducerea la parcare specială în anumite situații eliminate; Mecanismul de tragere la răspundere contravențională a tuturor persoanelor care comit contravenții în domeniul circulației rutiere și faptele acestora sunt constatate prin intermediul mijloacelor tehnice certificate omologate, simplificat				
	3.1.2. Descrierea proceselor operaționale pe domeniul siguranței rutiere	Procesul pentru constatarea încălcărilor RCR fixate de SIA ”Controlul traficului” descris; Procesul pentru constatarea încălcărilor RCR fixate cu echipamentele de dotare, descris;	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		Procesul pentru constatarea încălcărilor de către agenții de circulație, descris	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	După 3 luni de la aprobarea modificărilor la CC (acțiunea precedentă)	
	3.1.3. Revizuirea PSO pe domeniul circulației rutiere conform proceselor operaționale descrise	PSO pe domeniul circulației rutiere conform proceselor operaționale descrise, revizuite;	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul III, 2023	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7
		PSO aliniate la abordarea bazată pe drepturile omului și aprobate conform Instrucțiunilor				
	3.1.4. Descrierea proceselor de lucru pentru dezvoltarea soluțiilor IT pe domeniul circulației rutiere	Procese de lucru pentru SIA existente (RAR, Rossoft, E-data) conform necesităților descrise	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		Proces de lucru pentru accesarea optimizată comună (platforma/aplicație mobilă) a SIA existente descrise	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	
	3.1.5. Elaborarea conceptului cu privire la implementarea noilor modalități de constatare a încălcărilor RCR	Concept/Instrucțiuni aprobate; Propuneri de modificare a cadrului normativ înaintate; Mecanismul de asigurare a caracterului secret a implementării noilor modalități, aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		Diminuarea ratei proceselor-verbale contravenționale clasate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
		Numărul încălcărilor care vizează caracterul secret al planificării, constatate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	3.1.6. Dotarea conform normativelor a autospecialelor și angajaților implicați la supravegherea circulației rutiere	Normele de dotare aprobate (<i>coordonate cu cele din alte domenii</i>)	În limitele alocațiilor bugetare	bugetul IGP	trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		Unitățile implicate în supravegherea circulației rutiere dotate în proporție de 50%	2023-57120,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	
		Unitățile implicate în supravegherea circulației	2024-23205,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	

1	2	3	4	5	6	7
		rutiere dotate în proporție de 70%				
		Unitățile implicate în supravegherea circulației rutiere dotate în proporție de 100%	2025-35700,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	3.1.7. Revizuirea și ajustarea cadrului normativ privind utilizarea echipamentelor de constatare a încălcărilor participanților în trafic	Cadrul normativ revizuit; Instrucțiuni de utilizare a sonometrului și echipamentului de constatare a tipurilor de droguri, aprobate; Instrucțiuni de utilizare a echipamentului de măsurare a alcoolemiei și vitezei, ajustate la practici noi	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
	3.1.8. Organizarea instruirilor angajaților implicați în supravegherea circulației rutiere	Cel puțin 70% angajați certificați anual pentru utilizarea echipamentului nou	2024-336,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	Ministerul Afacerilor Interne
	3.1.9. Dezvoltarea procedurilor de fixare digitalizată a accidentului rutier, cu lărgirea spectrului de date colectate de la fața locului și înregistrarea acestora în SI (după racordarea SIA RAR la CADAS)	PSO privind CFL/ colectarea datelor de la locul producerii accidentelor rutiere, aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		Instrucțiuni de utilizare a echipamentului, aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Semestrul I, 2023	
		Normele de dotare pentru CFL, aprobate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul III, 2023	
		Necesități de dotare stabilite	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023	
		Ponderea necesităților acoperite	2024-25200,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	

1	2	3	4	5	6	7
		Cel puțin 70% angajați (sau conform nivelului de dotare) care utilizează echipamentul vizat aplică PSO, instruiți	2024-336,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
		Proces logic de racordare a SIA RAR la CADAS descris	În limitele alocațiilor bugetare	bugetul IGP	trimestrul I, 2023	
Obiectiv specific 3.2. INTENSIFICAREA PREVENIRII ACCIDENTELOR RUTIERE PÂNĂ ÎN ANUL 2024	3.2.1. Organizarea schimbului de experiență pentru identificarea soluțiilor de răspuns la amenințările noi în domeniul siguranței rutieră (conducerea agresivă, raliuri, mijloace alternative de transport, participanți vulnerabili)	Practici bune preluate; Dinamica pozitivă anuală a accidentelor rutiere generate de amenințările noi	2023-132,3	Partener de dezvoltare (Delegația Uniunii Europene prin intermediul programului „Instrumentul de Asistență Tehnică și Schimb de Informații al Comisiei Europene”)	Trimestrul IV, 2025	Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Delegația Uniunii Europene prin intermediul programului „Instrumentul de Asistență Tehnică și Schimb de Informații al Comisiei Europene”
	3.2.2. Realizarea o dată la trei ani a cercetării sociologice comparative a factorilor de risc asupra siguranței rutiere	Analiză efectuată; Recomandări înaintate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne <i>Parteneri:</i> Delegația Uniunii Europene prin intermediul programului „Instrumentul de Asistență Tehnică și Schimb de Informații al Comisiei Europene”
		Planul de acțiuni privind implementarea recomandărilor, aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Semestrul I, 2024	
		Pondere recomandărilor implementate conform calendarului aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	
	3.2.3. Revizuirea principiilor de patrulare rutieră pe traseele naționale, bazată pe analiza datelor și identificarea riscurilor în traficul rutier	Conceptul de planificare a forțelor în baza analizei de risc, aprobat; Mecanismul de control a respectării conceptului, stabilit	În limitele alocațiilor bugetare	bugetul IGP	trimestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
		Patrulare rutieră realizată conform analizei informațiilor; Numărul abaterilor de la planificare constatate	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	

1	2	3	4	5	6	7
	3.2.4. Extinderea rețelei orășelelor de siguranță rutieră pentru copii și a centrelor mobile de prevenire și educație rutieră	Minimum 2 orășele de siguranță rutieră pentru copii create; Minimum 2 centre mobile de prevenire și educație rutieră, create; Numărul anual de beneficiari ai orășelelor de siguranță rutieră în creștere cu 50%; Numărul anual de beneficiari ai centrelor mobile de prevenire și educație rutieră în creștere cu 40%;	2940,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2024	Ministerul Afacerilor Interne <i>Partener:</i> Administrația Publică Locală
	3.2.5. Consolidarea capacităților de comunicare instituțională externă cu publicul și a agenților de circulație cu populația	Ghidul de comunicare, inclusiv pentru fiecare categorie de participant, aprobat	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul IGP	Semestrul I, 2023	Ministerul Afacerilor Interne
10 formatori formați pe domeniul comunicării		2023 - 473,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2023		
100% agenți de circulație instruiți		2024-205,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025		
100% comunicatori instruiți				Semestrul I, 2025		
3.2.6. Organizarea campaniilor de informare în trafic orientate spre prevenirea accidentelor rutiere	O campanie realizată anual; Minimum 4 categorii de participanți în trafic vizați în campaniile anuale	2023-189,0, 2024-189,0, 2024-189,0	Bugetul IGP	Trimestrul IV, 2025	Ministerul Afacerilor Interne	
	Studenții a cel puțin 3 universități instruiți pe domeniul siguranței rutiere, anual	Surse externe	Parteneri de dezvoltare (Automobil Club din Moldova)	Trimestrul IV, 2025	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Educației și Cercetării <i>Partener:</i> Automobil Club din Moldova	

1	2	3	4	5	6	7
		40% din studenții implicați în activități de prevenire și informare, instruiți pe domeniul siguranței rutiere	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2025	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Educației și Cercetării
	3.2.7. Elaborarea unui concept național de educație rutieră, bazat pe analiza de risc, grupuri țintă și categorii de vârstă	Concept național consultat cu societatea civilă, aprobat; Mecanismul de implementare stabilit	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2023	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Educației și Cercetării
		Beneficiari educați în cadrul pilotării din mun. Chișinău	În limitele alocațiilor bugetare	Bugetul autorităților implicate	Trimestrul IV, 2025	

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025 a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne, cu suportul reprezentanților societății civile și partenerilor de dezvoltare.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Programul de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025 (în continuare – *Program*), este un document de politici publice care derivă din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022 – 2030, și care la rândul său, răspunde exigențelor Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, în special obiectivului strategic nr. 9 „*Promovarea unei societăți pașnice, sigure și incluzive*”. Acesta va contribui și la realizarea țintelor strategice reflectate la obiectivele strategice ale SND „Moldova Europeană 2030” nr. 2 „*Creșterea accesului oamenilor la infrastructura fizică, utilitățile publice*” și nr. 8 „*Asigurarea unei guvernări eficiente și incluzive și a supremației legii*”.

Programul de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025 asigură realizarea obiectivului de dezvoltare al Programului de activitate al Guvernului „*Moldova vremurilor bune*” care vizează „*Reducerea cu 15% a infracțiunilor contra vieții și sănătății omului, a violurilor și hărțuirii sexuale și a violenței pe bază de gen, a accidentelor, înecurilor, incendiilor și intoxicațiilor*”.

În acest sens, Guvernul și-a asumat, prin Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin HG nr. 235/2021, elaborarea următoarelor documente de politici publice:

- elaborarea documentului de politici în domeniul ordine și securitate publică pentru anii 2022-2027, conform acțiunii 24.1.5;
- elaborarea Programului de dezvoltare a Inspectoratului General de Carabinieri pentru anii 2022-2024, conform acțiunii 24.1.6;
- elaborarea Programului de dezvoltare a Inspectoratului General al Poliției, conform acțiunii 24.1.7.

Nu în ultimul rând, Programul de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025 sprijină implementarea prevederilor Acordului de Asociere și Agendei de Asociere RM-UE prin obiective și acțiuni care vizează prioritățile pe domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, rețelilor de tratament și torturii, violenței de gen, politicii de securitate, siguranței rutiere.

Programul oferă soluții la provocările majore pentru siguranța publică identificate în urma analizei problemelor care afectează populația. Subiectele analizate vizează amenințările pentru siguranța la domiciliu, în comunitate și în

spațiile publice, cauzele siguranței precare în traficul rutier, condițiile care favorizează încălcarea drepturilor populației de către structurile de ordine publică, precum și amenințările emergente legate de utilizarea tehnologiilor digitale.

Scopul Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025, îl constituie sporirea gradului de siguranță a populației în comunitate, în traficul rutier și garantarea respectării drepturilor omului în procesul de prestare a serviciilor de ordine și securitate publică, prin:

-modernizarea serviciilor de ordine și securitate publică conform necesităților populației și furnizarea serviciilor de calitate;

-reacționarea promptă și eficientă la apelurile de urgență;

-consolidarea capacităților profesionale pentru eficientizarea activităților pro-active;

-creșterea nivelului de profesionalism, comunicarea și interacțiunea eficientă cu comunitatea;

-dezvoltarea infrastructurii adaptate la necesitățile grupurilor vulnerabile;

-furnizarea securității la nivel regional;

-implementarea tehnologiilor moderne în activitatea angajaților MAI.

În procesul elaborării Programului, au fost examinate diferite studii, analize și rapoarte de monitorizare, inclusiv civică, fiind luate în considerare o bună parte a constatărilor și recomandărilor:

1. Rapoartele de monitorizare civică a reformei Poliției, elaborate în perioada anilor 2019-2021;

2. Raportul de monitorizare și evaluare a achizițiilor publice realizate de Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției în contextul implementării Strategiei de dezvoltare a Poliției 2016–2020;

3. Studiul aprofundat „Răspunsul organelor de drept la cazurile de violență în familie în contextul crizei COVID-19 în Republica Moldova” din anul 2021;

4. Sondajul sociologic „Victimizarea și gestionarea fenomenului infracționalității în Republica Moldova” din anul 2021;

5. Evaluarea strategică a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova din anul 2022;

6. Analize & Sugestii „Organizarea și procesele de Poliție și Jandarmerie în Republica Moldova” din anul 2022;

7. Raport privind analiza funcțională a Inspectoratului General de Carabinieri din anul 2019;

8. Raport de evaluare a capacităților Poliției în domeniul rutier, din anul 2017;

9. Rapoartele de monitorizare și evaluare ale documentelor de politici care vizează dezvoltarea Poliției, Carabinierilor, precum și ordinea și securitatea publică, pentru anii 2017-2021;

10. Produsul analitic „Dinamica accidentelor rutiere în Republica Moldova” din anul 2021;

11. Barometrul opiniei publice;

12. Studiul „Analiza condițiilor de accesibilitate a sectoarelor de poliție” din anul 2020;

13. Raportul de stare privind analiza performanțelor, cunoștințelor și practicilor privind siguranța rutieră în 10 țări din regiunea Dunării;

14. Cadrul de politică al UE privind siguranța rutieră 2021-2030 – Recomandări privind următorii pași către „Viziunea zero”;

15. Raport privind analiza funcțională a ministerului afacerilor interne al RM, din anul 2015;

16. Raport special „Alegații de tortură la Inspectoratul de Poliție Soroca” din 26 mai 2022.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În mod specific, intervențiile programului vizează eliminarea deficiențelor din sistemul instituțiilor de ordine și securitate publică, care afectează calitatea serviciilor prestate populației și favorizează perpetuarea fenomenelor periculoase.

Obiectivele programului urmăresc creșterea siguranței în toate mediile de activitate ale populației, cu respectarea abordării bazate pe drepturile omului în procesul de livrare a serviciilor de ordine și securitate publică. Programul presupune intervenții pe mai multe paliere, inclusiv continuarea inițiativelor nefinalizate din documentele de politici anterioare.

Este planificată introducerea de abordări noi în planificarea și livrarea serviciilor de ordine publică, bazate pe reorganizarea structurilor și capacitatea efectivului din prima linie pentru a face față provocărilor specifice. Soluțiile propuse urmăresc apropierea serviciilor de ordine publică de populație, inclusiv prin o mai bună acoperire a teritoriului și prin dezvoltarea abilităților de comunicare și interacțiune.

Complementar, programul pune bazele unei culturi polițienești orientate spre necesitățile populației, fundamentată pe o abordare analitică care va fi extinsă la toate nivelurile decizionale. Un alt aspect vizat este asigurarea sinergiei între subdiviziunile specializate în domeniul OSP – care va fi produsă prin uniformizarea procedurilor de intervenție, instruirilor, coordonării și fluxului de informații.

O prioritate este și asigurarea dotărilor moderne necesare pentru angajații din prima linie și a structurilor de suport – indispensabilă pentru un răspuns eficient și profesionist la provocările pentru ordinea publică.

Direcțiile de intervenție sunt grupate în următoarele 3 obiective generale:

1. Sporirea siguranței populației la domiciliu, în comunitate și în spațiile publice ;

2. Alinierea serviciilor de ordine și securitate publică la abordarea bazată pe drepturile omului;

3. Creșterea siguranței în trafic pe drumurile publice.

La rândul său, obiectivele generale urmează a fi atinse prin realizarea următoarelor obiective specifice:

1. Asigurarea unui răspuns profesionist, eficient și rapid la provocările specifice către anul 2024;
2. Integrarea și dezvoltarea surselor de date pentru a crea informații cu valoarea adăugată în luarea deciziilor către anul 2025;
3. Extinderea conceptului de activitate polițienească comunitară în 80% a sectoarelor de poliție către anul 2025;
4. Îmbunătățirea capacității de reacționare rapidă a serviciilor de ordine și securitate publică către anul 2024;
5. Modernizarea infrastructurii și dotărilor serviciilor de ordine și securitate publică în zona de securitate până în anul 2025;
6. Alinierea 100% a condițiilor de prestare a serviciilor de ordine și securitate publică la standardele drepturilor omului până în anul 2025;
7. Dezvoltarea capacităților integrate a forțelor de ordine de intervenție la evenimente publice cu respectarea drepturilor omului;
8. Consolidarea capacităților de constatare a încălcărilor regulamentului circulației rutiere către anul 2024;
9. Intensificarea prevenirii accidentelor rutiere către anul 2024.

Conform sondajului BOP din iunie 2021, doar 30,2% din populație se simțea în siguranță în mare și foarte mare măsură. Cealaltă parte a populației se simțea în mică măsură în siguranță (47,3%) sau deloc în siguranță (19,7%). Conform aceluiași BOP, 68,7% din respondenți consideră că cetățeanului în Republica Moldova nu îi este asigurată securitatea personală.

Conform studiului privind *Victimizarea și gestionarea fenomenului infracționalității în Republica Moldova*, percepția siguranței scade pe timp de noapte în toate spațiile vizate. Până la 38% dintre respondenți afirmă că nu se simt în siguranță în stradă pe timp de noapte. Cifrele arată o îmbunătățire comparativ cu situația din 2010, atunci când acest indicator era de 50%. Diferențele de percepție au apărut în special în plan regional, unde municipiul Chișinău este perceput ca cel mai nesigur pe timp de noapte - 52% din respondenți au raportat că nu se simt în siguranță pe stradă în timpul nopții, semnificativ mai mulți decât media națională. Autorii studiului sugerează că măsurile care pot îmbunătăți sentimentul de siguranță în spațiile publice ar avea cel mai mare impact asupra fricii (de exemplu, o mai bună patrulare a piețelor în timpul zilei, precum și iluminatul străzilor și parcurilor pe timp de noapte). Conform studiului vizat, 46,9% din populație consideră că poliștii își exercită funcțiile bine și foarte bine, iar 21,4% - rău și foarte rău, pe când 34,2% consideră că nici bine, nici rău.

În perioada anilor 2000-2018, Republica Moldova avea cei mai alarmanți indicatori din Europa cu o medie de 103,2 decese și 855 de persoane traumatizate la 100 mii de autoturisme. Viteza excesivă a fost principala cauză pentru accidentele rutiere și decesele rezultate din acestea. Ponderea acestei cauze a crescut constant din 2017 până în 2021, de la aproape 26% la 35,5% în totalul accidentelor și de la 47% la aproape 53% din totalul deceselor.

Totodată, periodic se înregistrează cazuri de încălcare a libertății de întrunire și/sau exprimare și din partea instituțiilor publice. Ultimul caz de încălcare a Articolului 10 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a fost constatat de CEDO la 30.11.2021, care a acordat reclamantului 5850 de euro pentru prejudiciul moral și 1800 de euro pentru costuri și cheltuieli.

4. Fundamentarea economico-financiară

Sursele financiare necesare pentru implementarea Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2022 – 2025 vor fi acoperite din: a) bugetul de stat; b) mijloacele financiare ale organizațiilor internaționale; c) suportul oferit de partenerii de dezvoltare.

Costuri totale (mii lei)		Costuri pe ani (mii lei)			
		2022	2023	2024	2025
TOTAL	1090553,3	1462,5	515143,9	451043,6	122903,3
<i>Costuri acoperite în CBTM (mii lei)</i>	<i>1056117,4</i>	<i>362,5</i>	<i>486954,2</i>	<i>448702,4</i>	<i>120098,3</i>
<i>Costuri în cadrul Programului activităților de reintegrare (mii lei)</i>	<i>800,0</i>	<i>800,0</i>			
<i>Costuri care exced CBTM (mii lei)</i>	<i>33635,9</i>	<i>300,0</i>	<i>28189,7</i>	<i>2341,2</i>	<i>2805,0</i>

Calcululele arată că, suma totală, necesară pentru realizarea acțiunilor planificate, constituie 1.090.553,3 mii lei, din respectiva 1.056.117,4 mii lei urmează a fi acoperite din bugetul Ministerului Afacerilor Interne, 33635,9 mii lei vor fi acoperite din asistență externă, iar 800,0 mii lei - în cadrul Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2022.

Adițional, vor fi identificate și sursele externe de finanțare pentru realizarea integrală a activităților planificate.

Astfel, proiectul privind „Crearea Centrului de justiție familială”, finanțat de Ambasada SUA în Moldova, se află în proces de implementare (*costul total al proiectului – 1.441.071,16 dolari*).

Suplimentar, instruirile pe segmentul domeniul combaterii infracțiunilor motivate de prejudecată, egalitate și non-discriminare sunt organizate în cadrul proiectelor „Consolidarea accesului la justiție pentru victimele discriminării, infracțiunilor generate de ură și discursurilor de instigare la ură”, co-finanțat de Uniunea Europeană și de Consiliul Europei și pus în aplicare de Consiliul Europei în cadrul Parteneriatului pentru Buna Guvernare II (*costul total al proiectului care acoperă necesitățile mai multor instituții – 940 000,00 euro*) și Proiectul Consiliului Europei „Consolidarea egalității și diversității în Republica Moldova”, finanțat de către Ministerul Afacerilor Externe al Regatului Țărilor de Jos (*costul total al proiectului care acoperă necesitățile mai multor instituții – 300 000,00 euro*).

De asemenea, Programul urmează a fi implementat din alte surse externe, cu suma estimată de 6255,5 mii lei, cu suportul proiectului „Programului suedez privind reforma Poliției pentru anii 2023-2025”, care vizează consolidarea parteneriatului Comunitate-Poliție, îmbunătățirea tacticilor și metodelor de instruire a polițiștilor, creșterea capacității Poliției prin prisma oportunităților egale de leadership, finanțat de către Regatul Suediei, precum și prin intermediul proiectelor partenerilor de dezvoltare (*Centrul de Drept al Femeilor; UN Women, Oficiul ONU pentru Droguri și Crimă, Fundația Soros Moldova, Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din RM Alianța „Infonet”, Asociația Nevăzătorilor din Moldova, Asociația Surzilor din Republica Moldova, Asociația „Motivație”, Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din RM, Centrul de Informații „GenderDocM”, Centrul Național al Romilor, Coaliția „Vocea romilor”, Automobil Club din Moldova și altele*).

Important de menționat că, pentru implementarea unor acțiuni ce țin de realizarea atribuțiilor funcționale nu sunt necesare resurse financiare suplimentare, acestea fiind realizate din bugetul aprobat al autorităților și instituțiilor implicate.

Totodată, costurile estimative ale acțiunilor vor fi ajustate pe perioada implementării Planului, reieșind din volumele de alocații disponibile în bugetul de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Urmare aprobării proiectului nu va fi necesară modificarea și/sau completarea altor acte normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina-web oficială a Ministerului Afacerilor Interne în rețeaua Internet www.mai.gov.md, la compartimentul „Transparența”, secțiunea „Consultări publice”, rubrica „Consultări publice” și pe pagina-web www.particip.gov.md, fiind supus procesului de avizare cu toate ministerele și alte autorități publice centrale.

În prealabil, Conceptul Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025 a fost plasat, în perioada 12-27 mai 2022, pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne, în directoriul Transparența/Consultări publice/Inițierea elaborării actelor normative.

Pentru asigurarea participării incluzive la elaborarea Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025, au fost organizate 15 consultări

non-formale preponderent cu reprezentanții societății civile. În cadrul acestora, suplimentar examinării problemelor și acțiunilor formulate, au fost discutate și alte dificultăți, fiind stabilite intervenții comune și/sau de suport în soluționarea acestora. Subsidiar, în procesul elaborării Programului în scopul excluderii

dublării acțiunilor, din program au fost excluse acțiunile care se regăsesc în variantele aprobate ale altor documente de politici publice.

Urmare, proiectul a fost supus consultărilor publice de către autoritățile administrative centrale, reprezentanții societății civile și partenerii de dezvoltare.

7. Constatările expertizei anticorupție

În conformitate cu articolul 28 alineatul (2) litera a) din Legea integrității nr. 82/2017, proiectul Programului este exceptat de la expertiza anticorupție.

8. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu se aplică.

9. Constatările expertizei juridice

Proiectul hotărârii Guvernului a fost supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției.

Secretar general al ministerului

Serghei DIACONU